

INTERPROVINCIAAL

MILIEUPROGRAMMA

2004

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. Interprovinciaal milieuprogramma 2004	5
1. Milieu en bedrijven (inclusief afval)	7
2. Milieu en stedelijk gebied	10
3. Milieu en landelijk gebied	12
4. Bodem	13
5. Water	15
6. Monitoring	17
7. Overig.....	19
3. Uitvoering Interprovinciaal Milieuprogramma 2004	
1. Interprovinciale samenwerking.....	21
2. Organisatiestructuur.....	21
3. Begroting 2004	25
4. Verdelingsvoorstel IPM-budget 2004.....	27
4. Overzicht Interprovinciale milieuprojecten 2004	33

1. Inleiding

Het bestuur van het Interprovinciaal Overleg (IPO) heeft in haar vergadering van 30 oktober 2003 de Meerjarenagenda voor de periode 2004 – 2007 vastgesteld, die voor instemming is voorgelegd aan de algemene vergadering van het IPO op 18 december 2003.

Deze meerjarenagenda legt de kaders vast voor het beleid van het IPO in de bestuursperiode 2004 – 2007, waarmee het bestuur van het IPO aan de slag gaat. In jaarplannen wordt deze beleidsagenda telkens voor één bestuursjaar geconcretiseerd. Daarmee ontstaat een dynamische agenda, die ook ruimte biedt voor vernieuwing en bijstelling als bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen daartoe aanleiding geven. In deze meerjarenagenda worden vijftien beleidsthema's onderscheiden, waaronder milieu, waarop het IPO activiteiten ontwikkelt.

Hoofdpijnen IPO-milieuagenda 2004 – 2007

Voor het beleidsterrein milieu willen de gezamenlijke provincies het volgende bereiken: "In 2007 hebben de provincies, samen met de betrokkenen in de regio, milieuwinst gerealiseerd bij de aanpak van hardnekkige milieuproblemen. Dit is tot stand gekomen door een integrale, gebiedsgerichte benadering, als onderdeel van de uitvoering van het vierde Nationale Milieubeleidsplan (NMP-4). Centraal staat regionale duurzame ontwikkeling en integratie, waarbij de uitvoering van milieubeleid de toegevoegde waarde is bij het beleid op andere beleidsterreinen, zoals verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening, economie, landelijk gebied en waterbeheer. Het accent is gericht op de uitvoering van beleid, waarmee wordt aangesloten bij het hoofdlijnenakkoord van het tweede kabinet Balkenende. De provincies worden in een vroeg stadium betrokken bij de voorbereiding van nationale en Europese regelgeving. Handhaving is niet langer het sluitstuk van de beleidscyclus. Er komen kwalitatief hoogwaardige handhavingorganisaties tot stand, die daadwerkelijk bijdragen aan een adequate handhaving van de milieuregelgeving. Handhaving verloopt effectief en professioneel en vergunningverlening en handhaving zijn gescheiden. Daarnaast realiseren de provincies de afgesproken doelen van het NMP3.

De gezamenlijke provincies regisseren de risico-inventarisatie voor externe veiligheid. Risicokaarten geven per provincie en gemeente een overzicht van knelpunten en er worden plannen van aanpak opgesteld om knelpunten op te lossen. Met de sanering van de belangrijkste knelpunten wordt begonnen en vanaf 2007 worden geen nieuwe risico's toegevoegd. Externe veiligheid wordt geïntegreerd in de ruimtelijke ontwikkelingspolitiek. De uitvoering en rapportage van het BRZO (besluit risico's zware ongevallen) verloopt probleemloos onder verantwoordelijkheid van de provincies".

In de meerjarenagenda is ook aangegeven dat de provincies hun interprovinciale samenwerking continueren op milieuterrein en in 2004 een Strategische Milieuagenda vaststellen voor de periode 2004-2008. Inmiddels is begonnen met een nadere invulling van deze agenda. De Strategische Milieuagenda 2004-2008 zal als basis gaan dienen voor de interprovinciale milieuprogramma's in de aangegeven periode. Naar verwachting zal de Strategische Milieuagenda in het tweede kwartaal van 2004 bestuurlijk worden geaccordeerd.

De strategische milieuagenda 2004-2008 richt zich onder meer op het uitbouwen en versterken van de klassieke aanpak van het milieubeleid uit het NMP 3. Bovendien wordt gezocht naar wegen om hardnekkige en complexe omgevingsproblemen via een integrale probleem- en ontwikkelingsgerichte aanpak op te lossen. Voor deze trends zullen prioriteiten worden aangegeven, acties die moeten worden opgepakt en mogelijke producten die worden opgeleverd. Het accent ligt onder meer op het versterken van de rol van de provincies in het realiseren van duurzame ontwikkeling en integratie van milieubeleid, op de professionalisering van de handhaving, op een integrale uitvoering van het beleid voor externe veiligheid en de realisering van de afspraken met het Rijk in het kader van NMP3. Jaarlijks wordt de uitvoering van de Strategische Milieuagenda 2004-2008 vertaald in een Interprovinciaal Milieuprogramma. Het programma bevat interprovinciale milieuprojecten die

gezamenlijk worden opgezet en die worden ondersteund door provinciale medewerkers op basis van een afzonderlijk door de provincies beschikbaar gesteld onderzoeksbudget.

Het Interprovinciaal Milieuprogramma 2004 is gebaseerd op ingediende projectvoorstellen vanuit de interprovinciale vakberaden op het gebied van het milieu en water. De projectvoorstellen zijn gewogen door de Managementgroep Milieu en Water, die een budgetverdelingsvoorstel heeft voorbereid voor het Management/directeurenberaad Milieu en Waterstaat. De IPO-adviescommissie Milieu heeft op 15 januari 2004 ingestemd met dit bestedingsvoorstel.

In het tweede hoofdstuk wordt het Interprovinciale Milieuprogramma 2004 toegelicht aan de hand van een korte beleidsmatige ontwikkeling. Daarbij wordt niet alleen aansluiting gezocht bij de in het IPO-Jaarplan 2004 geformuleerde IPO-inzet op het milieuterrein, maar ook bij andere strategische beleidsontwikkelingen, waaronder het 4^e Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4), het advies van de commissie Alders, de Agenda's van de vakberaden Bedrijven en Milieu en Stedelijk Gebied en Milieu, het Visiedocument van de BODemOntwikkelGroep (BOOG) en de uitkomsten van de Herijking Monitoring.

Het derde hoofdstuk bevat een beschrijving van de organisatiestructuur voor de uitvoering van de interprovinciale milieuprojecten 2004 en het verdelingsvoorstel van het door de provincies beschikbaar gestelde IPM-budget over de projecten, die voor het jaar 2004 ter uitvoering zijn ingediend. Uitvoering van dit programma staat of valt bij voldoende personele inzet vanuit de provinciehuizen in de persoon van projectleiders en leden van de projectgroepen. In het kader van een efficiënte en doelmatige inzet van provinciale medewerkers in interprovinciale projecten opteert de Managementgroep Milieu en Water, die verantwoordelijk is voor de aansturing van de projecten, nog meer dan voorheen voor een kleine projectgroepkern (3 à 4 provinciale medewerkers).

Deze kern is verantwoordelijk voor de inhoudelijke opzet en begeleiding van vaak een extern bureau en voor het organiseren van een breed draagvlak voor het uiteindelijke projectresultaat.

Aan het eind van hoofdstuk 3 is een samenvattend overzicht opgenomen van de door de provincies beschikbaar gestelde projectleiders (voor zover bekend). In de adviescommissie Milieu is per beleidsthema een bestuurlijke portefeuillehouder aangewezen. Deze portefeuillehouder is zonnig het aanspreekpunt voor de projectleider of de projectgroep.

De projectbeschrijvingen zijn in hoofdstuk 4 van dit Interprovinciale Milieuprogramma 2004 opgenomen.

2. Interprovinciaal Milieuprogramma 2004

Voor het uitvoeren van de in het Milieuprogramma op te nemen onderzoeken en projecten geldt dat een goede voorbereiding en timing doorslaggevend is voor het uiteindelijke succes. Onmisbare ingrediënten daarbij zijn een adequate politiek-bestuurlijke oriëntatie, optimale samenwerking en goed overleg. Voor alle opgenomen projecten geldt dat zij:

- inspelen op het vernieuwende karakter van provincies;
- de rol van provincies als regionale gebiedsautoriteit versterken;
- bijdragen aan een kwalitatief goede leefomgeving en de rol van het milieu daarin; en
- de effectiviteit van provinciaal milieubeleid en interprovinciaal handelen vergroten.

Bij de beslissing welke activiteiten in aanmerking komen voor een 'interprovinciale uitwerking' speelt een aantal overwegingen een bepalende rol. Het gaat hierbij onder meer om:

- het afstemmen van beleidsuitgangspunten. Het op interprovinciaal niveau samenwerken kan de provinciale inzet versterken of vereenvoudigen. Daar waar dat mogelijk of nodig is, wordt ruimte gecreëerd voor differentiatie. Hieraan bestaat met name behoefte bij een sterkere nadruk op het gebiedsgerichte beleid;
- het afstemmen van methodieken. Door vergelijkbare problemen zoveel mogelijk op een vergelijkbare manier aan te pakken, kunnen provincies optimaal van elkaars ervaringen gebruik maken en zijn zij voor derden een herkenbare gesprekspartner;
- het afstemmen van programmering. Waar mogelijk en wenselijk worden uitvoeringstrajecten gelijktijdig begonnen, afgerond of geëvalueerd;
- het gezamenlijk uitvoeren van concrete projecten of processen. Hiermee wordt belangrijke winst in termen van efficiency en effectiviteit behaald, terwijl tevens het draagvlak wordt vergroot;
- het interprovinciaal faciliteren van de uitvoering. Door de interprovinciale projectstructuur, bestaande uit de managementgroep, de vakberaden en de projectgroepen, met ondersteuning van het IPO-secretariaat, worden de gezamenlijke activiteiten ondersteund. Bovendien kan op deze wijze het behartigen van de gezamenlijke belangen optimaal worden georganiseerd; en
- het gezamenlijk monitoren en bewaken van de voortgang. Hiermee kan de voortgang van de werkzaamheden worden beoordeeld en afgezet tegen de in te zetten menskracht en middelen. Ook maakt dit een overzichtelijke presentatie van de prestaties mogelijk voor zowel provincies als andere belanghebbenden.

Projectvoorstellen 2004

De Managementgroep Milieu en Water heeft de voorzitters van de interprovinciale vakberaden gevraagd projectvoorstellen in te dienen die beleidsmatig onderbouwd en getoetst worden aan de ontwikkelde methodiek 'Analyse beleidsrendement'. Daarnaast bestond de mogelijkheid projecten die in 2003 gestart zijn en waarvan afronding in 2004 plaats vindt aan te melden.

De projecten zijn geclusterd rondom de interprovinciale vakberaden, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de projecten, te weten:

1. Bedrijven en milieu (inclusief afval);
2. Milieu en Stedelijk gebied;
3. Milieu en Landelijk gebied;
4. Bodem;
5. Water;
6. Monitoring; en
7. Overig.

2.1. Milieu en bedrijven (incl. afval)

De kaders voor het milieubeleid voor de komende jaren zijn vastgelegd in met name het NMP 3 en NMP 4 alsmede het 6^e Milieu Actie Programma (6^e MAP) van de Europese Unie. Op provinciaal niveau zijn deze beleidskaders beschreven in de Meerjarenagenda 2004-2007 van het IPO. Het NMP 4 en het 6^e MAP zijn gericht op de aanpak van hardnekkige milieuproblemen en het tot stand brengen van duurzame ontwikkeling. In het 3^e NMP zijn nog 'resterende' onderwerpen genoemd die eveneens de volle aandacht vragen. In het licht van deze kaders hebben de provincies de opgaven voor de provincies op het milieuterrein voor de komende periode in verschillende documenten in kaart gebracht. Voor het onderdeel bedrijven en milieu zijn in dit verband, het rapport van de commissie Alders, het IPO-jaarplan 2004 en de Agenda bedrijven en milieu relevant. De commissie Alders bepleit een aanpak die zoekt naar milieurendement, waarbij niet de normen voorop staan maar het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Deze aanpak moet op regionale schaal plaatsvinden. In het IPO-jaarplan 2004 wordt onder meer gesteld, dat de inzet op het gebied van milieu zich onder meer moet richten op het stellen van kaders voor de professionalisering van de handhaving en de uitvoering van het beleid voor externe veiligheid. De Agenda bedrijven en milieu geeft de hoofdonderwerpen weer op dit deelgebied van het milieubeleid.

In 2004 zal de aandacht zich voornamelijk richten op:

- De energie-efficiency bij de grote industriële inrichtingen en de invloed die het systeem van emissiehandel heeft op de positie, de rol en taken van de provincies;
- (de toekomst van) het doelgroepenbeleid en in het verlengde hiervan het vormgeven van het duurzaam ondernemen;
- het omgevingsbeleid voor de industrie waarin met name de aandacht zal zijn gericht op het externe veiligheidsbeleid;
- het verder vervolmaken van de kwaliteit van de vergunningverlening en handhaving waarbij met name aandacht zal worden besteed aan de professionalisering van de milieuhandhaving en de herijking van de VROM-regelgeving;
- het monitoren van de voor dit deel terrein relevante gegevens; en
- het geven van aandacht aan (de totstandkoming en implementatie van) Europese wet- en regelgeving.

Deze onderwerpen komen terug in de IPM-projecten die in 2004 onder de verantwoordelijkheid van het Vakberaad bedrijven en milieu worden uitgevoerd. Zo blijft de uitvoering van de convenanten Benchmarking energie-efficiency en MJA-2 in 2004 veel aandacht vergen. In het voorjaar van 2004 zal met een evaluatie naar de provinciale inzet bij deze convenanten worden gestart. Overigens staat met name het Benchmark convenant onder druk door de introductie van de emissiehandel voor CO₂. Gelet op het belang van deze ontwikkeling zal een projectgroep zich in 2004 verder gaan buigen over de rol van de provincies bij de implementatie van de emissiehandel.

Het doelgroepenbeleid is nu zo'n 12 jaar gaande en begint daardoor her en der wat sleetse plekken te vertonen. Momenteel zijn de overheden en bijna alle branches bezig met de vraag hoe aan dit beleid weer nieuw elan kan worden gegeven. De discussie hieromtrent concentreert zich vooral op de vraag hoe vorm en inhoud kan worden gegeven aan de verbredingsthema's. Ook de provincies worstelen met deze opgave. Gelet hierop is een onderzoek gestart waaruit het wensbeeld voor de provincies tot uitdrukking moet komen.

Het externe veiligheidsbeleid is en blijft een belangrijk onderwerp. De uitvoering van het BRZO blijft dan ook hoog op de agenda staan.

Daarnaast zal de implementatie van de AMvB Externe Veiligheid in 2004 moeten worden opgepakt. Hiervoor is een projectgroep in het leven geroepen die deze implementatie zal begeleiden.

Al eerder is aangegeven dat het slagen van het programma “professionalisering van de milieuhandhaving” voor provincies van eminent belang is. In 2004 zal door het IPO een tussenrapportage worden opgesteld waaruit moet blijken hoe het proces verloopt. Niet alleen handhaving staat in 2004 “in the picture” maar ook vergunningverlening. Eind 2003 begin 2004 is een document opgesteld waarin de provinciale visie met betrekking tot het instrument vergunningverlening is beschreven. Dit document wordt in 2004 verder uitgewerkt met als doel deze te benutten in de onderhandelingen met het ministerie van VROM over de aanstaande wijzigingen van het Inrichtingen en vergunningenbesluit (Ivb). Om onnodige regels en bureaucratie te voorkomen en te vermijden heeft het ministerie van VROM in 2002 en 2003 gewerkt aan het project herijking VROM-regelgeving. Omdat dit project voor provincies grote gevolgen heeft zal in 2004 een projectgroep worden opgericht die een interprovinciaal standpunt zal formuleren ten aanzien van de op te stellen regelgeving en de implementatie van de gewijzigde regelgeving en die een handvat zal ontwikkelen voor de provincies waarin wordt ingegaan op de gevolgen van de gewijzigde regelgeving.

Aan de uitvoering van het programma ‘Met preventie naar duurzaam ondernemen’ zal ook in 2004 weer hard worden gewerkt. In 2004 zal de focus gericht zijn het stimuleren van product- en ketenaspecten, het monitoren met efficiency-indicatoren en het stimuleren en faciliteren van het duurzaam ondernemen bij bedrijven.

Tot slot komt steeds meer wet- en regelgeving vanuit ‘Brussel’ tot ons. Het continu versterken van kennis en inzicht in de Europese verhoudingen ten aanzien van implementatie en handhaving van Europese milieuwetgeving blijft dan ook noodzakelijk.

Concluderend kan worden gesteld dat blijvende aandacht besteed wordt aan de verbetering van het rendement van het ‘klassieke’ beleidsinstrumentarium van de provincies door een verdergaande optimalisering van de uitvoering. Daarnaast blijft het belangrijk dat de aandacht gevestigd is op de kwaliteit van de leefomgeving met veiligheid, gezondheid en hinder als belangrijkste aandachtspunten. Tenslotte is het zaak mede sturing te geven aan de ontwikkelingen rondom de meer op marktwerking gestuurde instrumenten. Voor de IPM-projecten betekent dit deels een continuering van de reeds in 2003 aangevangen projecten en deels het inspelen op nieuwe ontwikkelingen.

Tot slot zal het vakberaad milieu en bedrijven een aantal taken en projecten van het voormalig vakberaad afval op zich nemen. Het betreft onder meer het implementeren van het Landelijk Afvalbeheer Plan: het LAP. Bijzondere aandacht is daarbij geboden voor de internationale aspecten en voor de integratie met andere beleidsvelden. Dat geldt ook voor de doorwerking van het beleid naar vergunningverlening en handhaving. De minimumstandaarden voegen een nieuwe dimensie toe en vormen het toetsingskader voor vergunningverlening en handhaving.

De wettelijke nazorgtaak voor voormalige stortplaatsen (NAVOS) wordt verder uitgewerkt en gecontinueerd om een goede kwaliteit, uitvoering en implementatie te waarborgen. In dat verband worden de activiteiten rondom de nazorg gecontinueerd en zo mogelijk afgerond in het komende jaar. Overigens wordt nog gezien of deze activiteit niet beter onder het vakberaad bodem kan worden ondergebracht.

Projecten 2004

- Doelgroepenbeleid;
- Rapportage vergunningverlening/handhaving als onderdeel van de interprovinciale rapportage Milieu 2004;
- Continuering Professionalisering Handhaving;
- Provincie en vergunningverlening (2^e fase);
- Energie in de milieuvergunning (PEM);
- IMPEL uitwisselingsplatform bedrijven en Europa;
- Uitvoering Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO);
- Met preventie naar duurzaam ondernemen (Predo);
- Implementatie herijking regelgeving;
- Van beleid naar uitvoering in duurzaam ondernemen;
- Implementatie AMvB Externe Veiligheid;
- Rol provincie bij de implementatie van NOx en CO2;
- Visievorming IPO milieubeleid bedrijven (uit 2003);
- Onderzoek financiering vuurwerkbesluit (uit 2003);
- Provincie en vergunningverlening 1^e fase (uit 2003);
- Stimuleren inzet van secundaire bouwgrondstoffen (budget 2003); en
- Nazorg van stortplaatsen.

2.2. Milieu en stedelijk gebied

In het NMP4 wordt opgemerkt dat de kwaliteit van de leefomgeving in Nederland onder druk staat door een opeenhoping van milieuproblemen die veroorzaakt worden door toenemende mobiliteit en andersoortige combinaties van wonen, infrastructuur en werken. Doelstelling is dan ook het realiseren van vitale en aantrekkelijke steden met meer aandacht voor gezondheid, veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving. In het thema 'milieu en stedelijk gebied' komen de onderwerpen lucht, geur, geluid, gevaar, hinder, duurzame bedrijfsterrinen en mobiliteit in relatie tot de stedelijke leefomgeving tezamen. Het interprovinciale vakberaad Milieu en stedelijk gebied heeft een strategische agenda stedelijk gebied en milieu opgesteld waarin zij de aandacht vestigt op de meest in het oog springende rollen, ambities en thema's waarvoor gemeenschappelijke acties nodig zijn om de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren en een duurzame ontwikkeling in het stedelijk gebied mogelijk te maken. De IPO-meerjarenagenda 2004-2007 stelt dat de provincies in 2007 milieuwinst hebben gerealiseerd bij de aanpak van hardnekkige milieuproblemen. Dit is tot stand gekomen door een integrale gebiedsgerichte benadering. Centraal staat regionale duurzame ontwikkeling en integratie, waarbij de uitvoering van milieubeleid de toegevoegde waarde is bij het beleid op andere beleidsterreinen zoals verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening, economie, landelijk gebied en waterbeheer.

De hierboven geschetste algemene beleidslijnen zijn nader geconcretiseerd in het IPO-jaarplan 2004 en de strategische Agenda van het vakberaad stedelijk gebied en milieu. In het IPO-jaarplan 2004 is aangegeven dat de inzet in 2004 gericht is op het versterken van de duurzame ontwikkeling en de integratie van milieubeleid. Hierbij zal aandacht worden besteed aan zaken als ISV-2, de wijziging van regelgeving op het gebied van geluid en lucht en een verdere concretisering van de zogenaamde Alders-projecten. Maar ook zullen de ambities voor de aanpak van het MILO-project in de eerste helft van 2004 worden vastgesteld waarbij een bestuurlijke conferentie wordt georganiseerd om richting te geven aan de lokale en regionale aanpak van het NMP4. In de Agenda Stedelijk Gebied en Milieu worden daarnaast de thema's "Stad en Milieu", "Strategische Milieubeoordeling", "Gezondheid en Milieu", "Duurzame stedelijke ontwikkeling", "Duurzame bedrijventerreinen", "Duurzame mobiliteit", "Ontkoppelingsbeleid", en de "Nationale strategie voor duurzame ontwikkeling" als belangrijke aandachtsvelden gezien. Een belangrijk aandachtsveld dat het waard is om apart genoemd te noemen is (duurzame) energie waarbij met name het gebruik van biomassa in 2004 in de belangstelling zal staan.

De hierboven genoemde aandachtsvelden en thema's komen terug in de IPM-projecten voor 2004. In 2004 zal zich voorts een projectgroep richten op het implementeren van de EU-richtlijn Strategische Milieubeoordeling. Het doel van dit project is het bepalen van de mogelijkheden, beperkingen, juridische en financiële aspecten van het uitvoeren van een "strategische milieubeoordeling" (SMB) bij diverse planvormen om een goede en gelijkmatige invulling te realiseren van de provinciale rol inzake de uitvoering van de SMB en (mede daarmee) een concrete bijdrage leveren aan de rijksinspanning bij de invoering van de SMB.

Ook aan het onderwerp duurzame bedrijventerreinen zal wederom aandacht worden besteed. In 2003 is een onderzoek geweest naar de ontwikkeling van een normering voor energieprestatie op bedrijventerreinen (EPL). De eindconclusie uit deze rapportage is dat dit voor de meeste typen bedrijventerreinen mogelijk is. In 2004 zal het instrument daadwerkelijk worden ontwikkeld.

Een belangrijk project is het Implementeren van de MILO denk- en werkwijze bij de provincies en het koppelen van dit project aan de Stad en Milieu en ISV-2 programma's. Dit zal geschieden door het in het leven roepen van een programmabureau dat zich onder meer richt op het uitvoeren van het communicatieprogramma, het bundelen en uitdragen van kennis m.b.t. MILO en de toepassing daarvan in projecten (Alders, Stad en Milieu, ISV-2, ILG) en het opzetten en bijhouden van een internetsite.

Tenslotte zal in één project aandacht besteed worden aan het verder uitwerken van het Provinciale Verkeersmilieu model om dit te gebruiken voor de Uitwisseling Informatie Leefomgevingskwaliteit. Hiermee wordt getracht een bijdrage te leveren aan een effectieve en efficiënte manier van het produceren van informatie welke nodig is om de wettelijke taken op het gebied van lucht en geluid van provincies en eventueel gemeenten te kunnen uitvoeren zoals die voortvloeien uit nieuwe Europese regelgeving.

Projecten 2004

- Implementeren EU-richtlijn Strategische Milieubeoordeling;
- Provinciaal Verkeersmilieu model in combinatie met Uitwisseling Informatie Leefomgevingskwaliteit;
- Ontwikkelen norm voor energieprestatie op bedrijfsterreinen;
- Implementatie MILO denk- en werkwijze bij provincies;
- Normalisatie van Geurmetingen (uit 2003);
- Ontwikkelen indicatoren ontkoppeling milieu en economie (uit 2003);
- Monitoring duurzame bedrijventerreinen (uit 2003);
- Uitwisselingsplatform maatregelen luchtkwaliteit (uit 2003);
- Voorbreiding milieu-inbreng ISV-2 (uit 2003); en
- Kyoto: naar een evenredige provinciale bijdrage (uit 2003).

2.3. Milieu en landelijk gebied

Het landelijk gebied is toe aan een ingrijpende revitalisering. Omdat regionaal maatwerk nodig is, is er tussen het rijk en IPO een Bestuursovereenkomst gebiedsgericht inrichting landelijk gebied gesloten. Het realiseren van milieudoelstellingen is in het gebiedsgericht beleid essentieel. Daarnaast zal het gebiedsgericht beleid ook moeten bijdragen aan de doelstellingen van het waterbeleid (zoals verwoord in het kabinetsstandpunt 'Water in de 21e eeuw'), de doelstellingen van de Reconstructiewet, de bescherming van het grondwater voor de drinkwatervoorziening (in grondwaterbeschermings- en intrekgebieden) en de doelstellingen voor de kwaliteit van de leefomgeving (op het gebied van stilte, donkerte en geur). Tegelijkertijd wordt er op Europees niveau gewerkt aan plattelandsverordening 2006. Dit houdt verband met de voorgestelde verschuiving in het Europese landbouwbeleid.

Het werkprogramma van het vakberaad landelijk gebied en milieu zal op al deze ontwikkelingen moeten inspelen. Gelet op de relatie met andere beleidsvelden dient de positie van het vakberaad ten opzichte van de 3 BOAG's nader bepaald te worden. Hierover vindt nog overleg plaats. In vervolg daarop kan het werkprogramma worden opgesteld.

Het 4^e Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4) signaleert een aantal hardnekkige milieuproblemen. Het betreft problemen zoals verlies aan biodiversiteit (verzuring, vermesting), klimaatverandering (toenemende CO₂-uitstoot), aantasting van de leefomgeving (luchtverontreiniging door o.a.ammoniak; druk op natuurgebieden). Deze problemen vergen een maatschappelijk transformatieproces van lange duur, een transitie naar een duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen, naar een duurzame landbouw, en naar een duurzame energiehuishouding. Op verzoek van het IPO heeft de IPO commissie Alders een aanpak voorgesteld voor deze hardnekkige milieuproblemen die met het huidige instrumentarium niet kunnen worden opgelost. In haar advies vraagt de commissie voor de provincies een zekere vrijheid van handelen voor de partijen in de regio om effectief de dynamiek van ontwikkelingen te benutten en in dat verband keuzes te maken die de kwaliteit van de omgeving beschermen en versterken. Daarbij wordt aangestuurd op een integrale benadering waarbij milieu de toegevoegde waarde is van andere beleidsterreinen zoals verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening en economie. Het interprovinciale vakberaad landelijk gebied en milieu wil via het ingediende project 'Duurzame plattelandsontwikkeling' helderheid scheppen in de benodigde aansturing om het proces van plattelandsontwikkeling te doen slagen.

Bij de voorbereiding van het IPM 2004 zijn er vanuit de provincies bij het vakberaad een aantal projectvoorstellen ingediend die passen in de duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied. Duurzame energieopwekking in het landelijk gebied, Landbouw en waterkwaliteit in het kader van de Kaderrichtlijn Water en stimulering van biologische landbouw zijn alle drie onderwerpen die hieraan bijdragen.

Projecten 2004

- Werkprogramma landelijk gebied en milieu (uit 2003);
- sturing op duurzame plattelandsontwikkeling (uit 2003);
- duurzame energieopwekking in het landelijk gebied.
- Landbouw en waterkwaliteit in het kader van de Kaderrichtlijn Water
- bevordering van biologische landbouw via RO-instrumentarium.

2.4. Bodem

Het bodembeleid is in volle beweging. In Europees verband wordt momenteel gewerkt aan een Bodemstrategie die de bodem als integraal systeem benadert. De Europese Kaderrichtlijn Water is vastgesteld en een hieraan gekoppelde Grondwaterrichtlijn komt er aan. In deze documenten is gekozen voor een integrale benadering van het watersysteem, gekoppeld aan het bodemsysteem.

Binnenkort zal in de Tweede Kamer een Beleidsbrief Bodem worden vastgesteld. De boodschap in deze brief is, dat de noodzaak bestaat een volgende stap te zetten in de vernieuwing van het bodembeleid. Dit houdt onder andere in dat inconsistenties en onvolkomenheden in het huidige bodembeleid dienen te worden weggenomen. Tevens wordt aangegeven dat onze samenleving duurzamer om dient te gaan met de bodem.

VROM heeft aangegeven de door het IPO ingezette richting van het Integraal beleidskader Bodem op te pakken en verder te willen invullen. Dit zal zij samen met IPO, VNG en diverse partijen gaan doen. Dit concept beleidskader is gebaseerd op een integrale benadering en past in de Europese ontwikkelingen en projecten als MILO e.d. Het beleid zal daardoor beter gaan passen bij maatschappelijke doeleinden, zoals een duurzame inrichting van onze leefomgeving. Provincies en gemeenten zullen hierbij meer gevraagd gaan worden om ambities aan te geven en hieraan ook te gaan voldoen.

Wil je het bodemsysteem duurzaam benaderen, dan dien je allereerst te beschikken over de bestaande informatie van de bodem, in al zijn facetten. Dit hebben de provincies, en de bevoegde gemeenten als taak op zich genomen binnen het landelijk project Landsdekkend beeld. De koppeling van activiteiten en een duurzame bodem bij de maatschappelijke vraagstukken dient binnen het juiste bestuurlijke vlak te gebeuren. Dat betekent dat de provincies daar, ook bij de wijziging van de Wet Ruimtelijke Ordening een actieve rol in hebben.

Er zijn diverse lopende activiteiten waarbij de provincies samenwerken. Naast het afstemmen in diverse bestuurlijke en ambtelijke overlegvormen zijn vele personen actief als IPO-vertegenwoordiger bij specifieke werkgroepen. Tevens lopen er diverse IPM-projecten voor het onderdeel bodem.

Onderstaand worden onderwerpen aangehaald, die boven komen drijven aan de hand van de huidige ontwikkelingen. Meer details hierover staan in de bijbehorende projectomschrijvingen. Het verzamelen en ter beschikking stellen van informatie over algemene bodemkwaliteit is een onderdeel van het project Landsdekkend beeld en kent meerdere sporen. Het onderdeel gericht op de omvang van de nog uit te voeren bodemsaneringsoperatie, spoor 1, is reeds volledig in uitvoering en dient in 2004 te zijn afgerond. De bevoegde instanties hebben hiervoor reeds een aanzienlijke investering gedaan. Het IPO voert de regie. Op basis van de potentiële werkvoorraad kent VROM de rijksmiddelen toe. Het onderdeel algemene bodemkwaliteit, spoor 2, is gericht op de ondersteuning van maatschappelijke processen. Er wordt daarbij gewerkt aan een infrastructuur voor informatievoorziening en –overdracht over de andere aspecten van de bodemkwaliteit. Bij de invulling wordt een vraaggestuurde benadering gevolgd: bij welke processen is informatie over de bodem nodig en waaruit bestaat die informatie? Er is inmiddels onderzoek gedaan naar de behoefte aan informatie over de bodem. Publieke en private partijen hebben een brede behoefte.

De toegankelijkheid laat echter nog veel te wensen over. We praten hierbij bijvoorbeeld over archeologische waarden, specifieke (fysische, chemische en biologische) bodemeigenschappen, grondwaterkwaliteit en hydrologische omstandigheden. Per gebied zal de aard van de vraag naar gegevens verschillen. Via de op te zetten infrastructuur wordt vraaggestuurd maatwerk mogelijk in ontsluiting, bewerking en integratie van informatie.

De volgende stap van spoor 2 is de uitvoering van startprojecten gericht op prioritaire toepassingsvragen. De startprojecten dienen hierbij aan diverse voorwaarden te voldoen, waarbij het

initiatief uitgaat van de provincies. Zo'n startproject moet onder andere dienen als voorbeeld voor andere provincies en antwoord geven aan de voorkeurswijze waarop de toepassingsvraag dient te worden ingevuld.

Een van die toepassingsvragen is de koppeling van bodem bij de ruimtelijke planning. In 2003 zijn de IPM-projecten BO-14 en BO-16 uitgevoerd. Het wordt nu raadzaam om in 2004 de huidige ervaringen van de provincies uit te wisselen. Hier speelt een groot gezamenlijk belang. "Zie wat er al is bij de verschillende provincies, en hoe gaan we effectief verder". Dubbel werk kan zoveel mogelijk worden voorkomen en er kan op een effectieve manier worden gezocht naar mogelijkheden voor gezamenlijke aanpak. Natuurlijk zullen bij uiteindelijke invulling in de eigen provincie de specifieke nuances moeten worden ingevuld, maar ook hierbij zal het dan makkelijker zijn om kennis en ervaring van buiten de provinciegrenzen te benutten.

Projecten 2004:

- Duurzaam provinciaal bodembeheer en ruimtelijke plannen;
- Startprojecten Landsdekkend beeld spoor 2; en
- Hoe omgaan met nazorg bij bodemsaneringsprojecten (uit 2003).

2.5. Water

De kwaliteit van het oppervlaktewater is in de afgelopen decennia aanzienlijk verbeterd, vooral onder invloed van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de internationale afspraken voor Rijn en Noordzee. Voor de vele milieuschadelijke stoffen is vooral succes geboekt door steeds verdergaande eisen te stellen aan de lozingen van industriële bedrijven in Nederland en het internationale Rijnstroomgebied. Via regelgeving zijn enkele kleinere landbouwbronnen aangepakt, maar de landbouw is voor de kwaliteit van het oppervlaktewater nog steeds een probleem. Het 4^e Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4) constateert dat de milieukwaliteit van het water in grote mate bepaald wordt door emissies in het buitenland, door diffuse emissies en door overige lozingen. Hardnekkige milieuproblemen zoals verlies aan biodiversiteit (verdroging), overexploitatie van natuurlijke hulpbronnen (aantasting ecosystemen, zoet waterschaarste), en bedreigingen van de gezondheid (drinkwater, zwemwater, overstorten) vergen een transitie.

Aan de verdrogingsbestrijding wordt al enkele jaren gewerkt. Er is echter een nieuwe impuls nodig om een hogere versnelling en effectiviteit te bereiken. Goede monitoring is belangrijk om de inspanningen en de effecten zichtbaar te maken en betere sturing mogelijk te maken.

Omdat ontgroningen het landschap aantasten en op steeds meer maatschappelijke weerstand stuiten, wordt er samen met het ministerie van Verkeer en Waterstaat onderzoek opgestart naar de alternatieven voor de winning van beton- en metselzand op landlocaties (het zogeheten “V&W en IPO Bouwgrondstoffen Onderzoek”, afgekort VIBO). De provincies hebben hiermee in de IPO-adviescommissie MWLN op 6 december 2001 en het algemeen bestuur van het IPO op 27 juni 2002 ingestemd. Na enige vertraging gaat het project nu definitief van start per 1-1-2004 en het heeft een looptijd tot en met 2007. In dit verband kan worden opgemerkt dat het project Ontgroningen/alternatieven beton- en metselzand nog niet in het IPM-programma 2004 is gehonoreerd. Daarover is in het directeurenberaad van 27 november 2003 opgemerkt dat dit project voorlopig geen prioriteit heeft. De reeds gecollecteerde bijdragen (van de afzonderlijke provincies over de jaren 2002 en 2003) zijn nog beschikbaar en halverwege 2004 zal de stand van zaken worden bezien.

Het project Verdrogingsmonitoring wordt ten laste van het IPM-budget uitgevoerd. De overige waterprojecten zouden uitgevoerd kunnen worden in het kader van de aparte ‘watergeldstroom’ die de provincies hebben gegenereerd (IPW). Dit omdat wateractiviteiten niet meer alleen uit het budget van de Interprovinciale Projectorganisatie Milieu (IPM) bekostigd konden worden. Het IPO heeft voor de ‘watergeldstroom’ de kassiersfunctie. De besluitvorming over de watergeldstroom vindt in andere gremia plaats. De projecten worden hier slechts ter informatie genoemd.

Projecten 2004

- Versterking uitvoering verdrogingsbestrijding/onderzoek verdrogingsmonitoring (uit 2003);
- VIBO Ontgroningen/Alternatieven beton- en metselzand (PM);
- Waterprestatie op Locatie (uit 2002).

Projecten 2004 ten laste van de kassiersfunctie waterprojecten

- Regionale Watersysteem Rapportage (RWSR)/instrumentarium Regionale Watersysteem rapportage (iWSR);
- Project Bagger Depots plus;
- Bijdrage aan Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA);
- Informatiedesk standaarden Water (IDsW);
- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN-2).

2.6. Monitoring

In interprovinciaal verband zijn op het gebied van Milieu, Water, Landbouw en Natuur in de loop der jaren uiteenlopende beleidsmonitoractiviteiten opgepakt. Zo wordt sinds 1997 jaarlijks de *Interprovinciale rapportage MWLN* uitgebracht. Bovendien verscheen in 2001 de eerste *Beleidsvaluatie MWLN*. In 2003 is in het kader van het IPO-project 'Herijking Monitoring' besloten om te stoppen met de jaarlijkse Interprovinciale rapportage MWLN en de jaarlijkse Beleidsvaluatie MWLN. In plaats daarvan krijgt de interprovinciale beleidsmonitoring voortaan vorm via twee productgroepen. De term 'productgroep' houdt in dat er meerdere, soortgelijke producten gerealiseerd worden die passen binnen een vooraf vastgesteld concept. Deze stap is een direct gevolg van het Project Herijking Monitor.

1. *Productgroep met de doelstelling 'Nakomen wettelijke regelingen en/of verantwoording afleggen over afspraken'*

Het gaat hier om de huidige interprovinciale monitorproducten die zich beperken tot de uitvoering van de in de wet vastgelegde verplichtingen en de in afspraken vastgelegde verantwoordingsplicht van provincies. Het zijn rapportages als uitvloeisel van wettelijke verplichtingen en interprovinciale overeenkomsten. Voorbeelden zijn het *Jaarverslag Bodemsanering* en de *Landelijke Voortgangsrapportage Deltaplan Grote Rivieren*. Meestal vinden de verwerking en analyse van de gegevens gecoördineerd plaats op interprovinciaal niveau. Bestuurlijke besluitvorming over de interprovinciale rapportages is geregeld in IPO-verband. Deze werkwijze wordt gecontinueerd. Het Productgroep 1 project bevat tevens het onderzoeken van de EU-regelgeving op het gebied van rapportageverplichtingen en het leveren van input bij de voorbereiding van de in voorbereiding zijnde Europese Kaderrichtlijn Milieurapportages.

Het bijzondere aan dit project is dat het in de vorm is gegoten van een co-productie tussen VROM/DGM, het IPO en het RIVM in het streven naar een (kosten-) effectieve monitoring. Dat verklaart meteen de naam van dit project: Naar een (kosten-) effectieve monitoring.

Daarnaast is besloten om:

- De huidige sectorale monitorafspraken te evalueren. Onderzocht moet worden of de bestaande afspraken uit oogpunt van efficiëntie en effectiviteit moeten worden gehandhaafd, aangepast of eventueel gesaneerd; en
- Bij het maken van nieuwe bestuurlijke afspraken meer gebruik te maken van monitorervaringen en in een vroeg stadium alert te zijn op de gevolgen voor monitoring en evaluatie. Hiertoe dienen praktische aanbevelingen opgesteld te worden;

2. *Productgroep met (strategische) interprovinciale doelstellingen*

Indien de gezamenlijke provincies uit strategische overwegingen bepaalde zaken uitgebreider voor het voetlicht willen brengen, dan is beleidsmonitoring hiervoor een optie. De producten in deze productgroep zijn er dan ook expliciet op gericht om een bepaalde, interprovinciale boodschap over te brengen aan zo duidelijk mogelijk gedefinieerde doelgroepen. Bijvoorbeeld om het middenbestuur beter onder de aandacht te brengen of om meer middelen voor bestaand beleid te bepleiten. Ook gaat het om producten waarmee provincies onderling ervaringen kunnen uitwisselen om van elkaar te leren en elkaar te stimuleren. Een goed voorbeeld hiervan is het koepelproject dat wordt uitgevoerd in het kader van de adviezen van de commissie Alders. Bij deze productgroep worden producten op projectbasis gerealiseerd.

Het Productgroep 2 project "Strategisch monitoringskader" zal in overleg met de BOAG-M, BOAG-W en de BALG nader gestalte krijgen.

De overige monitoringprojecten in 2004 gaan in op de algemene kosten verbonden aan de Samenwerkingsovereenkomst DGM-IPO-RIVM en het vervolgproject PRIMA (Aarhus) 2004. Het doel is, dat provincies op vergelijkbare wijze de op basis van het verdrag van Arhus tot stand gekomen EU-richtlijn implementeren, alsmede een goede implementatie ervan op IPO-niveau bereiken.

Projecten 2004

- Naar een (kosten-) effectieve monitoring
- Strategisch monitoringskader
- Samenwerkingsovereenkomst DGM-IPO-RIVM
- Vervolgproject PRIMA
- Interactief datasysteem Monitoring, deel 2 (uit 2003).

2.7. Overig

Koepelproject Alders 2004

De provincies bieden het nieuwe kabinet aan om met een vernieuwende opzet bij te dragen aan de aanpak van hardnekkige milieuproblemen en duurzame ontwikkeling, op regionale schaal. Zij bieden deze inzet aan in de vorm van een offerte, waarin per provincies een project zal worden uitgevoerd, gericht op het behalen van milieurendement, waarmee de kwaliteit van de leefomgeving wordt verhoogd. Met deze projecten zetten de provincies concrete stappen om middels innovaties de richting in te slaan naar duurzame ontwikkeling en de lange termijn transities die het 4e Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4) daarvoor nodig acht (de kiemfase van transities). Op deze wijze wordt concreet invulling gegeven aan het advies van de ad hoc IPO-commissie Milieu (commissie Alders) inzake duurzame ontwikkelingspolitiek. De implementatie van het advies is één van de speerpunten van de IPO-Meerjarenagenda 2004-2007 voor het beleidsterrein milieu.

Het aanbod van de provincies aan het rijk voor de aanpak van hardnekkige milieuproblemen betreft méér dan het opstellen van 12 pilot-projecten, die gebundeld worden en vervolgens afzonderlijk worden uitgevoerd. Om van elkaar te leren bij deze vernieuwing steunen de provincies elkaar met intervisie en wederzijdse coaching. Dit vergroot de effectiviteit van het in gang zetten van transities en innovaties binnen de provinciale projecten. De projecten betreffen dynamische werkprocessen, zeker waar het gaat om het ingaan van transities. De resultaten zullen worden verbreed tot een meer algemene werkwijze van de provincies op het terrein van milieu en ruimtelijke ordening, gericht op duurzame ontwikkeling. Gedurende de rit moet hiervan worden geleerd om verdere stappen te zetten die bijdragen aan het oplossen van hardnekkige milieuproblemen. Bovendien zal moeten worden voorzien in ‘monitoring’ en evaluatie van gezamenlijke doelen, hetgeen kan resulteren in bijstelling van de te volgen aanpak.

In IPO-verband is besloten om een koepelproject uit te voeren dat resulteert in een versterking van de afzonderlijke projecten en een meerwaarde van de beoogde aanpak. De ervaringen en kennis, die binnen de projecten afzonderlijk worden opgedaan met de aanpak van de hardnekkige belemmeringen in inhoud en proces en met het in gang zetten van transities en innovaties, worden operationeel gemaakt voor kwaliteitsverbetering van de projecten zelf en voor algemeen gebruik. Dit koepelproject verbindt de afzonderlijke projecten en voegt daar een kwaliteitsslag aan toe. Een netwerk zal worden opgebouwd van betrokken partijen, intern en extern, dat moet bijdragen aan de beoogde innovaties. Hiertoe is het ook van belang dat vanuit het koepelproject duidelijke relaties worden gelegd met andere relevante trajecten die momenteel worden uitgevoerd zoals Leren voor Duurzaamheid en Milieukwaliteit in de Leefomgeving (MILO), om zaken te verbinden.

Het koepelproject zal met name moeten voorzien in de volgende aspecten:

- Intervisie en leren van elkaar (benchmarking en wederzijdse coaching);
- ‘Vliegwielen effect’ bewerkstelligen en zorgen dat adequate netwerken worden opgebouwd; en
- Verantwoording afleggen en ‘monitoring’.

Bovendien moet het koepelproject zorgen voor het enthousiasmeren van betrokkenen en er voor zorgen dat de Alders-aanpak daadwerkelijk gaat leven, wellicht het belangrijkste aspect in de beginfase van de implementatie van het advies van de commissie Alders.

In 2004 is een systematiek en organisatie opgezet die erin voorziet dat op een adequate uitvoering wordt gegeven aan het Koepelproject en dat de provincies faciliteert in de uitvoering van de afzonderlijke projecten.

Kerngroep Europees Milieubeleid (KEM)

De KEM coördineert, adviseert en informeert over onderwerpen die binnen het Europees milieubeleid aan de orde komen. Het beleidsterrein *milieu* omvat in de Europese context tevens *water* en *natuurbeheer (inclusief biodiversiteit)*. Vanwege dit laatste onderhoudt de KEM sinds 2001 tevens goede contacten met het Ministerie van LNV. Nadrukkelijk is de taak van de KEM beperkt tot het voortraject van de besluitvorming over Europees beleid en regelgeving.

In de huidige IPO-adviesstructuur ressorteert de KEM onder de Brede Overleg- en Adviesgroep Milieu (BOAG-M). Vanuit die positie heeft de KEM contacten met de vakberaden onder BOAG-M, met de Brede Overleg- en Adviesgroep-Water (BOAG-W) en met de Brede Adviesgroep Landelijk Gebied (BALG).

Wanneer Europese richtlijnen de implementatiefase bereiken, houdt het werk voor de KEM op en zijn anderen (de BOAG's en vakberaden) aan zet. De KEM start hoogstens activiteiten op of signaleert dat een bepaalde richtlijn in de implementatiefase komt. Jaarlijks wordt een Werkplan Europees milieubeleid opgesteld. Het is nu voor de tiende keer dat de KEM een Werkplan Europees Milieubeleid uitbrengt. Het plan stuurt en geeft inzicht in de gebundelde activiteiten van de provincies op het gebied van het Europees milieubeleid. Daarbij vervult de KEM in nauwe samenwerking met het Huis van de Nederlandse provincies in Brussel een doorgaans initiërende en coördinerende rol.

Voor 2004 is een bedrag van € 5.000 opgenomen ten behoeve van verschillende activiteiten in Europees kader, zoals themabijeenkomsten en workshops. Ten laste van dit budget komt bovendien het abonnement op de Bates Issue Tracker (ongeveer €1.600 per jaar).

Projecten 2004

- Overkoepelend Aldersproject; en
- Kerngroep Europees Milieubeleid.

3. Uitvoering Interprovinciaal Milieuprogramma 2004

3.1. Interprovinciale samenwerking

De provincies hebben in interprovinciaal verband dertien jaar samengewerkt aan de uitvoering van het milieubeleid in de vorm van een Interprovinciale Projectorganisatie Milieu' (IPM). In de loop van 2003 zijn de bijzondere opdrachten Interprovinciale Projectorganisatie Milieu (IPM) en Waterkeringen beëindigd en is de formatie toegevoegd aan de IPO-kernfunctie 'platform en belangenbehartiging'. Dit om meer synergie te bereiken tussen beleidsvoorbereiding in IPO-verband en beleidsontwikkeling binnen de provinciehuizen.

Door de directeur van het IPO is toegezegd dat de oorspronkelijke formatie 'geormerkt' zal worden ingezet voor de begeleiding van de projecten waartoe in interprovinciaal verband door de Managementgroep Milieu en Water (MMW) wordt besloten. Dit interprovinciaal programma wordt jaarlijks vastgesteld en de financiering geschiedt via de kassiersfunctie van het IPO.

3.2 Organisatiestructuur

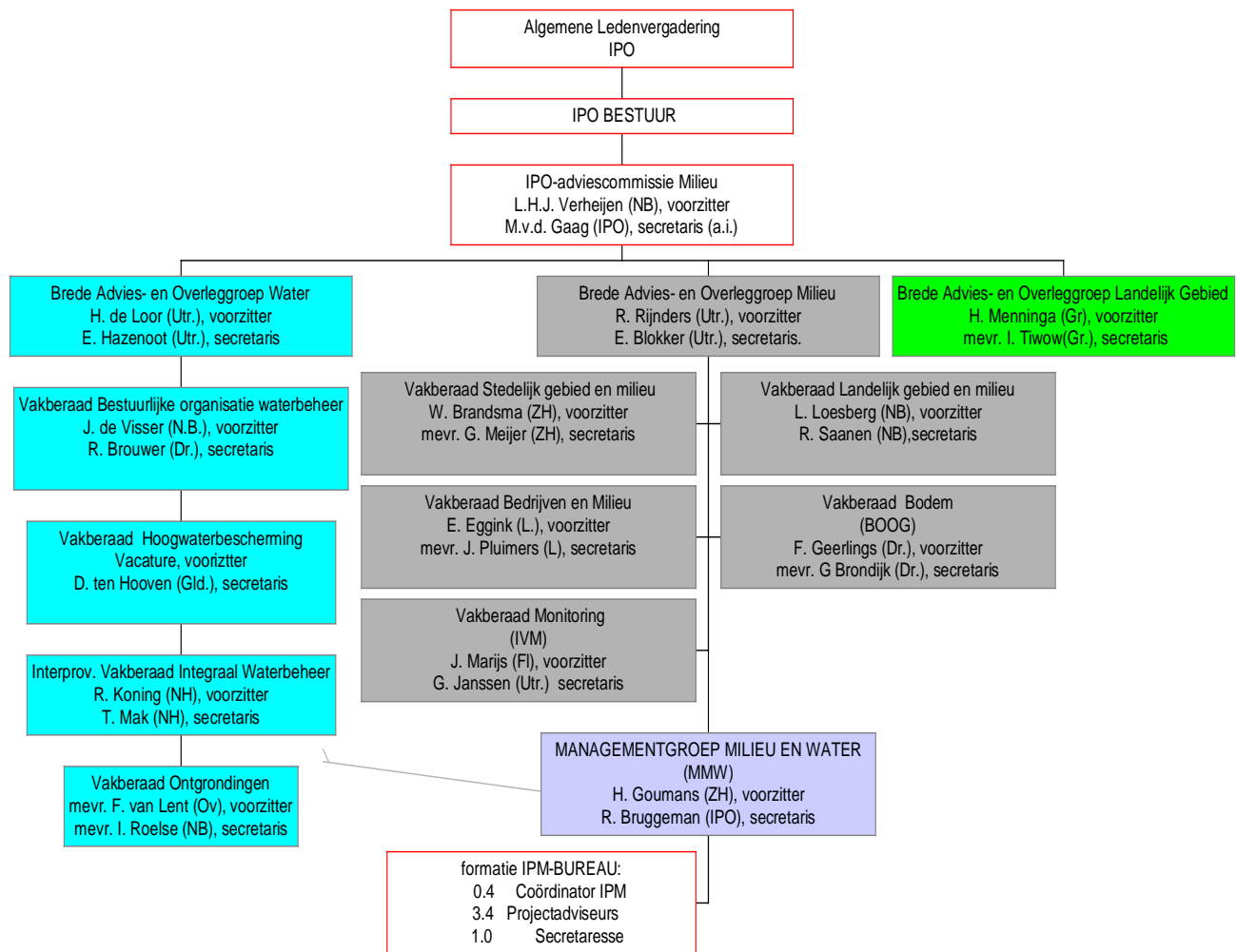
Een goed functionerende organisatie- en adviesstructuur is voor het IPO onmisbaar. Immers, bij de vormgeving van het IPO is uitdrukkelijk gekozen voor een klein secretariaat, die geen 'zelfstandige kracht' mag zijn en die een nauwe relatie met de provincies moet onderhouden. Deze relatie wordt in de eerste plaats vormgegeven door de aanvullende inzet van medewerkers van de provincies in de ambtelijke IPO-adviesstructuur, bestaande uit de Brede Overleg- en Adviesgroepen Milieu, Water en Landelijk Gebied, interprovinciale vakberaden en interprovinciale projectgroepen (zie organogram).

Interprovinciaal zijn op het beleidsterrein milieu en water 9 vakberaden ingesteld onder het Directeurenberaad Milieu en Water. Deze vakberaden hebben een platformfunctie, begeleiden interprovinciale trajecten waaronder projecten die vallen onder het Interprovinciale Programma Milieu (IPM) en begeleiden bestuurders in interprovinciale vertegenwoordigingen. Gezocht is naar clustering in de nieuwe vakberaden van onderwerpen die met elkaar samenhangen. Het betreft de volgende interprovinciale vakberaden:

1. *Bedrijven en milieu.* Werkterrein o.a. emissieregistratie, preventie en hergebruik, vergunningverlening en handhaving, coördinatie industrie, energie, veiligheid inclusief het werkterrein van het voormalige vakberaad *Afvalstoffen*. Werkterrein o.a. bedrijfsafval, gevaarlijk afval, stortplaatsen.
2. *Stedelijk gebied en milieu.* Werkterrein o.a. lucht, geur, geluid, gevaar, hinder, duurzame bedrijfsterreinen, mobiliteit.
3. *Landelijk gebied en milieu.* Werkterrein o.a. gebiedenbeleid, ammoniak, stiltegebieden, biologische landbouw, natuureducatie.
4. *Bodem.* Werkterrein o.a. bodembescherming, bodemsanering, actief bodembeheer, gasfabriekterreinen.
5. *Monitoring.* Werkterrein monitoring.
6. *Integraal waterbeheer.*
7. *Bestuurlijke organisatie waterbeheer.*
8. *Hoogwaterbescherming.*
9. *Ontgrondingen.*

Een goede werkrelatie tussen de BOAG-M en de interprovinciale vakberaden is onontbeerlijk, gezien de specifieke deskundigheid van de vakberaden die mede van belang is voor de taken van de BOAG-M. De BOAG-M zorgt derhalve voor een goede link/werkrelatie door middel van personele unies met de interprovinciale vakberaden. Zo is het de intentie om ieder vakberaad door middel van de voorzitter of een lid in de BOAG-M vertegenwoordigd te hebben.

Organogram

Het Directeurenberaad Milieu en Water stuurt namens de Griffierskring in de nieuwe ambtelijke IPO-adviesstructuur als opdrachtgever de vakberaden.

Concreet betekent het:

- toetsing van de jaarplanning van de vakberaden in welk kader ook zal worden gekeken naar personele inzet en prioriteitstelling;
- fungeren als aanspreekpunt;

- voeren van overleg met de voorzitters; en
- 'in ontvangst nemen' van de adviezen.

De managementgroep milieu en water (MMW) bestaat uit drie directeuren afgevaardigd vanuit het Directeurenberaad Milieu en Water en de voorzitters van de interprovinciale vakberaden op milieuterrein en de voorzitter van het vakberaad Integraal waterbeheer (de voorzitters van de vakberaden 'Bestuurlijke organisatie Waterbeheer', 'Hoogwaterbescherming' en 'Ontgrondingen' en de voorzitter van de brede advies- en overleggroep water zijn agendalid van de MMW).

In verband met de aansturing zijn de volgende werkafspraken gemaakt:

1. Aansturing van de IPM-projecten is de taak van de MMW. Hier valt ook de aansturing van de interprovinciale vakberaden onder.
2. Voorzitters dan wel plaatsvervangende voorzitters van de interprovinciale vakberaden worden gerekruteerd uit leden van de Brede Adviesgroepen Milieu en Water. Op deze wijze blijft een verbinding in stand tussen IPO-activiteiten en interprovinciale activiteiten.
3. De secretariële ondersteuning van de vakberaden dient verzorgd te worden door de provincie waaruit de voorzitter van het vakberaad afkomstig is.
4. De IPO-adviseurs ondersteunen procesmatig de interprovinciale vakberaden.

Projectadviseurs Interprovinciaal Milieuprogramma 2004

Bij het IPO-secretariaat zijn de volgende adviseurs betrokken bij het Interprovinciaal Milieuprogramma 2004 met de volgende taakverdeling:

de heer drs. R.J. (Ruud) Bruggeman	- algemene coördinatie milieuprojecten; - projectplanning en -control - programmamanagement bedrijven en milieu; - Europa.
mevrouw ir. F.J. (Joyce) Klink	- bodem; - water en milieu; - afval; - landelijk gebied en milieu - stedelijk gebied en milieu
de heer dr. Ir. H.E. (Hugo) van de Baan (tot 1 mei 2004)	- algemeen milieubeleid - overkoepelend Aldersproject
de heer Ir. F.W. (Frank) Puijn	- Milieu en Ruimtelijke Ordering - overkoepelend Aldersproject
de heer Ir. I (Ieme) Faber	- Herijking VROM- regelgeving
de heer drs. H.G.L. (Eric) de Rijk	- Monitoring
mevrouw C. (Cora) Stol	- Secretariaat

3.3. Begroting 2004 IPM

Sinds 1 januari 1995 wordt de specifieke uitkering die de provincies voor de uitvoering van het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP) ontvangen, jaarlijks overgeheveld naar het Provinciefonds. Het ging daarbij om een bedrag van 32,8 miljoen gulden.(ca. 15 miljoen euro). Tegelijkertijd werd

overeengekomen dat de provincies per jaar maximaal 8% van dat bedrag beschikbaar stellen ten behoeve van de uitvoering van het interprovinciale milieubeleid. Dit percentage is ook voor 2004 vastgesteld.

In de volgende tabel zijn de bijdragen van de afzonderlijke provincies aan de interprovinciale IPM-middelen voor 2004 aangegeven.

Te verdelen: 1.194.308,00

Dat betekent per provincie:

	Nominaal:	Procenten:
Groningen	47.414	3,970
Friesland	67.120	5,620
Drenthe	70.464	5,900
Overijssel	84.438	7,070
Gelderland	167.084	13,990
Utrecht	59.954	5,020
Noord-Holland	134.837	11,290
Zuid-Holland	152.035	12,730
Zeeland	57.207	4,790
Noord-Brabant	164.576	13,780
Limburg	144.631	12,110
Flevoland	44.548	3,730
	1.194.308	100,000

Het totale bedrag van de beschikbare middelen voor 2004 bedraagt €1.670.739. Daarvan wordt een bedrag van €476.431 aangewend voor de kosten van de formatie van 3.7 fte. (salarissen, huisvesting, overhead). Voor 2004 bedraagt het budget voor uitvoering van het interprovinciale milieuprogramma derhalve €1.194.308 (exclusief de geldstromen die los van de “IPM-bijdrage” voor specifieke taken beschikbaar zijn). Alle bedragen zijn inclusief 19% BTW. Deze BTW kan door de provincies verhaald worden in het kader van het BTW-compensatiefonds.

IPM-BUDGET 2004	2004	2003
Beschikbaar IPM-budget	1.670.739	1.626.648
Personele kosten	287.331	258.035
Indirecte kosten / Huisvestingskosten	185.000	185.000
Reis- en verblijfkosten	4.100	4.050
Totaal kosten IPO-formatie Milieu	476.431	447.085
(in IPO-begroting opgenomen)		
Netto IPM-budget	1.194.308	1.179.563
Vergaderkosten projectgroepen, vakberaden e.d.	64.308	60.750
Voorlichting/publicaties en representatie	130.000	122.513
Projectbudget “Externe adviezen” 2004	1.000.000	996.300

3.4. Verdelingsvoorstel IPM-budget 2004

Door de interprovinciale vakberaden zijn projectvoorstellen ingediend bij het Managementberaad Milieu en Water. Van tevoren is aan de vakberaden meegegeven dat de projectvoorstellen aan de volgende criteria zou worden getoetst:

1. de beleidsmatige onderbouwing zoals beschreven in de ontwikkelde methodiek van de 'Analyse beleidsrendement';
2. de relatie met het IPO-Jaarplan, werkplannen BOAG-Milieu en –Water, werkplannen van de vakberaden;
3. het innovatief karakter en de vliegwielfunctie voor alle 12 provincies.
4. de mogelijkheden van andere bekostiging (bodem-, water- en VROM-gelden);

Bij het verdelingsvoorstel is de MMW uitgegaan van de in de IPO-begroting 2004 opgenomen bedragen. Evenals voorgaande jaren oversteeg het gevraagde budget (1.6 miljoen euro) het beschikbare budget. (1 miljoen euro). Om de budgetdruk enigszins te verminderen heeft de MMW besloten:

1. om voor de budgetverdeling 2004 de aan de vakberaden voor 2003 toebedeelde budgetten als uitgangspunt te nemen. Hierbij is de kanttekening geplaatst dat de nieuwe vakberaden milieu en landelijk gebied en milieu en stedelijk gebied na de opstartfase in 2003 extra budget krijgen in 2004;
2. als het enigszins kan projecten ten laste van het boekjaar 2003 te brengen, hetzij uit het reeds beschikbare budget door middelen over te boeken naar het jaar 2004 dan wel uit de verwachte onderuitputting 2003.
3. om zoals gebruikelijk enkele projecten in de bodemsfeer weer door de 12 provincies afzonderlijk te bekostigen uit de WBB-gelden (Wet bodembescherming). Voor deze projecten en voor de projecten uit de gebundelde watergeldstroom (IPW) heeft het IPO de kassiersfunctie. Een overzicht van deze projecten ontbreekt en is derhalve niet opgenomen in dit programma.

Het totaal van de MMW-voorstellen komt uit op € 1.035.000. Dekking wordt gevonden in het beschikbare budget voor externe adviezen ad €1.000.000. De MMW zal het tekort 2004 ad €35.000 dekken uit de vrijval van het IPM-budget 2003.

In het verdelingsbesluit is geen rekening gehouden met een IPM-bijdrage 'Ontgrondingen'. Door het IPO is in 2002 en 2003 €217.000 geïnd voor onderzoek naar alternatieven voor beton- en metselzand, maar niet besteed. Dit bedrag kan worden aangewend voor 2004. Aangezien de verwachting is dat pas in de loop van 2004 het onderzoek wordt gestart, wordt er van uitgegaan dat het aanvullende bedrag dat was begroot om vrij te maken uit IPM-middelen (€90.000) niet nodig is.

Ook voor 2004 geldt de systematiek dat de MMW periodiek i.c. elk kwartaal aan de hand van een voortgangsrapportage van de projecten en een actueel budgetoverzicht de stand van zaken van de voor uitvoering voorgestelde projecten bespreekt en eventuele meevallers zal aanwenden voor projecten die nu in dit bestedingsvoorstel voorzien van de aanduiding 'PM'. Alsdan kan ook bezien worden of

de noodzaak voor een aanvullende bijdrage voor het project Ontgrondingen uit het IPM budget nodig is.

VERDELINGSVOORSTEL IPM-BUDGET 2004		t.l.v. budget 2004	t.l.v. saldo 2003	Opmerkingen
Beschikbaar IPM-budget		1.626.648		
IPO	Personele kosten	287.331		
IPO	Indirecte kosten / Huisvestingskosten	185.000		
IPO	Reis- en verblijfkosten	4.100		
Totaal kosten IPO-formatie Milieu		476.431		In IPO-begroting 2004 opgenomen
IPM	Netto IPM-budget	1.194.308		Door provincies te betalen
IPM	Vergaderkosten projectgroepen, vakberaden e.d.	64.308		
IPM	Voorlichting/publicaties en representatie	130.000		
Projectbudget "Externe adviezen" 2004		1.000.000		
Saldo IPM 2003			351.557	

BEDRIJVEN EN MILIEU

BE-01	Doelgroepenbeleid incl. DMI-coördinator	40.000		Laatste jaar dat salariskosten DMI coördinator uit IPM-budget wordt bekostigd
BE-05/06	Rapportage Vergunningverlening/Handhaving	27.000		
BE-06	Continuering professionalisering handhaving	100.000		
BE-08	Provincie en vergunningverlening Wm (2 ^e fase)	25.000		Reservering gezien relatie met brief VROM
MEN-04	Energie in de milieuvergunning (PEM)	VROM		Aparte geldstroom van VROM naar IPO
IMPEL	IMPEL	5.000		
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO)	VROM		
NIEUW	Implementatie herijking regelgeving	25.000		

VERDELINGSVOORSTEL IPM-BUDGET 2004		t.l.v. budget 2004	t.l.v. saldo 2003	Opmerkingen
BE-03	Met preventie naar duurzaam ondernemen (PREDO) incl. monitoring	104.000		Het PREDO-project wordt na opheffing van het vakberaad Afval ondergebracht bij het vakberaad Bedrijven en Milieu.
NIEUW	Van beleid naar Duurzaam Ondernemen	Uitvoering in 25.000		Idem
NIEUW	Implementatie AmvB Externe Veiligheid	VROM		
NIEUW	Rol provincie bij de implementatie van Nox en CO2 emissiehandel	VROM		
AF-01	Implementatie landelijk Afvalbeheersplan		40.000	
AF-02	Aanpassen melding- en registratiesysteem afval in Provinciale Milieuverordening		20.000	
AF-04a	Nazorg van stortplaatsen (Leemtetwet 1)	75.000		Uitgegaan wordt van een minder ambitieus programma in 2004
AF-06b	Stimulering inzet secundaire bouwgrondstoffen		54.454	
BE-01	Bijdrage aan convenant Zuivelindustrie		2.620	
VERDELINGSVOORSTEL IPM-BUDGET 2004		t.l.v. budget 2004	t.l.v. saldo 2003	Opmerkingen

VERDELINGSVOORSTEL IPM-BUDGET 2004

STEDELIJK GEBIED EN MILIEU

SMB	Implementeren Strategische Milieubeoordeling	EU-richtlijn 26.000		Exclusief bijdrage VROM ad 9.000 euro
-----	--	---------------------	--	---------------------------------------

EPL	Ontwikkelen norm voor energieprestatie op bedrijfstereinen (vervolg haalbaarheidsstudie MEC-09)	48.000	Onder voorbehoud dat uit haalbaarheidsstudie blijkt dat project kansrijk is en dat mogelijkheden financiering door VROM worden nagegaan.
MILO	Implementatie MILO denk- en werkwijze bij provincies en koppeling daarvan aan Stad en Milieu en ISV-2	50.000	VNG draagt ook 50.000 euro bij en VROM 500.000 euro
UIL	Uitwisseling Informatie Leefomgevingskwaliteit	50.000	Dit project wordt gekoppeld aan het project PVVM
PVVM	Fase 2 Haalbaarheidsstudie Provinciaal. VerkeersMilieuModel (PVVM)		Zie boven
Kyoto	Naar een evenredige provinciale bijdrage		6.000

LANDELIJK GEBIED EN MILIEU

OM-02	Werkprogramma Landelijk gebied en milieu		25.000 Restant budget 2003 overboeken naar 2004
OM-09	Sturing op duurzame plattelandsontwikkeling	15.000	65.000 Restant budget 2003 overboeken naar 2004
Pm-project 1	Duurzame energieopwekking in het landelijk gebied	30.000	
NIEUW	Landbouw en waterkwaliteit in het kader van de Kaderrichtlijn Water	30.000	Samen met vakberaad integraal waterbeheer

VERDELINGSVOORSTEL IPM-BUDGET 2004

t.l.v.
budget
2004

t.l.v.
saldo 2003

Opmerkingen

INTERPROV. VAKBERAAD BODEMBEHEER

NIEUW	Startprojecten landsdekkend beeld	spoor	2	90.000	Dit project wordt getemporiseerd afhankelijk van de bijdragen van derden (150.000)
NIEUW	Duurzaam bodembeheer plannen	en	provinciaal ruimtelijke	20.000	Dit project wordt gekoppeld aan MILO-project en voor 50% gehonoreerd
BO-09b	Bodem en landelijk gebied			21.564	Restant budget 2003 overboeken naar 2004
BO-19	Hoe omgaan met bodemsanering			13.595	
BO-20	Vorbereiding ISV-2	milieu-inbreng in		25.000	Restant budget 2003 overboeken naar 2004

INTEGRAAL WATERBEHEER

MW-14	Versterking verdrogingsbestrijding/Verdrogingsmonitoring		uitvoering	14.088	
VIBO	Ontgrondingen/beton- en metselzand bijdrage)			P.M.	
ML-10	Gebiedsgerichte landbouw waterkwaliteit	maatregelen ter bevordering		(30.000)	Is gehonoreerd bij Milieu en Landelijk gebied
RWSR/iWSR	Regionale WaterSysteemRapportage			IPW	
Depot+	Project Bagger Depots plus			IPW	
Stowa	Stichting Onderzoek Waterbeheer			IPW	
IdsW	InformatieDesk	standaarden Water		IPW	
AHN-2	Actueel Hoogtebestand Nederland			IPW	

VERDELINGSVOORSTEL IPM-BUDGET 2004

t.l.v.
budget
2004

t.l.v.
saldo
2003

Opmerkingen

MONITORING

NIEUW	Naar kosteneffectieve monitoring (Produktgroep 1)	een	60.000	Onder voorwaarde dat concreet projectplan met deelprojecten wordt overlegd aan de MMW en de geraamde bijdragen van derden (160.000) hard zijn
NIEUW	Strategische monitoringskader (Poduktgroep 2)		80.000	Onder voorwaarde dat concreet projectplan wordt overlegd aan de MMW.
BEM-03	Samenwerkingsprojecte n IPO-RIVM		10.000	
PRIMA	Implementatie Richtlijn informatie vervolgproject (Aarhus) 2004	Eur. milieu- Fase PRIMA	35.000	Bijdragen derden bedraagt ook 35.000
BEM-07	Ontwikkelen interactieve datasystemen			18.920
OVERIG				
ALDERS	Overkoepelend Implementatie Commissie (100.000)	project advies Alders	40.000	10.000 Restant budget 2003 ad 10.000 over-boeken naar 2004
EUR/KEM	Kerngroep Milieubeleid	Europees	5.000	
Pm-posten	Stelpost Milieuworkshops		20.000	
	Totaal		1.035.000	316.557
	Beschikbaar budget		<u>1.000.000</u>	<u>398.533</u>
	tekort /overschot		35.000	
	Dekking tekort IPM- programma 2004			35.000
	Restant saldo			0

4. Overzicht projecten

Bedrijven en Milieu

(BE-01) Doelgroepenbeleid (Inclusief DMI-coördinator)

Doel Realisatie van de milieudoelstellingen door de industriële bedrijven die vallen onder het doelgroepenbeleid alsmede het mede bepalen van een standpunt inzake de toekomst van het doelgroepenbeleid.

Inhoud Het Doelgroepenbeleid Milieu en Industrie (DMI) is gericht op het verminderen en beheersen van de milieubelasting door de industrie. Door middel van het afsluiten van convenanten of milieubeleidsovereenkomsten heeft het bedrijfsleven met zowel het rijk als met de lagere overheden hierover branchegewijs afspraken vastgelegd.
Door de FO-industrie zijn aan de hand van de jaarrapportages van de bedrijfstakken de gegevens verzameld om na te gaan in hoeverre de convenantsdoelstellingen gerealiseerd zijn. Dit blijkt voor een belangrijk deel het geval te zijn, maar voor een aantal essentiële stoffen (zoals NO_x en CO₂) is de industrie er niet in geslaagd de doelen te halen. Bezien moet worden in hoeverre extra maatregelen verdergaande reductie mogelijk kunnen maken. Het wettelijk milieuverslag moet telkens vóór 1 april door de aangewezen bedrijven worden ingediend bij de bevoegde gezagen. Deze moeten vóór 1 juni een oordeel over deze verslagen uitspreken. Om de afhandeling van de milieujaarverslagen te vergemakkelijken wordt het elektronisch milieujaarverslag geïntroduceerd. De omgang hiermee zal in 2004 extra tijd en energie vergen van de provincies. Momenteel vindt op basis van een aantal onderzoeken een discussie plaats over de toekomst van het doelgroepenbeleid. Het is zaak dat ook de provincies hierin tijdig een standpunt over geformuleerd hebben.

Resultaat De gezamenlijke provincies willen de komende jaren bij nieuwe BMP-rondes met het bedrijfsleven afspraken maken over het omzetten van de richtinggevende doelstellingen voor 2010 in taakstellende doelen. Daarnaast dient te worden afgesproken op welke wijze de emissies waarvoor de doelstellingen voor 2000 nog niet zijn gehaald verder kunnen worden gereduceerd. Bij nieuwe BMP-ronden zal het begrip verbreding nader uitgewerkt worden.

Naar aanleiding van de resultaten van de milieuverlagen over 2000 is een Actieplan verbeteren validatie opgesteld. De uitvoering daarvan zal de komende jaren in beslag nemen en is erop gericht dat de provincies eind 2004 over voldoende instrumenten beschikken om de validatie naar behoren te kunnen uitvoeren. Vanaf het verslagjaar 2003 zal de milieuverlaglegging ook op digitale wijze kunnen plaatsvinden. De introductie hiervan dient op een voor de provincies zo soepel mogelijke wijze te geschieden.

De gehouden evaluaties kunnen van invloed zijn op de inhoud van de convenanten, op de wijze waarop met de bedrijven wordt omgegaan en op de inzet die van de provincies (en andere lagere overheden) wordt gevraagd. De provincies zullen daarom zelf ook een standpunt moeten ontwikkelen over de toekomst van het doelgroepenbeleid.

Start- en einddatum Doorlopend proces

Capaciteit	0,2 fte voor de IPO-projectmanager industrie en vanuit elke provincie 0,4 fte voor de uitvoering van de hierboven genoemde taken.
Kostenraming	€ 40.000,-- (€ 20.000,-- kosten projectmanager en € 20.000,-- algemene projectkosten).
Trekkers	Erik van der Werf, IPO-projectmanager industrie (Gelderland).
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	€40.000,-- In de MMW is uitdrukkelijk afgesproken dat 2004 het laatste jaar is waarin de kosten van de projectmanager vanuit de IPM-middelen worden gefinancierd.

(BE-01A)

Visievorming IPO milieubeleid bedrijven

Doel

Er is nadrukkelijk behoefte aan meer visievorming op het punt van sturing van milieubeleid van bedrijven. Dit komt mede voort uit enkele recente voorvallen waar het IPO niet of uitsluitend reactief bij betrokken is geweest.

Inhoud

Een belangrijk instrument voor het realiseren van het milieubeleid is de uitvoering van het landelijke en provinciale doelgroepenbeleid. Voor een succesvolle uitvoering van het doelgroepenbeleid is een verdere optimalisering noodzakelijk. Meer aandacht is nodig voor het planmatig sturen op de realisatie van milieudoelen door industriële doelgroepen. Effecten van economische recessies of het niet nakomen van afspraken moeten beter worden opgevangen en nieuw beleid moet actief worden vertaald in afspraken.

Industriële bedrijven hebben in de afgelopen jaren veel maatregelen genomen om te komen tot milieuverbetering binnen hun inrichtingen. Het vergunningen- en handavingsinstrumentarium voor inrichtingen en de doelgroepenbenadering (convenanten) zoals gestalte gegeven door de rijksoverheid hebben hier een belangrijke bijdrage aan geleverd. Voor een aantal hardnekkige bovenlokale milieuproblemen (CO₂, NO_x, SO₂) lijkt echter een meer flexibel instrumentarium – zoals emissiehandel – de aangewezen weg om de milieudoelen alsnog te realiseren, zonder dat de bedrijven daarbij onredelijk of tegen te hoge kosten in hun bedrijfsvoering moeten ingrijpen. De flexibiliteit wordt daarbij gezocht buiten de grenzen van de inrichting, bijvoorbeeld op concern-, keten- of regio-niveau.

De introductie van flexibele instrumentarium – en de denkwijze die daaraan ten grondslag ligt – heeft belangrijke consequenties voor alle betrokkenen, en niet in het minst voor de provinciale overheid. Het bevoegd gezag op provinciaal niveau zit klem tussen de verschillende zienswijzen die bestaan rondom een “zo effectief mogelijk milieubeleid”. Zo pleit het ministerie van VROM voor zoveel mogelijk zelfregulering door bedrijven (zie de nota “Met recht verantwoordelijk” en de moeizaam te concretiseren meerjarenafspraken en convenanten), maar zijn de IPPC-richtlijnen uit Europa, welke ‘best available techniques’ op installatieniveau voorschrijven, nog onverminderd van kracht. Ook de Wet Milieubeheer geeft nog niet voldoende aanknopingspunten voor de door velen gewenste flexibiliteit.

Het bevoegd gezag op provinciaal niveau ondervindt nu al de uitdagingen die gepaard gaan met deze ontwikkelingen. Enerzijds betreft dit de worsteling met de hantering van instrumenten die (nog) niet op elkaar zijn afgestemd, de bijbehorende gezagsvragen, en de discussies met de bedrijven die van dat vacuum gebruik maken. Anderzijds de roep om een andere rolopvatting, die de nieuwe denkwijze met zich meebrengt: niet meer slechts de vergunningverlener en de handhaver, maar in toenemende mate de meedenker, de facilitator, de adviseur, de monitor.

Tussen de regels door leeft het schrikbeeld bij provinciale ambtenaren, dat het werk mogelijk minder interessant wordt, of een minder effectieve handhaving het resultaat zal zijn van het feit dat een aantal elementen (bijv. CO2) 'uit het pakket' gehaald worden.

Resultaat	Dit project dient als resultaat het volgende op te leveren: Het formuleren van een standpunt over de milieudoelen waarop de provincies op een gezamenlijke en planmatige wijze willen gaan sturen. Het ontwikkelen van een gezamenlijk te hanteren aanpak voor het planmatig sturen op de realisatie van milieudoelen door industriële doelgroepen.
Start- en einddatum	september 2003 – mei 2004
Capaciteit	Pm
Kostenraming	€30.345,--
Trekkers	Wouter Smit (Zuid-Holland), projectleider daarin ondersteund door Harry de Gooijer (Zuid-Holland), Maarten de Hoog (DCMR), Ed Prins (Noord-Holland) en Erik van der Werf (Gelderland).
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	€30.345,-- (Budget 2003).

(BE-02)	Van duurzaam ondernemen naar vergunningverlening Wet milieubeheer
Doel	Het leggen van een “verbindingsas” tussen het beleid dat ontwikkeld wordt op het gebied van duurzaam ondernemen en de uitvoering zoals dat onder meer gestalte krijgt in de vergunningverlening. Door het leggen van deze verbinding wordt gepoogd de beleidscyclus op dit punt te sluiten.
Inhoud	Preventie en duurzaam ondernemen zijn aspecten van het milieubeleid dat in verschillende programma’s en concepten terugkomt. Het Predo-programma en het doelgroepenbeleid zijn hier voorbeelden van. Ook in de verlengde reikwijdte van de Wet milieubeheer zijn aspecten van het duurzaam ondernemen terug te vinden. Er is geconstateerd dat het aspect duurzaam ondernemen nog teveel binnen de bovengenoemde concepten behandeld wordt en dat er geen verbinding tussen wordt gelegd waardoor waardevolle kennis niet of onvoldoende wordt uitgewisseld. Samenwerking tussen alle betrokkenen moet leiden tot het ontwikkelen en toepassen van instrumenten waardoor het duurzaam ondernemen in een aantal branches nader vorm wordt gegeven.
Resultaat	Een gestructureerde samenwerking tussen de werkgroepen vergunningverlening, duurzaam ondernemen (voorheen het subvakberaad preventie) en de DMI-coördinatoren welke leidt tot een aantal branchedocumenten waarin een aantal uitingen van duurzaam ondernemen op een afdwingbare en handhaafbare wijze zijn beschreven.
Start- en einddatum	1 januari 2004 – 1 juli 2004.
Capaciteit	Pm
Kostenraming	€25.000,--.
Trekkers	Bob Meulmeester (Noord-Brabant), Gisela de Leeuw (Noord-Brabant) en Erik van der Werf (Gelderland).
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	€25.000,--

(BE-03) Met preventie naar duurzaam ondernemen

Doel Het programma geeft het kader aan waarbinnen de betrokken overheden hun beleid op het gebied van preventie en duurzaam ondernemen willen uitvoeren. Het is een programma vóór en dóór overheden; zij zijn een belangrijke stuwende kracht bij het veranderingsproces richting duurzaam ondernemen. De uiteindelijke doelstelling van het programma is: het verminderen van de milieubelasting door bedrijfsmatige activiteiten, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de ontkoppeling van milieudruk en economische groei.

Inhoud Uitvoeren van de in het programma opgenomen doelstellingen ten behoeve van beleid, de stimulerende en regulerende taken van de provincies. De provincies hebben vooral een belangrijke rol bij het behalen van de S (stimulerende)-doelstellingen.

Resultaat Voor 2004 is vanuit de programmaorganisatie van 'met preventie naar duurzaam ondernemen' per doelstelling een jaarprogramma opgesteld. De provincies zetten zich voornamelijk in voor activiteiten op het gebied van de doelstellingen S2, S3 en S4.

S2: Stimuleren van product- en ketenactiviteiten

- Uitvoeren van vijf provinciale proefprojecten op het gebied van product- en ketenaspecten (5x €12.000,- = €60.000,-)
- Netwerkbijeenkomsten product- en ketenaspecten om kennis en vaardigheden te ontwikkelen en onderling uit te wisselen (€1.000,-)
- Vermarkten Product- en ketenactiviteiten starterskit door het uitvoeren van een marketingplan (mailings, regionale bijeenkomsten, internet etc.) (€10.000,-)

Totaal: €71.000,-

Voorzitter S2-begeleidingsgroep is Gerard Taat van de provincie Gelderland. Provinciale begeleidingsgroepleden: Bouke Scheffer (Groningen), Leo Heijdra (Zuid-Holland), Jenny Senhorst (Utrecht) en Richard van Bremen (Zeeland). Overige leden: Hugo Kuijjer (VROM/KVI), Johan Lako (VNG) en Jan

S3: Monitoren met efficiency-indicatoren

Vastleggen van indicatoren met betrekking tot de verruimde reikwijdte in een databank indicatoren (€25.000,-);

Totaal: €25.000,-

Voorzitter S3-begeleidingsgroep Lie Chahboun- van de Laag van de DCMR. Provinciale begeleidingsgroepleden: Annemarie Mol (Zeeland), Harald van de Ven (Utrecht), Mona Scherders (Gelderland), Overige leden: Annemarie Diender (Milieudienst West-Holland), Helen Schlepper (Gemeente Hellevoetsluis), Martin van Vliet (Gemeente Wassenaar), Els Huntjens (Novem) en Sanne Slegtenhorst (VROM/SAS).

S4: Duurzaam Ondernemen faciliteren en stimuleren bij bedrijven

Ondersteunen, faciliteren en equiperen van initiatieven van provincies om duurzaam/maatschappelijk verantwoord ondernemen met bedrijven te starten. Dit wordt gedaan door het ontwikkelen en toepassen van een P4-scan (provincie, planet, people, profit).

Totaal: €8.000,-

Voorzitters S4-begeleidingsgroep Ineke Hoving (EZ), en Bonny Donders (VROM/KvI). Provinciale begeleidingsgroepleden: Inge Sloekers (Zuid-Holland), Oscar Jansen (Overijssel), Karin Collombon (Limburg) en Gerard Taat (Gelderland). Overige leden: Jan Spit (Novem).

Start- en einddatum	1 januari – 31 december 2004
Capaciteit	Er wordt gewerkt vanuit de bestaande begeleidingsgroepen binnen de programmastructuur
Kostenraming	€ 104.000,-- Vanuit VROM en EZ is gedurende de planperiode (2001-2005) jaarlijks zo'n € 6.000.000,= beschikbaar voor het programma, waarvan het merendeel ten goede komt aan Subsidieregeling Aanpak Milieu-drukvermindering (SAM).
Trekkers	<p>Gisela de Leeuw van de provincie Noord-Brabant (voorzitter werkgroep duurzaam ondernemen en vertegenwoordiger namens de provincies in de programmaorganisatie van / met preventie naar duurzaam ondernemen'). Er wordt tijdens het jaar contact onderhouden met de voorzitters van de betrokken begeleidingsgroepen over de voortgang van de activiteiten.</p> <p>Voorzitter S2-begeleidingsgroep is Gerard Taat van de provincie Gelderland.</p> <p>Voorzitter S3-begeleidingsgroep Lie Chahboun- van de Laag van de DCMR.</p> <p>Voorzitter S4-begeleidingsgroep Ineke Hoving (EZ), en Bonny Donders (VROM/KvI)</p>
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	€104.000,--

(BE-05/06)	WM vergunningverlening/handhaving: opstellen van een effectgerichte jaarrapportage als onderdeel van de interprovinciale rapportage milieu, water en natuur 2004
Doel	Het geven van een beeld op hoofdlijnen van de activiteiten die in het kader van vergunningverlening en handhaving van de Wet milieubeheer (Wm) door de gezamenlijke provincies in 2003 zijn gedaan. Het doel is het presenteren van gezamenlijke, betrouwbare en transparante gegevens over de WM-activiteiten van provincies met een accent op resultaten en effecten.
Inhoud	De gegevens worden verzameld op basis van een aantal indicatoren die voortkomen uit de voorgaande jaarrapportages, de CCO-lijst en Europese richtlijnen. In de rapportage worden kwantitatieve en kwalitatieve gegevens over vergunningverlening en handhaving per provincie gepresenteerd en van een toelichting voorzien. Tevens wordt een landelijk beeld gepresenteerd.
Resultaat	Het resultaat is het hoofdstuk bedrijven van de interprovinciale rapportage Milieu, Water en Natuur 2004. In dit hoofdstuk worden op interprovinciaal niveau de kwantitatieve en kwalitatieve aspecten van de Wm-uitvoering beschreven. De in dit hoofdstuk beschreven uitkomsten zullen worden aangeboden aan de minister van VROM.
Start- en Einddatum	Startdatum januari 2004. Project afgerond mei 2004.
Capaciteit	PM
Kostenraming	Extern adviesbureau €27.000,--
Trekkers	Pieter Jan van Zanten (Overijssel) en Bob Meulmeester (Noord-Brabant).
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	€27.000,--

(BRZO) Uitvoering Besluit Risico Zware Ongevallen

Doel	Medio 1999 is het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) in werking getreden. Dit besluit is de implementatie van de Europese Seveso richtlijn 96/82/EG en is bedoeld voor risicovolle bedrijven. Deze bedrijven dienen een veiligheidsrapport op te stellen welke door de Arbeidsinspectie, de Regionale Brandweer en de provincie als bevoegd gezag op grond van de Wet milieubeheer moet worden beoordeeld. De provincie heeft hierbij een coördinerende rol. Om de termijnen die in het BRZO staan genoemd te halen en goede afspraken te maken met alle betrokken partijen is een platform van provinciale BRZO-coördinatoren opgericht die maandelijks bijeenkomt en die ondersteunt wordt door een extern bureau welke vanuit VROM wordt gefinancierd.
Inhoud	Bij de voorbereiding van de uitvoering van het BRZO, is door de betrokken overheden een aantal knelpunten geconstateerd welke in het bijzonder samenhangen met de in het BRZO genoemde termijnen. Met name de piek in het indienen van veiligheidsrapporten leidt tot een piekbelasting in de beoordeling door de gezamenlijke overheden. Om een voorziening te creëren waarmee op een snelle en gedegen wijze de voortgang van de knelpunten in kaart kunnen worden gebracht en gemeenschappelijk sneller oplossingen kunnen worden gevonden voor gebleken knelpunten is door het ministerie van VROM een subsidie beschikbaar gesteld.
Resultaat	De provincies hebben de intentie om de uitvoering van het BRZO de aandacht te geven die het omgaan met het aspect 'veiligheid' bij industriële bedrijven in onze samenleving behoeft. Dit betreft de zowel de kwaliteit van de werkzaamheden als de voortvarendheid om zoveel mogelijk binnen de door het BRZO gegeven termijnen tot een oordeel te komen. Deze intentie wordt verder geconcretiseerd door het opstellen van een periodieke monitoring-rapportage, het registreren en verspreiden van leerervaringen tussen provincies en het faciliteren bij het vinden van oplossingen voor specifieke knelpunten.
Start- en einddatum	1 januari 2004 - 31 december 2004
Capaciteit	PM
Kostenraming	Project wordt gefinancierd door middel van subsidie van VROM
Trekkers	Provinciale BRZO-coördinatoren onder leiding van Arie Deelen (DCMR)
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	Niet van toepassing. Project wordt door het ministerie van VROM gefinancierd.

(BE-04)	Implementatie AMvB Kwaliteitseisen Externe Veiligheid Inrichtingen
Doel	Een eenduidige (voor alle provincies hetzelfde) en effectieve implementatie van een complexe AMvB.
Inhoud	De AMvB Kwaliteitseisen Externe Veiligheid Inrichtingen is in beginsel van toepassing op alle inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken. In termen van externe veiligheid betekent dit dat de betrokken inrichtingen overlijdensrisico's, uitgedrukt in plaatsgebonden risico's en groepsrisico's voor personen buiten deze inrichting kunnen veroorzaken. De uitvoering van deze AMvB zal voor een groot deel bestaan uit acties en taken die voortvloeien uit nieuw of geïntensiveerd bestaand beleid. Om de uitvoering op een goede manier te laten verlopen dient een vertaalslag te worden gemaakt van het beleid naar de praktijk. Hiervoor zal een communicatietraject moet worden ontwikkeld richting VROM, de inrichtingen, de provinciale organisaties en andere partijen zoals de gemeenten. Bijkomend aandachtspunt is het zorgdragen voor een passende vergoeding voor de provincies voor de uitvoering van de AMvB.
Resultaat	Een tijdig en soepel geïmplementeerde AMvB waarvan de uitvoering voor de provincies geen extra financiering met zich mee brengt.
Start- en einddatum	1 januari 2004 – 1 juli 2004.
Capaciteit	Pm.
Kostenraming	€30.000,-- (externe financiering via het ministerie van VROM).
Trekkers	Interprovinciale werkgroep Veiligheid onder leiding van Jacques van Steen (DCMR).
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	Niet van toepassing.

Doel

Op grond van de bestuurlijke afspraken van 28 januari 2002 (tussen minister VROM, IPO, VNG en UvW, waarbij later in 2002 ook V&W zich aansloot) voeren de provincies de regie over het proces van nulmeting en ‘organische groei’ vanaf het moment van vaststelling van de kwaliteitscriteria (eind oktober 2002) tot in ieder geval begin 2005, wanneer alle handhavingsorganisaties aan de kwaliteitscriteria moeten voldoen. Daarna moeten de provincies zonodig de instrumenten van het wetsvoorstel handhavingsstructuur inzetten om in voorkomende gevallen de vereiste kwaliteit te waarborgen.

De provincies hebben hun verantwoordelijkheid genomen - mede voortbouwend op de regie van de bestuursovereenkomsten handhavingssamenwerking en de servicepunten. Het beeld dat in 2003 is opgebouwd is dat er veel goede inzet is bij de provincies, maar de kracht van de regie in de provincies zal toch in 2004 moeten blijken, met name waar de verbeterplannen als ‘mager’ worden beoordeeld. Aan de kracht van de regie wordt in het land nogal eens getwijfeld. De provincies hebben dus een zware taak op zich genomen - en die wordt t.z.t. in de Wet milieubeheer vastgelegd (via het wetsvoorstel handhavingsstructuur). Als de indruk ontstaat dat de provincies het regieproces te ongecoördineerd, en hier en daar te slap, oppakken, dan zal de neiging tot centraliseren van deze taak (zie ook de discussie in het ‘herijkingsdossier’) nadrukkelijk opkomen.

Inhoud

In met name 2003 en 2004 wordt van de provincies een forse inspanning gevraagd om aan hun regietaak goede invulling te geven, op basis van de door het IPO op 5 december 2002 vastgestelde regienotitie. De nulmeting is in rapportages vastgelegd in juni 2003, over de verbeterplannen wordt de analyse gepubliceerd in november 2003. Naast inzet door elk van de provincies is daarvoor ondersteuning en afstemming op IPO-niveau onontbeerlijk; die ondersteuning en afstemming moet een belangrijke bijdrage leveren aan het gezamenlijke optrekken van de provincies, en het waarborgen van een kwalitatief goede invulling van de regierol. De ondersteuning en afstemming heeft betrekking op het ontwikkelen van formats, het ondersteunen bij rapportages, monitoring van het proces, het ontwikkelen van werkwijzen, instrumenten en hulpmiddelen.

Voor de uitwerking van de bestuurlijke afspraken is door de partners een gezamenlijke projectstructuur opgezet (landelijke projectgroep, landelijke werkgroepen, steeds met deelname van de verschillende partners).

Resultaat

De provincies voeren alle 12 een actieve regie van de professionalisering, met als basis de door het IPO vastgestelde regienotitie. De provincies maken goed gebruik van de gezamenlijk ontwikkelde formats en instrumenten voor de regie, en benutten elkaars ervaringen optimaal. De provincies stuk voor stuk en gezamenlijk worden door de handhavingsorganisaties en door de landelijke bestuurlijke partners gezien als goede regisseurs van een complex proces.

In het derde kwartaal van 2003 is door het IPO in een tussenrapportage inzicht gegeven in het verloop van het proces. In het tweede kwartaal van 2004 geeft het IPO in een rapportage over de tussenmeting (stand per 1-4-2004) inzicht in het verloop van het proces.

Start- en einddatum	Oktober 2002 – januari 2005
Capaciteit	PM
Kostenraming	<p>Projectkosten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • in de landelijke projectstructuur en werkgroepen: 120 werkdagen (naast de inzet in elke provincie voor de eigen regietaak). Kosten voor het inhuren van menskracht: €60.000,--. • externe uitbesteding voor ontwikkelen van instrumenten (b.v. communicatieplan, formats, opstellen en vormgeven rapportages en publicaties): €60.000,- <p>Totaal kosten in 2004: €120.000,-</p>
Trekker	Renate Noë (Zuid-Holland)
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	€100.000,--

(BE-07)

Implementatie herijking VROM regelgeving

Doel	Het ontwikkelen van een interprovinciaal standpunt ten aanzien van het opstellen van VROMregelgeving en de implementatie van de gewijzigde regelgeving binnen de werkingssfeer van de herijking VROMregelgeving.
Inhoud	Om onnodige regels en bureaucratie te voorkomen en te vermijden is de minister van VROM in 2002 gestart met het project herijking VROM-regelgeving. Deze doorlichting van bestaande VROM-regelgeving moet uitmonden in conclusies over afschaffing, vereenvoudiging en/of samenvoeging van regelgeving gekoppeld aan prioriteitsstelling en een tijdsplan. De voorstellen die vanuit het ministerie van VROM aan de Tweede Kamer zijn voorgelegd voorzien niet in een rol van de provincies bij de uitwerking. Van IPO-zijde is gepleit voor een veel grotere betrokkenheid van de provincies bij de uitvoering van de herijking van de regelgeving zowel bij het opstellen als bij de implementatie van de gewijzigde regelgeving. Om deze rol waar te kunnen maken is een nadere bezinning op dit punt door de provincies noodzakelijk. Het gaat daarbij op een visie met betrekking tot de rol en taak van de provincie, het in te zetten instrumentarium voor de wetgevingsonderdelen, de inhoud van de regelgeving en de implementatie. Dat is de taak met een externe functie richting VROM. Intern (d.w.z. interprovinciaal gericht) moeten de provincies worden voorbereid en worden geïnformeerd over de gewijzigde regelgeving en de wijzigingen die dat in de bedrijfsvoering kan teweegbrengen.
Resultaat	Een interprovinciaal standpunt ten aanzien van de op te stellen regelgeving en de implementatie van de gewijzigde regelgeving alsmede een handvat voor de provincies waarin wordt ingegaan op de gevolgen van de gewijzigde regelgeving.
Start- en einddatum	Begin 2004 - ??? (einddatum hangt af van de duur van het proces van de herijking van de regelgeving).
Capaciteit	Alhoewel dit project vanuit het vakberaad bedrijven en milieu is geïnitieerd gaat het uiteindelijk alle vakberaden aan (incl link met BAOG-RO en BOAG BoWo). Betrokkenheid vanuit alle vakberaden en de BOAG-M (en BOAG-RO en BOAG BoWo) is dan ook noodzakelijk.
Kostenraming	€25.000,--
Trekkers	Nog nader te benoemen. Een rol voor Joop Kramer (Drenthe) is gelet op zijn ervaring in het voortraject te prefereren.
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	€25.000,--

Doel

Met ingang van 1 maart 2002 is het Vuurwerkbesluit (VWB) van kracht geworden. Voor de provincies betekende het van kracht worden van het VWB dat zij verantwoordelijk zijn geworden voor een aantal nieuwe taken. Voor de uitvoering van deze nieuwe taken heeft het ministerie van VROM een structurele financiële vergoeding vastgesteld. Dit bedrag wordt jaarlijks in het provinciefonds gestort. De provincies verdelen het geld op basis van een verdeelsleutel die door VROM is vastgesteld.

Om inzicht te krijgen of er sprake is van een financieel tekort en de eventuele omvang van dit tekort, is in de Interprovinciale werkgroep vuurwerk coördinatoren de afspraak gemaakt om als gezamenlijke provincies een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de financiering van het VWB.

Inhoud

De gewenste rapportage zal het antwoord moeten geven op de volgende vragen.

Zijn de uitgangspunten van de financiering (aantal evenementen en het aantal inrichtingen per provincie) gewijzigd ten opzichte van 2001?

Is door VROM de juiste verdeelsleutel gehanteerd en zou indien er sprake is van een financieringstekort een andere verdeelsleutel kunnen worden gehanteerd om een tekort te voorkomen.

Voor het vaststellen van het de rijksfinanciering heeft VROM kentallen gehanteerd voor diverse deeltaken. Deze kentallen zijn een afgeleide van de oude BUGM en later de VOGM-regeling. Het is daarbij niet duidelijk hoe de kentallen zijn opgebouwd. Kan de opbouw van de verschillende kengetallen inzichtelijk worden gemaakt per deeltaak.

Het VWB wordt aangepast. Is een aanpassing van de kentallen gewenst.

Kan een beschrijving worden gemaakt van de gewenste formatie en de daarbij behorende kosten (rekening houdend met het aangepaste VWB).

Kan een conclusie worden opgesteld per provincie, of de huidige financiering toereikend is.

Indien er sprake is van een begrotingstekort kan dan een beschrijving worden gegeven van de voor en nadelen van de verschillende oplossingen zoals: meer rijksmiddelen, verlagen van het ambitieniveau of het heffen van leges.

Hoe om te gaan met heffen van leges door diverse gemeenten voor de verklaring van geen bezwaar.

Antwoord geven op de vraag of publicatie van ontbrandingstoestemmingen noodzakelijk is.

Resultaat

Een duidelijke rapportage over de financiering van het Vuurwerkbesluit waarbij beoordeeld wordt of de uitgangspunten die voor het Ministerie van VROM als uitgangspunt gediend hebben de juiste waren. Daarnaast wordt een uitspraak gedaan over de gewenste formatie en de daarbij behorende kosten rekening houdend met de komende wijzigingen in het Vuurwerkbesluit.

Aan de hand van de opgestelde rapportage kunnen de provincies in overleg met VROM afspraken maken over hoe te handelen indien er sprake is van een grote verschillen.

Start- en einddatum	1 oktober 2003 - 1 januari 2004
Capaciteit	PM
Kostenraming	€15.000,-
Trekkers	Het vakberaad bedrijven en milieu heeft de eindverantwoordelijkheid. Projectleider is Jelle Wind van de provincie Drenthe
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	€15.000 (budget 2003)

(BE-08B)

Provincie en vergunningverlening Wet milieubeheer (2e fase)

Doel	In 2003 is een interprovinciale position paper ‘provincie en vergunningverlening Wm’ opgesteld waarin de provinciale visie op het instrument vergunningverlening is beschreven en waarin tevens de rol van het Inrichtingen en Vergunningenbesluit onder de loep is genomen. De 2 ^e fase van het project richt zich op de uitwerking van het visiedocument met als doel een proactieve houding van de provincies in relatie tot de onderhandelingen met het ministerie van VROM over de aanstaande wijzigingen van het Inrichtingen en vergunningenbesluit (Ivb). Deze wijzigingen kunnen grote gevolgen hebben voor de bevoegdheidsverdeling tussen provincies, gemeenten en rijk inzake vergunningverlening Wet milieubeheer.
Inhoud	De position paper heeft aangegeven hoe de provincies het instrument vergunningverlening zo optimaal kunnen inzetten ter realisering van de provinciale milieudoelen. Daarbij is gekeken naar wat de provincies willen bereiken en wat ze goed kunnen. Nu dit in beeld is gebracht zal worden beoordeeld op welke wijze het instrument vergunningverlening het beste kan worden gebruikt en zal deze visie actief aan de andere betrokken partijen worden gecommuniceerd.
Resultaat	Een interprovinciale zienswijze op de toekomst van het instrument vergunningverlening welke benut zal worden als standpunt in de onderhandelingen met de betrokken partijen zowel in Den Haag als Brussel.
Start- en einddatum	maart 2004 – december 2004.
Capaciteit	Pm
Kostenraming	€25.000,--
Trekkers	Een projectgroep bememd door leden van de interprovinciale werkgroep vergunningverlening. Projectleider is Bob Meulmeester (Noord-Brabant).
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	€25.000,--

Doel

In het kader van de nota Milieu en economie is het boegbeeld energie-efficiency geformuleerd. Dit heeft onder meer geleid tot het convenant Benchmarking energie efficiency. Daarnaast is de in oktober 1999 de circulaire 'Energie in de milieuvergunning' verschenen. In deze circulaire wordt aangegeven dat de provincies een meer sturende rol in het klimaat- en energiebesparingsbeleid krijgen. Bovendien wordt de rol van de provincies in het kader van de Meerjarenaafspraken energiebesparing (MJA's) vergelijkbaar met die in het kader van de benchmarking.

In het IPO-rapport 'energie met gezag' is in termen van kwaliteiten (kennis en vaardigheden) en kwantiteiten het niveau aangegeven waaraan provinciale organisaties dienen te voldoen willen zij hun rol zoals geformuleerd in het convenant, de circulaire en de tweede generatie MJA's kunnen waarmaken. In de periode 2001-2003 is deze rol verder ingevuld. Het jaar 2004 staat in het teken van de evaluatie van de rol die de provincies hebben vervuld. Deze evaluatie wordt gerelateerd aan de invoer van de emissiehandel voor CO2 en de gevolgen die dit heeft voor het convenant Benchmarking.

Inhoud

Het project wordt begeleid door de Projectgroep energie in de milieuvergunning. In 2004 zal het project zich in eerste instantie nog steeds richten op interprovinciale activiteiten die tot doel hebben kennis en ervaring op dit specifieke terrein op een hoger niveau te brengen, het formuleren van een aantal gemeenschappelijke uitgangspunten die worden gehanteerd in de uitvoering, het beheersen van de kwaliteit van de uitvoering en het aanbieden van een gelijkwaardig alternatief, de kwaliteitsbeheersing, de concernbenadering en het doen van branche-onderzoeken naar het gelijkwaardig alternatief. Deze activiteiten worden in de loop van 2004 wel afgezet tegen de uitkomsten van de evaluatie en de toekomst van het convenant Benchmarking.

Resultaat

Het organiseren van de cursus 'workshops energie extra' waardoor provinciale medewerkers een verbreding van de kennis op het gebied van energie in de milieuvergunning verkrijgen.

Het voorbereiden en organiseren van een aantal thematische workshops.

Het verder ontwikkelen van een leidraad Benchmarking en vergunningverlening waarin een bundeling van gemeenschappelijke uitgangspunten en praktische hulpmiddelen voor provincies zijn opgenomen.

Het evalueren van de activiteiten van de provincies in het kader van de convenanten Benchmarking en MJA-2 en het bieden van een gelijkwaardig alternatief.

Start- en einddatum

Dit is een meerjarig proces dat minimaal loopt tot 31 december 2004.

Capaciteit

PM

Kostenraming	Voor de uitvoering van deze werkzaamheden hebben de ministeries van VROM en EZ een subsidie van €816.804,--beschikbaar gesteld.
Trekker	Projectgroep Energie in de milieuvergunning (PEM) met Arie Deelen (DCMR) als projectleider.
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	Niet aan de orde aangezien project gefinancierd wordt uit €816.804,-- Rijkssubsidie.

(MEN-04A)

Implementatie AMvB Kwaliteitseisen Externe Veiligheid Inrichtingen

Doel	Een eenduidige (voor alle provincies hetzelfde) en effectieve implementatie van een complexe AMvB.
Inhoud	<p>De AMvB Kwaliteitseisen Externe Veiligheid Inrichtingen is in beginsel van toepassing op alle inrichtingen in de zin van de Wet milieubeheer die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken. In termen van externe veiligheid betekent dit dat de betrokken inrichtingen overlijdensrisico's, uitgedrukt in plaatsgebonden risico's en groepsrisico's voor personen buiten deze inrichting kunnen veroorzaken. De uitvoering van deze AMvB zal voor een groot deel bestaan uit acties en taken die voortvloeien uit nieuw of geïntensiveerd bestaand beleid. Om de uitvoering op een goede manier te laten verlopen dient een vertaalslag te worden gemaakt van het beleid naar de praktijk. Hiervoor zal een communicatietraject moet worden ontwikkeld richting VROM, de inrichtingen, de provinciale organisaties en andere partijen zoals de gemeenten.</p> <p>Bijkomend aandachtspunt is het zorgdragen voor een passende vergoeding voor de provincies voor de uitvoering van de AMvB.</p>
Resultaat	Een tijdig en soepel geïmplementeerde AMvB waarvan de uitvoering voor de provincies geen extra financiering met zich mee brengt.
Start- en einddatum	1 januari 2004 – 1 juli 2004.
Capaciteit	Pm.
Kostenraming	€30.000,-- (externe financiering via het ministerie van VROM).
Trekkers	Interprovinciale werkgroep Veiligheid onder leiding van Jacques van Steen (DCMR).
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	Niet van toepassing.

(EUR-IMPEL)

Impel uitwisselingsprogramma bedrijven en Europa

Doel	Het versterken van kennis en inzicht in Europese verhoudingen ten aanzien van implementatie en handhaving van Europese milieuwetgeving, het harmoniseren van milieu-inspecties, het bevorderen van feitelijke samenwerking bij handhaving grensoverschrijdende milieuovertredingen en het versterken van de participatie van de Nederlandse provincies in het Europese milieuveld.
Inhoud	Deelname aan uitwisselingsprogramma's en Europese conferenties, gerichte informatievoorziening, organisatie van themadagen, uitvoering van comparison-programma's en intercollegiale organisatiedoorlichtingen (PEEP-programma).
Resultaat	Kwaliteitsverhogende provinciale apparaten om in Europees verband te kunnen functioneren en om werkmethoden beter op Europese regelgeving te laten aansluiten. Het onderhouden van een netwerk binnen de EU (met een verbinding naar Midden en Oost Europa) ten behoeve van een wederzijdse bijstand en uitwisseling.
Start- en einddatum	Januari 2003- december 2003.
Capaciteit	PM
Kostenraming	Een bedrag van €5.000.-- als "werkbudget".
Trekkers	Pieter Jan van Zanten (Overijssel) en Ed Eggink (Limburg).
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	€5.000.--

(15)AF-4a
(AF-4a)

Nazorg van stortplaatsen (Leemtetwet)

Doel

Ondersteunen, afstemmen en harmoniseren van de provinciale nazorgtaken voor (Leemtetwet) stortplaatsen waarvan de exploitatie na 1 september 1996 beëindigd is. Dit gebeurt door zelfstandig onderzoek, belangenbehartiging en informatieverstrekking en ook door het begeleiden van onderzoek naar technische, juridische en organisatorische aspecten van nazorg van stortplaatsen

Resultaat

Medio 2003 is een tussenrapportage van de projectgroep nazorg in het portefeuillehoudersoverleg Milieu besproken. Het portefeuillehoudersoverleg heeft ingestemd met de aanbevelingen uit de rapportage. Nadien heeft nog een validatie van de ontwikkelde rekenmodellen plaatsgevonden. Het model voor de berekening van de risico's en dat voor de berekening van de nazorgkosten zijn goedgekeurd. Tevens zijn aanbevelingen gedaan die moeten leiden tot optimalisering van de modellen.

Een aantal onderzoeken konden nog niet betrokken worden in de tussenrapportage. In 2004 zal onder meer aan de volgende onderzoeken gewerkt worden:

- definitieve web site
- planningstool c.q. werkbegroting voor uitvoering feitelijke nazorg
- verbetervoorstellen risico- en rekenmodel
- aanvullende validatie
- bepaling privaatrechtelijke positie nazorgorganisatie-stortplaats-exploitant-eigenaar-gebruiker-beheerder
- databank toepassing risicomodel

Daarnaast zal het het onderzoek naar het protocol voor de sluitingsverklaring afgerond worden, is de werkgroep beschikbaar als aanspreekpunt voor technische vragen rondom stortplaatsen en zal de werkgroep reageren op voorstellen tot wijziging van de wet (n.a.v. evaluatie en herijkingsprocedure).

Inhoud

Begeleiden van externe technische en juridische onderzoeken over provinciale nazorgtaken en voorbereiding van bestuurlijke standpunten.

Organisatie

Projectleider 25 dagen en leden projectgroep 10 dagen op jaarbasis.

Planning

In 2004 zal een vervolgrapportage worden aangeboden.

Kostenraming

€110.000,-

Projectleider

mr. J. W. Takke (provincie Gelderland)

Contactpersoon IPO

Joyce Klink

Toekenning

€75.000

(AF-06B)

Stimuleren inzet secundaire grondstoffen

Doel	Duurzamer inzet van bouwgrondstoffen door de voorbeeldrol van de provincies inzichtelijk te maken.
Inhoud	In de eerste fase zijn succesverhalen van gemeenten met de inzet van secundaire grondstoffen geïnventariseerd. De tweede fase richt zich op succesverhalen van de provincies. Elke provincie profileert zich op een andere duurzame toepassing van bouwgrondstoffen (granulaten in beton, houten wegportalen, materiaalarm construeren) waarmee de communicatie naar gemeenten makkelijker wordt.
Resultaat	Duurzamer inzet grondstoffen (lagere inzet primaire bouwgrondstoffen)
Start- en einddatum	Januari tot december 2004
Capaciteit	PM
Kostenraming	€54.454
Trekker	De heer D. Broekhuizen (provincie Zuid-Holland)
Contactpersoon IPO	Joyce Klink
Toekenning	€54.454 (budget 2001)

Stedelijk gebied en Milieu

(MEC-09AII)

Ontwikkeling van een norm voor de energieprestatie op bedrijventerreinen

Doel

Een belangrijke doelgroep om de Kyoto-doelstellingen voor CO₂-reductie en duurzame energie te halen, zijn de bedrijven. Via vergunningverlening zijn individuele bedrijven aan te spreken. Waar het gaat om meerdere bedrijven in hun onderlinge samenhang ligt de provinciale rol bij het stimuleren van duurzame nieuwe en te herstructureren bedrijventerreinen.

Bij de stimulering van de duurzame ontwikkeling van bedrijventerreinen ontbreekt een instrument om de actuele en potentiële energieprestaties in beeld te brengen. Dit maakt het moeilijk om ambities concreet te maken, "harde" afspraken te maken en onderling de prestaties te vergelijken.

In de praktijk van de woningbouw is gebleken dat aan de hand van een concrete maatlat veel meer bereikt wordt dan met vage intenties. Deze constatering heeft in 2003 geleid tot een onderzoek naar de ontwikkeling van een normering voor energieprestatie op bedrijventerreinen (EPL). De eindconclusie uit deze rapportage (gereed 3 oktober 2003) is dat dit voor de meeste typen bedrijventerreinen mogelijk is. De volgende stap is het daadwerkelijk ontwikkelen van het instrument.

Inhoud

Ontwikkeling van een normering (EPL, rapportcijfer) voor energieprestatie op bedrijventerreinen. Van belang is dat alle actoren, te weten bedrijven(terreinverenigingen), provincies, gemeenten en de energieleveranciers zich in een dergelijke norm kunnen vinden en dat deze breed ingezet kan worden. Allereerst zal de rekenmethodiek voor EPL bedrijventerreinen worden ontwikkeld. Expliciet wordt aangegeven welke informatie nodig is en op welke wijze deze bewerkt moet worden om voor specifieke gebieden een EPL te kunnen berekenen. Vervolgens zal voor een nieuw bedrijventerrein en voor een revitaliseringsgebied worden aangegeven wanneer welke informatie nodig is en welke stappen worden doorlopen. In 3 praktijkcases wordt dit uitgewerkt en zonodig de beschrijving aangepast aan de bevindingen.

Resultaat

Uitgewerkt voorstel voor een norm voor energieprestatie op bedrijventerreinen die breed toepasbaar is en breed gedragen wordt

Start- en einddatum

Januari 2004- september 2004

Capaciteit

Begeleidingsgroep vanuit de interprovinciale werkgroep Energie aangevuld met een klankbordgroep vanuit de praktijk. Projecttrekker ca. 5 mensdagen. Projectgroepleden, max. 3 personen ieder 2-3 dagen.

Kostenraming

€50.0000

Als volgt opgebouwd volgens concept offerte: ex BTW
opzet EPL 50 dagdelen
uitwerken case 13 dagdelen per case

overleg 5 dagdelen
workshop 6 dagdelen
rapportage 10 dagdelen

totaal	110 dagdelen à €420	46.200
bijeenkomst (ruimte + voorzieningen)		500
diverse kosten (reiskosten, kopieën, etc)		1.300
totaal		48.000

Trekkers Dick Dubbeld (Zuid-Holland).

Contactpersoon IPO Joyce Klink

Toekenning €48.000,--

(MEC-09B)**Monitoring duurzame bedrijventerreinen****Doel**

Gedurende een aantal jaren voeren provincies beleid uit dat tot doel heeft de duurzame kwaliteit van bedrijventerreinen te verbeteren en te versterken. Zij besteden veel tijd en geld aan dit onderwerp; ook de gemeenten steken hier veel energie in. Het meten van de prestaties gebeurt nog op bescheiden schaal en op uiteenlopende manieren. Uit de concept IPO monitoringsrapportage MWLN 2002 blijkt dat provincies verschillende definities en verschillende criteria hanteren over duurzame bedrijventerreinen en daardoor monitoringinformatie geven die moeilijk vergelijkbaar is. De provincies willen, zowel om te leren van elkaars ervaringen als vooral om een vergelijkbare monitoringmethode te ontwerpen, een project 'Monitoring duurzame bedrijventerreinen' uitvoeren.

Het doel is om een wijze van monitoren van de duurzame kwaliteit van bedrijventerreinen op te stellen waardoor de prestaties voor de verschillende partijen (bedrijfsleven, provincies en gemeenten) eenduidig en vergelijkbaar worden. Dit is nodig om te kunnen bepalen welk beleid welke resultaten oplevert, welke inspanningen daarvoor gedaan moeten worden en in hoeverre beleidsdoelen gehaald (kunnen) worden. Elke partij levert nu andere inspanningen en heeft ook andere resultaten.

Inhoud

Mede op basis van een aantal bestaande bronnen zoals het ministerie van Economische Zaken en de IPO monitoring 2002 worden een aantal mogelijke indicatoren ontwikkeld en vervolgens worden manieren van monitoren opgesteld die in de projectgroep worden besproken. Hierbij zal ook gebruik gemaakt worden van reeds bestaande monitoringssystemen/projecten

Resultaat

Het resultaat is een voorstel voor een set van indicatoren en een wijze van monitoren van de duurzame kwaliteit van bedrijventerreinen waar breed draagvlak bij betrokkenen voor is en die goed inpasbaar is in de jaarlijkse IPO monitoringsrapportage. De wijze van monitoring zal inzicht moeten geven in de effecten van gevoerd beleid zodat elke provincie met gedegen kennis, rekening houdend met eigen accenten en omgevingsfactoren, haar beleid zo nodig kan bijstellen. De feitelijke monitoring behoort (nog) niet tot dit project.

Bijkomend resultaat van het project kan zijn dat overeenstemming bereikt wordt over de definitie van een 'duurzaam bedrijventerrein'

Start- en einddatum

1 januari 2003 – 1 juli 2003

Capaciteit

Een minimum aan benodigde capaciteit is voor de vijf projectgroepleden 5 dagen per persoon en voor de trekker 10 –14 dagen, gedurende de looptijd van het project.

Kostenraming

De uitbesteding van het project valt in drie delen uiteen:

- opstellen van indicatoren + wegingsfactoren;
- opstellen van een gedragen voorstel voor een werkwijze ten

behoefte van de jaarlijkse ipo-monitoring:

- begeleiding van het proces om draagvlak te creëren.

Het heeft de voorkeur om deze drie delen door één adviesbureau te laten uitvoeren.
De geraamde totale kosten liggen op circa €65.000,-.

Trekker Aleida van der Akker (Zuid-Holland)

Contactpersoon IPO Joyce Klink

Toekenning: €66.730,-- (budget 2003)

Doel	<p>Het Rijk en de Europese Unie streven naar absolute ont koppeling van de economische activiteiten en milieudruk. Het Rijk heeft berekeningen uitgevoerd waaruit blijkt dat in een aantal sectoren en voor bepaalde stoffen een absolute ont koppeling heeft plaatsgevonden. Doel van dit project is om:</p> <ul style="list-style-type: none">- een kwalitatieve beschrijving van de economische groei te maken in relatie tot de druk die dit geeft op het milieu en de natuur (ontkoppeling);- een indicatorenset op te zetten waarmee ont koppeling gekwantificeerd kan worden en de onderlinge relaties en processen inzichtelijk gemaakt kunnen worden;- een analyse te maken van de beschikbaarheid en de functionaliteit van de benodigde gegevens zodat deze toegepast kunnen worden op de ont koppeling-monitoring op provinciaal niveau;- na te gaan wat een ambitieniveau van absolute ont koppeling betekent voor de economische, ecologische en ruimtelijke activiteiten en het daaraan gekoppelde beleid in provincies; en- na te gaan waar de succes- en faalfactoren liggen.
Inhoud	<p>Het project wordt verdeeld in drie fasen. De eerste fase omvat de uitwerking van de concept ont koppeling waarbij onder meer zal worden bepaald hoe de ont koppeling op provinciaal niveau gemeten kan worden. In fase twee komt de kwantificering aan bod van een aantal in fase één geïdentificeerde variabelen. Hiermee zal een eerste analyse worden uitgevoerd om te kijken naar de geschiktheid van om op provinciaal niveau ont koppeling te kwantificeren.</p> <p>In de derde fase worden twee testcases uitgewerkt voor Flevoland en Noord-Brabant.</p>
Resultaat	<p>Per fase zullen specifieke producten worden geleverd.</p> <p>Fase I: rapportage over de conceptuele en kwalitatieve uitwerking van het concept "Ontkoppeling op provinciaal niveau";</p> <p>Fase 2: rapportage van de analyse van de mogelijkheden om ont koppeling (op provinciaal niveau) te kwantificeren en het opstellen van een handreiking die een methodiek geeft om dit op provinciaal niveau uit te voeren;</p> <p>Verslag van de testcase inclusief beschrijving van de gevolgen van absolute ont koppeling in Flevoland en Noord-Brabant.</p> <p>Eindverslag waarin onder meer een samenvatting van de tussenproducten.</p>
Start- en einddatum	<p>December 2002- december 2003 waarbij fasegewijs gewerkt zal worden.</p>
Capaciteit	<p>Een projectgroep en een klankbordgroep die regelmatig bij elkaar zullen komen. Daarnaast per provincie minimaal twee medewerkers die de benodigde gegevens dienen te leveren.</p>
Kostenraming	<p>€68.067,-.</p>
Trekkers	<p>Martin Bakker (Noord-Brabant)</p>
Contactpersoon I PO	<p>Ruud Bruggeman</p>
Toekenning	<p>€68.067 (budget 2002).</p>

BO-20	Voorbereiding milieu-inbreng ISV-2
Doel	Het voorbereiden van de milieu-inbreng in de 2 ^e tranche van het investeringsbudget stedelijke vernieuwing (ISV-2).
Inhoud	In 2005 zal een budgetverdeling in het kader van ISV-2 plaatsvinden. algemeen wordt het voornemen uitgesproken tevens een stap voorwaarts te zetten met de verdere integratie van milieu onderwerpen in het ISV. Bij de eerste ISV operatie is milieu min of meer op het laatste moment toegevoegd en waren provincies vanuit hun regierol onvoldoende voorbereid voor een strategische positionering van milieu onderwerpen in het ISV. Het voornemen is voor ISV-2 beter voorbereid te zijn.
Resultaat	Door middel van een strategische agenda ISV-2 te gebruiken als een speerpunt voor de externe integratie van het milieubeleid (in het bijzonder bodem en geluid). Via een vroegtijdige oriëntatie zorgdragen dat milieu aspecten een volwaardige plaats heeft bij de vormgeving van ISV-2
Start- en einddatum	December 2003 tot en met oktober 2004
Capaciteit	PM
Kostenraming	€35.000
Projectleider	W. Husslage (Zuid-Holland)
Contactpersoon IPO	mevrouw ir. F.J. Klink
Toekenning	€25.000 (budget 2003)

(OM-07)

Implementatie MILO

Doel

Implementatie van de MILO denk- en werkwijze bij de provincies en de koppeling daarvan aan Stad en Milieu en ISV-2

Inhoud

Het project MILO levert eind 2003 de handreiking MILO en een set bestuurlijke afspraken op. Die bestuurlijke afspraken richten zich met name op de implementatie van MILO. VNG en IPO maken hiervoor een implementatie- en een communicatieplan. Daarin worden relaties gelegd met andere beleidsontwikkelingen en mogelijkheden zoals ISV-2, de nieuwe Wet Stad en Milieu en ILG.

In het implementatieplan is opgenomen dat via de VNG minimaal 25 gemeentelijke projecten worden gestart en via het IPO 4 provinciale projecten. Voor de provincies zijn dit de Aldersprojecten waarin MILO wordt vertaald. Daarnaast gaat het IPO op zoek naar een aantal andere projecten die provincies willen gaan opstarten en waarin de MILO denk- en werkwijze een bijdrage of aanvulling kan geven. Nieuwe Stad en Milieuprojecten vormen ook een onderdeel van het implementatietraject, omdat de MILO denk- en werkwijze de aanpak is die de nieuwe Wet Stad en Milieu voorstaat. Het idee is om de implementatie over een periode van 2 jaar te faciliteren via een klein programmabureau (ca. 2 fte) en daarnaast een fonds in het leven te roepen om projecten financieel te ondersteunen. De taken van het programmabureau zijn:

- het uitvoeren van het communicatieprogramma,
- het bundelen en uitdragen van kennis m.b.t. MILO en de toepassing daarvan in projecten (Alders, Stad en Milieu, ISV-2, ILG)
- het opzetten en bijhouden van een internetsite,
- het daar waar nodig begeleiden en faciliteren van projecten,
- het volgen van de voortgang en daarover rapporteren aan de DUIV-partners,
- het maken van een voorbeeldenboek met de resultaten en leerpunten uit de projecten.

Om de koppeling van MILO met Stad en Milieu te optimaliseren kan dit programmabureau tevens een rol spelen in het bijhouden en volgen van nieuwe Stad en Milieu projecten. Voor het opzetten en gedurende 2 jaar in standhouden van dit programmabureau van ca. 2 fte en het vormen van een fonds, wordt van VROM een bijdrage gevraagd. VNG en IPO leveren ieder ook een substantiële bijdrage, waarbij wordt gedacht aan een bedrag van € 50.000,- per jaar voor elk van de partijen. Deze projectaanvraag is bedoeld om de bijdrage vanuit het IPO te dekken.

Resultaat

Aan het einde van de twee jaar zijn alle projecten afgerond en worden de resultaten van de projecten opgenomen in een voorbeeldenboek.

Tevens zijn via het communicatietraject en de projecten alle provincies bekend met de MILO denk- en werkwijze en kunnen die toepassen in projecten.

Start- en einddatum

1 januari 2004 – 31 januari 2005

Capaciteit	Capaciteit voor het programmamanagement en de communicatie wordt via de verkregen gelden aangetrokken. Het implementatietraject zal door een begeleidingscommissie worden aangestuurd.
Kostenraming	In 2004 is €50.000 nodig In 2005 is €50.000 nodig
Trekkers	Gerard Hagen (Limburg).
Contactpersoon IPO	Frank Puijn
Toekenning	€50.000,--

Doel

Het leveren van een bijdrage om op een effectieve en efficiënte manier de informatie te produceren, die nodig is om de wettelijke taken op het gebied van lucht en geluid van provincies en eventueel gemeenten te kunnen uitvoeren zoals die voortvloeien uit nieuwe Europese regelgeving. Dit zal geschieden door een pilotstudie (bij drie provincies) naar toestand van gegevens en inspanning om deze gegevens op orde te krijgen en te houden, en geschikt te maken als input voor een Provinciaal Verkeer Milieumodel.

Opstellen van een protocol voor de gegevens en Definitie van het rekenhart

Inhoud

Steeds meer milieuregelgeving komt uit Brussel. Momenteel speelt de doorwerking van de Europese richtlijnen voor Lucht en Omgevingslawaai een belangrijke rol. Hierbij is het noodzakelijk dat voor de uitvoering van deze taken de benodigde informatie op een adequate werkwijze gegenereerd wordt. Kennis en informatie uitwisseling tussen diverse overheden en kennisinstituten leveren hieraan een grote bijdrage. Een methode om dit te doen is het Provinciale Verkeersmilieumodel. (PVMM). Uit de bijna afgeronde haalbaarheidsstudie fase 1, is gebleken dat de realisatie van een PVMM gewenst en haalbaar is. Het PVMM bevat echter niet alleen een applicatie maar tevens een proces (in de provinciale organisatie) die de gewenste PVMM data op orde brengt en houdt. Voor het gegevensmodel (1^e module) kan aansluiting worden gezocht bij het wegkenmerken plus-project.

Om de gegevens die benodigd zijn voor een dergelijk module inzichtelijk te maken en na te gaan in hoeverre dit op orde is en nog moet worden gebracht, zal via een pilot bij 3 provincies worden onderzocht om welke gegevens het precies gaat. Uit de resultaten van deze pilot kan nagegaan worden of een functioneel PVMM ontwerp op (inter)provinciale schaal mogelijk is.

Tijdens de pilot zal worden aangesloten bij Uitwisseling Informatie Leefomgevings-kwaliteit (UIL) en Werkgroep karteringsvoorschriften EU-richtlijn omgevingslawaai.

Optioneel kan een 2^e fase onderzoek naar een functioneel ontwerp volgen.

Resultaat

Verder ontwikkelen en benutten van het uitwisselingsplatform EMPARA;

Het opstellen van een systeemontwerp voor een Provinciaal Verkeers Milieu Model (PVMM) ter ondersteuning van de wettelijke taken voor de provincies zoals die voortvloeien uit de Europese richtlijn Omgevingslawaai;

Verder ontwikkelen en verbeteren van het protocol "uitwisseling gegevens geluid en lokale luchtkwaliteit" tussen RIVM, provincies en gemeenten;

Het stimuleren en coördineren van samenwerking tussen overheden en kennisinstituten op het gebied van gegevens en informatie uitwisseling t.b.v. de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van lucht en geluid; dit in samenspraak met de werkgroepen geluid en lucht. Voorbeelden hiervan zijn:

- Het beschikbaar stellen van een verspreidingsmodel voor het berekenen van buitenstedelijke luchtkwaliteit in samenspraak met RIVM en TNO;
- Het opstellen van een uniforme (en goedkope) werkwijze voor het uitvoeren van luchtkwaliteitmetingen ter validatie van modelberekeningen op knelpuntlocaties;
- Het maken van afspraken over het gebruik en verbetering van een wegenbestand tussen de diverse overheden. Hierbij kan aansluiting worden gezocht met het nationale wegenbestand van AVV gecombineerd met het weg kenmerken plus-project;
- Het leveren van de benodigde informatie op het gebied van geluid en lucht voor de IPO-projecten/thema's die vallen onder het vakberaad stedelijk gebied en milieu zoals MILO en de verbrede Stad en Milieubenadering

Start- en einddatum	Februari 2004-december 2004;
Capaciteit	Deel van de werkzaamheden wordt uitbesteed aan extern bureau. Daarnaast 3 mensdagen voor het projectteam bestaande uit leden van de interprovinciale werkgroepen geluid en lucht, eventueel aangevuld met medewerkers van gemeenten. Er moeten nog nadere afspraken worden gemaakt met RIVM/VROM over bijdrage/inzet van RIVM/VROM
Kostenraming	€75.000 Euro (afhankelijk van bijdrage VNG en RIVM/VROM)
Trekkers	Frans Bekhuis (Gelderland) en Joop Witteman (Noord-Holland)
Contactpersoon IPO	Joyce Klink
Toekenning	€50.000,--.

Doel

Doel van het project is om te komen tot voltooiing van een genormaliseerde methode voor de bepaling van de hedonische waarde van een geur .

Inhoud

Drie deelprojecten, gefinancierd uit verschillende bronnen, zijn voorgegaan aan deze laatste fase van voltooiing. Deze eerste delen zijn:

1. Project 'Evaluatie, optimalisatie en validatie van meetmethoden voor geur en hinderpotentieel' voor optimalisatie en validatie van een methode (financier: VROM). Een van de bijlage uit de rapportage is een concept tekst voor een Nederlandse VoorNorm (NVN 2818 'Luchtkwaliteit - sensorische bepaling van de hedonische waarde van een geur met een olfactometer en een geurpanel').
2. Project voor de opstart van een normsubcommissie 'Geurmetingen' onder de vlag van normcommissie Luchtkwaliteit bij afdeling Milieu, van het Nederlands Normalisatie Instituut (financier: Ministerie van Economische zaken) (april 2003 – juni 2003).
3. Project voor activiteiten in 2003 volgend na de opstart van de commissie om te komen tot publicatie van een ontwerp Nederlandse voornorm en een openbare kritiek ronde (start mogelijk ca. juni 2003). VROM financiert dit project onder voorwaarde dat IPO de activiteiten mede financiert.

Bij het beoordelen van situaties van mogelijke stankoverlast wordt vaak de hoeveelheid geur gemeten om de problematiek in kaart te brengen. Die metingen gebeuren op basis van een gestandaardiseerde werkwijze, beschreven in NEN-EN 13725, de Europese norm voor olfactometrie (geurmeting). De laatste jaren meten adviesbureaus naast de hoeveelheid geur vaak ook de aard van de geur, de hedonische waarde (aangenaamheid). Het karakter van de geur speelt een belangrijke rol in de ervaren geurhinder bij blootstelling van bevolkingsgroepen en is daarom een essentieel onderdeel voor het objectiveren van de te verwachten geurhinder bij zowel procedures ten behoeve van Vergunningverlening als Ruimtelijke Ordening (RO). Met name bij planologische ontwikkelingen en leefomgevingssituaties blijkt de hedonische waarde een belangrijk aspect om uitvoering te geven aan het RO-beleid. Bijvoorbeeld Handreiking Luchtkwaliteit en Ruimtelijke Ordening – Module Stank, provincie Zuid-Holland.

Voor de bepaling van de hedonische waarde bestaat geen gestandaardiseerde werkwijze. De bureaus gebruiken in de praktijk hun eigen interpretatie van een Duitse meetnorm. Enkele provincies (Zuid Holland, Gelderland) hebben de aard van de geur in hun beleid opgenomen. Meerdere provincies passen de aard van de geur (systematisch) toe bij het beoordelen van overlast bij de vergunningverlening en ruimtelijke ordening. De verwachting is dat dit in de toekomst, al of niet onder invloed van jurisprudentie, steeds meer zal gebeuren.

Normalisatie van de methode voor de bepaling van de hedonische waarde van een geur biedt uniformiteit en kwaliteit in meetmethoden en -resultaten. Een genormaliseerde methode biedt de mogelijkheid

om te voldoen aan de behoefte aan gereedschap en duidelijkheid rondom gebruik van methoden voor geurmetingen in relatie tot ruimtelijke ordening, vergunningverlening, handhaving en beleid. Zodoende leidt normalisatie tot harmonisatie van vergunningverlening en RO en geeft invulling aan “Kwaliteitsverbetering Vergunningverlening en Toezicht”, alsmede aan “Milieukwaliteit in de Leefomgeving: werken aan maatwerk”.

Resultaat	Resultaat van het project is de definitieve publicatie van een genormaliseerde methode voor de bepaling van de hedonische waarde van een geur (NVN 2818).
Start- en einddatum	De startdatum van het gehele project was april 2003 (opstart van de normsubcommissie voor geurmetingen). De startdatum van het door het IPO gefinancierde gedeelte is uiterlijk oktober 2003. Einddatum van het project is eerste halfjaar 2004. De precieze doorlooptijd is afhankelijk van aard en hoeveelheid commentaar tijdens de openbare kritiek ronde en de inzet van de subcommissieleden.
Capaciteit	Capaciteit is benodigd voor de activiteiten van de normsubcommissie. Er wordt uitgegaan van 23 dagen
Kostenraming	Kosten in 2004 zijn volledig gerelateerd aan de secretariaatstaken. Benodigde capaciteit: 23 dagen NEN C-tarief 2004 : 890,- EURO (excl. BTW) Totale kosten: 23.800,- EURO (incl. BTW)
Trekkers	De projectleider is Theo Buijs (provincie Zuid-Holland) daarin ondersteunt door Hugo van Beloïis (Gelderland), mevrouw I. Ferro, (NEN-milieu) en de heer A. Peeters Weem (Infomil).
Contactpersoon IPO	Joyce Klink.
Toekenning	€23.800,-- (budget 2003).

(Kyoto)	Kyoto: Naar een evenredige provinciale bijdrage
Doel	Doel is een studie op hoofdlijnen naar wat de evenredige bijdrage van elke provincie zou moeten zijn aan de nationale Kyoto doelstellingen.
Inhoud	<p>Van provincies wordt in het landelijke klimaatbeleid een bijdrage verwacht aan het bereiken van de binnenlandse reductietaakstelling in het kader van het Kyoto akkoord. Onduidelijk is het hoe de inspanningen die de individuele provincies (bv in het kader van het Bams-klimaatconvenant) plegen zich verhouden tot de inspanningen die andere provincies plegen.</p> <p>Bij de provincies leeft daarom de vraag wat een evenredige bijdrage aan de nationale Kyoto taakstelling zou zijn voor ieder van de individuele provincies.</p>
Resultaat	Een studie waarin op hoofdlijnen deze evenredige bijdrage voor elke provincie afzonderlijk wordt vastgesteld.
Start- en einddatum	December 2003-April 2004
Capaciteit	PM
Kostenraming	€6.000,--
Trekkers	Gert-Jan Swaving (provincie Groningen)
Contactpersoon IPO	Ruud Bruggeman
Toekenning	€6.000-- (budget 2003).

(OM-12)

SMB OK “Naar een heldere invulling van de provinciale rol bij de uitvoering van de Strategische Milieu Beoordeling”

Doel

Versnellen van het leerproces bij rijk, provincies en gemeenten bij het implementeren van de EU richtlijn Strategische Milieubeoordeling. Bepalen van de mogelijkheden, beperkingen, juridische en financiële aspecten van het uitvoeren van een “strategische milieubeoordeling” (SMB) bij diverse planvormen om een goede en gelijkmatige invulling te realiseren van de provinciale rol inzake de uitvoering van de SMB en (mede daarmee) een concrete bijdrage leveren aan de rijksinspanning bij de invoering van de SMB.

Inhoud

Op 21 juli 2001 is de Europese Richtlijn strategische milieubeoordeling (SMB) in werking getreden. Deze milieubeoordeling wordt verplicht voor plannen die aanzienlijke milieu-effecten kunnen hebben op o.a. landbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, toerisme en ruimtelijke ordening en die ofwel het kader vormen voor toekomstige besluiten inzake projecten die m.e.r.-plichtig zijn ofwel gelet op hun mogelijke effecten een beoordeling vereisen vanwege de Vogel- en Habitat-Richtlijn.

Om een goede en gelijkgerichte benadering van de SMB te ontwikkelen worden verschillende projecten die uitgevoerd zijn en uitgevoerd gaan worden systematisch geëvalueerd. Onderzocht wordt of en in welke mate reeds uitgevoerde milieutoetsen van de provincies Noord- en Zuid-Holland in het kader van streekplannen en bij de gemeente Almere voldeden aan hetgeen in de SMB richtlijn en Nederlandse implementatie daarvan wordt geëist. Vervolgens worden 5-6 concrete projecten onderzocht die een SMB zullen ondergaan. Deze 5-6 projecten worden gedurende en na afloop van het SMB onderzocht met daarbij o.a. de volgende vragen:

- welke procesmatige en inhoudelijke verbeteringen zijn wenselijk?,
- zijn de kosten en tijdramingen voor begeleiding die door VROM nu geraamd worden voor het uitvoeren van een SMB (5.000-20.000 euro) realistisch,
- welke sterke en zwakke punten kunnen in de SMB projecten benoemd worden?
- welke juridische doorwerking van de resultaten van de SMB en meerwaarde t.b.v. (blijvende) m.e.r. verplichting kan van de SMB projecten verwacht worden en waarom (niet)?
- Wat valt te leren van m.e.r.-projecten voor plannen en de rol en betekenis van de commissie m.e.r. en m.e.r-procedures?

Voor het grootste leereffect is het wenselijk om een spreiding aan te brengen in verschillende typen plannen (streekplan/omgevingsplan, intergemeentelijke plannen, woningbouw, bedrijventerrein, wegenbouw. In de voorbereidingsfase van het project (eind 2003) en tijdens het onderzoek zal door de projectgroep een inventarisatie gemaakt worden van projecten/plannen die in 2004 en 2005 SMB-plichtig zullen zijn (zoals b.v. Omgevingsplan Flevoland) en zal een finale keuze voor de te onderzoeken SMB-projecten gemaakt worden.

Resultaat

In een rapport zal antwoord op de reeds eerder gememoreerde onderzoeksvragen gegeven worden.

Start- en einddatum	Start: 1 januari 2004. Einddatum: medio 2005
Capaciteit	<p>De exacte vraagstelling voor het onderzoeksproject en (tussen)resultaten worden door een projectgroep beoordeeld en goedgekeurd. Deze projectgroep bestaat in ieder geval uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4-6 provinciale beleidsmedewerkers (of hun leidinggevenden) die betrokken waren bij relevante projecten in het verleden en/of bij de 5-6 SMB projecten die vanaf medio 2004 zullen gaan lopen; en • beleidsmedewerkers van het Ministerie van VROM, LNV en VNG. <p>Daarnaast zal participatie of betrokkenheid van commissie MER en Stichting Natuur en Milieu binnen of met de projectgroep nagestreefd worden. Op basis van een concept planning is de tijdsraming als volgt:</p> <p>Projectgroepleden: 15 projectgroepbijeenkomsten van 2-3 uur met 2-3 uur voorbereiding, interview = ca. 75 uur Projectleider = 75 + 75 uur = 150 uur</p>
Kostenraming	<p>De projectgroep wordt ondersteund door een extern adviseur. Op basis van de concept planning is de tijdsraming als volgt:</p> <p>Deelname aan vergaderingen projectgroep: 40 uur Analyse mogelijk relevante ervaringen met milieutoetsen streekplannen, structuurplan Almere: voorbereiding, 3 interviews, desk studie, rapportage: 40 uur Bepalen definitieve onderzoeksvraagstelling, deelname aan 6-10 bijeenkomsten en voorbereiding, desk studie (tussen)resultaten 6 SMB projecten, afstemming met juridische deskundigen, opstellen aanbevelingen, opstellen rapportage, bijstellen rapportage: ca. 250 uur. TOTAAL: 350 uur * 100 euro per uur = 35.000 euro</p>
Trekkers	Provincie Flevoland, Marijke Beumer (projectleidster), Ruud Krijnen en Philippe Spapens, Provincie Zuid Holland, Jan Verwoerd, Provincie Noord Holland, Ton Bussink, Ministerie van VROM, Mari van Dreumel
Kostenraming	IPO: 26.000 euro VROM: 9.000 euro
Contactpersoon IPO	Joyce Klink
Toekenning	€26.000,--

Landelijk gebied en Milieu

(OM-02)	Uitvoering werkprogramma vakberaad landelijk gebied en milieu
Doel	Het uitvoeren van een aantal projecten voortvloeiend uit het werkprogramma van het vakberaad.
Resultaat	Goed functionerend vakberaad
Inhoud	<p>Vooruitlopend op de verdere invulling van het vakberaad en het daaruit voortvloeiende werkprogramma is nu al te voorzien dat zich projecten zullen aandienen. Deze projecten zullen zich deels richten op de verdere invulling en concretisering van het vakberaad als zodanig (werkconferentie e.d.) alsmede een bijdrage in inhoudelijke projecten die aanvullend op de huidige IPM-projecten in het kader van het vakberaad in 2004 uitgevoerd zullen worden. Het werkveld zal onder meer betrekking hebben op biologische landbouw, bestrijdingsmiddelen, stank en ammoniak, mestbeleid. Daarnaast zal verbreding gezocht worden via het vakberaad bodem, vakberaad integraal waterbeheer en de brede overleg- en adviesgroep landelijk gebied (Balg).</p> <p>Het werkprogramma zal later worden opgesteld, maar voor projecten wordt nu reeds een budget gevraagd.</p>
Organisatie	Pm
Planning	Januari 2004 – december 2004
Kostenraming	€25.000
Projectleider	C. Loesberg (Noord-Brabant), voorzitter vakberaad landelijk gebied en milieu
Contactpersoon IPO	Joyce Klink
Toekenning	€25.000 (budget 2003)

(OM-09)	Sturing op duurzame plattelandsontwikkeling
Doel	De gezamenlijke provincies spelen een versterkte rol in de thuisbasis 'overheden' van het Kennisnetwerk Transitie Duurzame Landbouw, vanuit de onderkende noodzaak van een transitie naar een duurzaam platteland.
Resultaat	Versterking van de bestuurlijke aanpak voor een transitie naar een duurzaam platteland middels een gebiedsgerichte aanpak.
Inhoud	<p><u>Kennis</u>: verbinden van de dagelijkse uitvoeringspraktijk op regionaal niveau met gezamenlijke lange termijn visies van betrokken stakeholders.</p> <p><u>Leren</u>: versterken van het zelforganiserend vermogen van de samenleving middels het opzetten van een leerproces op basis van praktijkexperimenten gericht op het oplossen van (specifieke) sturingsknelpunten.</p> <p><u>Participeren</u>: versterken van de doorwerking van (systeem-)innovaties door actieve deelname van de provincies (middels een op te richten IPO-knooppunt «Sturing op Duurzame Plattelandsontwikkeling») in het Kennisnetwerk Transitie Duurzame Landbouw (alsook het gerelateerde KTDL-projectplan binnen ICES-KIS 3) en de daarmee samenhangende regionale kenniscentra.</p>
Organisatie	<p>Het voortraject (2003) is uitgevoerd door het voorlopige projectteam «Sturing op duurzame plattelandsontwikkeling», met daarin medewerkers van de provincie Noord-Brabant en Telos.</p> <p>In 2004 wordt de initiatieffase van het definitieve projectplan ten uitvoer gebracht. De in deze fase geplande acties worden uitgevoerd door een op te richten IPO-knooppunt «Sturing op Duurzame Plattelandsontwikkeling», dat de samenwerking zal versterking tussen de provincies en het KTDL, en dat een permanent leerproces zal organiseren a.d.h.v. praktijkexperimenten rondom sturingsknelpunten bij ene gebiedsgerichte aanpak van duurzame plattelandsontwikkeling</p>
Planning	Opstellen van een gedragen projectplan; Uitvoeren van het geaccordeerde projectplan, te beginnen met fase 1, de zogenaamde initiatieffase.
Kostenraming	€80.000
Projectleider	Karin van Herwaarden (provincie Noord-Brabant)
Contactpersoon IPO	Joyce Klink
Toekenning	€80.000 (waarvan €65.000 budget 2003)

(MEN-07)

Onderzoek naar duurzame energieopwekking in het landelijk gebied

Doel

Het project 'duurzame energieopwekking in het landelijk gebied' moet onderzoeken welke kansen er bestaan en welke belemmeringen weggenomen kunnen en moeten worden om in het landelijk gebied meer duurzame energiebronnen te ontwikkelen.

Dit kan verder gebruikt worden om het interprovinciale energiebeleid in het landelijke gebied verder vorm te geven.

Resultaat

Het onderzoek moet per regio bouwstenen aanleveren voor mogelijkheden van duurzame energieopwekking in het landelijk gebied en handvatten aanleveren om stimuleringsbeleid te ontwikkelen om een en ander in de praktijk te implementeren.

Inhoud

In 2003 vormde de aanpak van de in het NMP4 genoemde hardnekkige milieuproblemen een belangrijk onderdeel in het werkplan van het BOAG-M. De offerte, die in het kader van het advies van de commissie Alders aan het rijk wordt aangeboden, is voorbereid. In de komende jaren worden de projecten uitgevoerd. Hiervan zijn er een aantal gericht op een transitie naar een duurzame energiehuishouding. Er zijn Kyoto-afspraken om mondiaal de CO₂-emissie te beperken. In het landelijk gebied lijkt ruimte te zijn om een belangrijke bijdrage aan het klimaatbeleid te leveren en de energie-efficiency te verbeteren. Door opwekking en gebruik van duurzame energie op agrarische bedrijven kan een reductie van de CO₂-emissie worden bereikt. Het is van maatschappelijk belang om hier optimaal gebruik van te maken.

Nederland, hoe klein ook, kent verschillende landschappen en 'klimaat-typen'. Voorbeelden zijn de winderige kuststroken langs Noordzee, Waddenzee en IJsselmeer en de relatief warme omgeving van Limburg, Brabant en Oost-Gelderland, Overijssel en deels Drenthe. De ruimte van het landelijk gebied, de vele agrarische bedrijfsgebouwen en de mogelijkheden van boeren om eigen grondstoffen voor energieopwekking te produceren of uit de directe omgeving te betrekken bieden volop mogelijkheden. Duidelijk is, dat in de afgelopen jaren veel ontwikkeling heeft plaatsgevonden op het gebied van alternatieve energievoorziening. Voor het platteland is het wenselijk dat op basis van nader onderzoek voor alle regio's de specifieke kansrijke ontwikkelingen in beeld worden gebracht. Daarbij denken we aan vormen van windenergie, zonne-energie, vergisten van organische materiaal, verbranden van organisch materiaal, opslag van warmte in de bodem, mogelijkheden voor energie-uitwisseling tussen sectoren en branches.

Organisatie

Geïnitieerd vanuit het Vakberaad Landelijk gebied en Milieu en in overleg met het Vakberaad Stedelijk gebied en Milieu zal er een werkgroep duurzame energie gevormd worden. Interprovinciaal zal eerst een vooronderzoek plaatsvinden door de werkgroep duurzame energie naar projecten en initiatieven die er al zijn. Op basis van deze inventarisatie zal het uit te besteden onderzoek verder ingekaderd worden, zodat er met het beschikbare budget een doeltreffend

onderzoek kan plaatsvinden.

Planning	<p>December 2003 - januari 2004: Samenstellen werkgroep duurzame energie</p> <p>Februari - maart 2004: Inventarisatie projecten en initiatieven door werkgroep en inkaderen onderzoeksvraag. Hier LTO bij betrekken.</p> <p>Maart 2004: Offertes vragen aan onderzoeksbureaus in nauw overleg met NOVEM.</p> <p>April 2004: Opdracht verstrekken aan bureau</p> <p>Mei - augustus 2004: Uitvoering van het onderzoek door het aangewezen bureau: analyse van de mogelijkheden binnen het landelijk gebied en regelgeving met rapportage.</p> <p>Oktober - december 2004: Interpretatie van de onderzoeksresultaten door de werkgroep en adviezen opstellen op welke manier kansen kunnen worden benut en eventuele problemen kunnen worden aangepakt.</p>
Kostenraming	Circa €30.000
Projectleider	Ineke Oosting (provincie Flevoland).
Contactpersoon IPO	Joyce Klink
Toekenning	€30.000,--

(ML-10)	Landbouw en waterkwaliteit: gebiedsgerichte milieumaatregelen landbouw ter bevordering van de waterkwaliteit; kansen en knelpunten analyse in relatie tot de Kaderrichtlijn Water
Doel	Kansen en knelpunten blootleggen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) in relatie tot de toekomst van de landbouw. Met een focus op verantwoordelijkheid voor het gebiedsgericht beleid van de provincies.
Resultaat	Lijst van kansen en knelpunten met mogelijk oplossingsrichtingen/beleidsaanbevelingen voor gebiedsgericht beleid ten aanzien van landbouw (mestbeleid en nieuw landbouwbeleid EU) en KRW (ecologische doelen, typering en normering).
Inhoud	De resultaten van bestaande studies ten behoeve van evaluatie mestwetgeving 2002, milieuonderzoeken voor reconstructiegebieden, bronnenstudies van Waterschappen, resultaten van studies van KRW-projectteams en relevante recente Alterra-, Lei-, etc.- rapporten gebruiken om de kansen en knelpunten landbouw ten aanzien van gebiedsgericht beleid en waterkwaliteit te inventariseren. Deze worden gecheckt door middel van gesprekken met provinciale medewerkers en deskundigen van instituten. De resultaten van deze inventarisatie zullen dan worden gebruikt in de discussies over typering, normering en ecologische doelen in het KRW-proces. Deze discussies zullen dan ook in het normale KRW-proces plaatsvinden. Algemene knelpunten zullen ook landelijk worden aangekaart.
Organisatie	Projectleider en werkgroep (water milieu en landbouw mensen van provincies uit via vakberaden Landelijk Gebied en Milieu en Integraal Waterbeheer) maken een offertenotitie met de hoofdvragen van het project en inventariseren bruikbare studies. De inventarisatie zal worden uitbesteed. Het bureau dat de opdracht krijgt, zal wel gedurende de looptijd van het project contact hebben met provinciale medewerkers voor tussentijdse overleggen. Het vakberaad Integraal Waterbeheer levert 1 projectleider, werkgroep van 4-5 personen van water, milieu en landbouw, 1-2 senior personen van een bureau voor uitvoering inventarisatie.
Planning	Offerte-notitie (doorlooptijd 3 weken), opdrachtverlening (doorlooptijd 4 weken), inventarisatie kansen en knelpunten en beantwoording hoofdvragen (doorlooptijd 6 weken, werkelijke tijd: doorwerken rapporten, analyse, gesprekken en rapportage: 20 mensdagen; overleg en contact uren: 5 dagen, + onvoorzien).
Kostenraming	Circa. €30.000
Projectleider	Teun Spek (provincie Gelderland)
Contactpersoon IPO	Joyce Klink
Toekenning	€30.000,--

Bodem

(BO-22)

Duurzaam provinciaal bodembeheer en ruimtelijke plannen

Doel

De in IPO-verband* en door diverse provincies ontwikkelde onderzoeksresultaten over de relatie tussen bodem en ruimtelijke ordening (R.O.) toepasbaar maken in de provinciale beleids- en uitvoeringspraktijk, door ze te verwerken tot een gezamenlijke visie en praktische strategieën voor duurzaam bodembeheer in een breder kader.

Doel is de bodembelangen beter te kunnen vertegenwoordigen in integrale projecten, planprocessen en besluitvormingsprocessen. De noodzaak hiervan wordt ingegeven door de nieuwe beleidsontwikkelingen op landelijk en Europees niveau, die zijn verwoord in de concepten van de beleidsbrief bodem en de EU-bodemstrategie. Uitgangspunten als het bodemsysteem met haar chemische, fysische en biologische eigenschappen, gebruiksfuncties en waarden vragen om een bredere kijk op de bodem.

Kennisuitwisseling, afstemming en gezamenlijke gedachtevorming door vertegenwoordigers van het provinciale bodembeleidsveld.

*BO-14 Bodem en R.O., en BO-16 Bodem als R.O.-planningsfactor

Inhoud

Bovengenoemde projecten hebben een grote hoeveelheid informatie opgeleverd. De onderzoeksresultaten wijzen erop dat bodemaspecten onvoldoende worden meegewogen in ruimtelijke plannen. Redenen die genoemd worden zijn onder andere het ontbreken van een inhoudelijke visie en een pro-actieve strategie om vanuit het bodemveld aansluiting te zoeken bij andere werkvelden.

De integrale benadering van de bodem als systeem die door de nieuwe beleidslijnen wordt aangehouden, maar ook de insteek van de kaderrichtlijn water, de nitraatrichtlijn en het landelijke project MILO (milieukwaliteit in de leefomgeving) en de nieuwe wet op de ruimtelijke ordening, dagen ons uit bodem in zijn breedste verband te bekijken: hoe de functies, waarden en eigenschappen van de bodem op hun juiste waarde te schatten in relatie tot bijvoorbeeld de belangen vanuit grond- en oppervlaktewater, ruimtegebruik en luchtkwaliteit? Hoe kan kennis over bodemkwaliteiten en -waarden bijdragen aan de kwaliteit van (ruimtelijke) plannen en uitvoeringsprojecten? Hoe kunnen wij bodembelangen beter vertegenwoordigen in integrale projecten, planprocessen en besluitvormingsprocessen?

Hiervoor is het nodig gemeenschappelijk een visie en uitvoeringsstrategieën ontwikkelen. Bijvoorbeeld over hoe informatie over bodemaspecten geschikt te maken voor integrale afweging van kosten en baten, zodat de invloed van uitvoeringsprojecten of ruimtelijke plannen op korte en langere termijn goed in beeld kan worden gebracht op het moment dat de bestuurlijke keuzes worden gemaakt.

Resultaat

Bundeling en verbreding van de opgedane kennis over het raakvlak bodem en ruimtelijke ordening.

Inzicht in het effect van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening

op de mogelijkheden voor bodeminbreng in ruimtelijke plannen. Visie en strategieën opgesteld door de provinciale overheden en het gemeenschappelijke vertrekpunt voor verdere implementatie in eigen huis. Bijvoorbeeld door ze uit te werken naar doelen voor specifieke gebieden (ambitiekwaliteiten of gebiedsambities) en integrale toetscriteria voor uitvoeringsprojecten, bestemmingsplannen of reconstructieplannen.

Visie, inhoudelijk uitgewerkt voor bodemthema's in relatie tot bestaande, nieuwe en veranderende gebruiksvormen, en maatschappelijke thema's en de rol die duurzaam bodembeheer hierin kan vervullen.

Strategieën voor de aanpak van de externe integratie van bodem in andere beleidsvelden, gericht op ruimtelijke plannen en uitvoeringsprojecten die het bodemsysteem beïnvloeden.

Vragen om hierin te beantwoorden: Bij welke regelmatig terugkerende processen en projecten is bodeminbreng van belang? Welke coalities zijn mogelijk? In welke mate is actieve betrokkenheid doeltreffend? Welke informatieproducten zijn nodig? Bv checklists, geschiktheids- of kansenkaarten, risicobeoordelingen, kostenramingen? Welke instrumenten kunnen worden ingezet? De bodemtoets?

Organisatie

Werkgroep: breed georiënteerd, met provinciale bodemmedewerkers en ten minste één vertegenwoordiger van het R.O.-veld. Zij ontwikkelen visie en strategieën. Samenstelling: In de werkgroep zullen in elk geval de provincies Utrecht, Gelderland, Noord-Brabant, Limburg en Noord-Holland vertegenwoordigd zijn.

Klankbord: de vakgroepen bodembescherming en bodemsanering als voorportalen van opdrachtgever en eindverantwoordelijke: vakberaad Bodem (Boog)

Workshops: een belangrijk onderdeel van dit project. De bijeenkomsten zijn bedoeld voor alle provincies en dienen in de eerste plaats om het proces van visie- en strategievorming te voeden en in de tweede plaats voor het verbreden van de projectresultaten.

Ondersteuning: De werkgroep wordt inhoudelijk en procesmatig ondersteund door een adviesbureau. (o.a. bureaustudie, productie discussiestukken en eindrapport, organiseren bijeenkomsten en workshops)

Planning

Doorlooptijd 9 maanden

Kostenraming

€40.000,- (adviesbureau en kosten workshops)

Projectleider

De heer C.J.H. Bes (Noord-Holland) Contactpersoon in het vakberaad Bodem (Boog) is T. Arts van de provincie Limburg

Contactpersoon IPO

Joyce Klink

Toekenning

€20.000,-

(BO-23)

Startprojecten spoor 2 Landsdekkend Beeld (algemene bodemkwaliteit)

Doel

Het doel van dit voorstel is om via de uitvoering van startprojecten, uitwerking te geven aan spoor 2 van het Landsdekkend Beeld, hetgeen een gezamenlijk belang en verantwoordelijkheid is van de provincies.

Inhoud

Achtergronden bij spoor 2 Landsdekkend Beeld 2005 (LDB)

Het is een gezamenlijke ambitie van VROM en de provincies om per 1-1-2005 te beschikken over een Landsdekkend Beeld van de bodemkwaliteit. Spoor 2 van het Landsdekkend Beeld wordt op de volgende wijze gefaseerd uitgewerkt:

Peiling van de behoefte aan informatie van de ondergrond (zomer 2003; in opdracht van VROM). Het blijkt dat de toepassingen waarvoor de informatie nodig is steeds integraler worden (bijvoorbeeld de systeembenadering binnen de KaderRichtlijn Water). Hierdoor bestaat vooral behoefte aan geïntegreerde informatie over de bodem/ondergrond. Hoewel partijen erkennen dat er al veel informatie beschikbaar is, blijkt het samenbrengen en koppelen hiervan een belangrijk knelpunt. In overleg met de klankbordgroep, waarin alle provincies vertegenwoordigd zijn, is het vervolg bepaald. Er is gekozen om een aantal startprojecten uit te voeren die gekoppeld zijn aan belangrijkste toepassingsvragen.

Definitie en voorbereiding van de startprojecten (najaar 2003; in opdracht van VROM)

Uitvoering van de startprojecten (2004) Het projectvoorstel heeft betrekking op deze fase (wordt hieronder verder uitgewerkt).

Evaluatie startprojecten. Na afronding van de startprojecten vindt een evaluatie plaats. Het ministerie van VROM zal deze fase financieren.

Verdere uitwerking/implementatie van spoor 2.

Rol provincies

De provincies hebben tot nu toe geparticipeerd in de werkgroep en klankbordgroep van spoor 2. In fase 3- de uitvoering van de startprojecten - is voor de provincies een leidende rol voorzien. Deze leidende rol sluit aan bij de functie van provincies als ruimtelijk planner, beleidsverantwoordelijke op het gebied van bodem, water, natuur en landbouw en uitvoerder van grote projecten. Hierdoor zijn de provincies één van de belangrijkste vragers van bodeminformatie. Het schaalniveau waarop de provincie opereert sluit bovendien uitstekend aan bij het ambitieniveau van het LDB. Het is daarom zeer wenselijk dat een aantal startprojecten in het kader van spoor 2 vanuit de belangrijkste behoeftes van de provincies wordt ingevuld.

Uitvoering startprojecten

Uit de behoeftepeiling komen enkele belangrijke toepassingsvragen naar voren, waarvoor behoefte bestaat aan bodeminformatie. Het is de bedoeling om vijf prioritaire toepassingsvragen te selecteren en daarvoor startprojecten uit te voeren. Vooruitlopend op de definitieve selectie van prioritaire toepassingsvragen gaat het om:

Algemene bodemkwaliteit. Provincies (maar ook gemeenten) hebben om diverse redenen, zoals bodem- en grondwaterbeschermingsbeleid en het faciliteren van grondverzet, belang bij inzicht in de algemene

(chemische) bodemkwaliteit;
KaderRichtlijn Water. Provincies en waterschappen werken samen bij de uitwerking van de KRW. Een verplicht onderdeel hierbij is het opleveren van stroomgebiedsbeschrijving;
Fosfaatemissie landbouw. Uit de behoeftepeiling blijkt dat fosfaatemissie vanuit verschillende sectoren zoals bodem- en grondwater- en oppervlaktewaterbeheer, landbouw en natuur als een belangrijk knelpunt wordt gezien. Daarom bestaat een sterke behoefte bestaat aan inzicht in de emissie vanuit landbouwgronden.
Bodemgeschiktheid in relatie tot ruimtelijke functies. Vanuit de ruimtelijke ordening wordt in toenemende mate aandacht geschonken aan kenmerken van de bodem/ondergrond. Hierbij is het van belang dat informatie over de bodem/ondergrond wordt geïntegreerd, zodat de geschiktheid voor ruimtelijke functies kan worden bepaald.
Bijdrage van de ondergrond aan de ontwikkeling van landschappelijke identiteit.

Rond elke toepassingsvraag wordt een startproject geformuleerd. Binnen ieder startproject wordt door één of meerdere provincies samengewerkt met de belangrijkste beheerders/aanbieders van bodeminformatie. Deze samenwerking resulteert in de volgende stappen:

Gedetailleerde uitwerking van de behoefte aan bodem-/ondergrondgegevens;
identificeren van de relevante gegevensbestanden;
procedureel (wie) en methodisch (hoe) uitwerken van data-integratie;
opstellen eindproducten in de vorm van kaarten/beschrijvingen (kaarten algemene bodemkwaliteit, bodemgeschiktheidskaart, syteembeschrijving);
definitie van ontbrekende informatie (witte vlekken).

Resultaat

Startprojecten

De provincies die participeren in de startprojecten hebben de informatie die noodzakelijk is voor een bepaalde toepassingsvraag optimaal benut en daarmee (deels) invulling gegeven aan het LDB. Voor andere provincies dienen de startprojecten als voorbeeldprojecten: werkprocessen, methodieken en kennis kunnen rechtstreeks worden overgenomen ten behoeve van hun eigen vergelijkbare toepassingsvragen.

Generiek

In generieke zin dragen de startprojecten bij aan de integratie van bodem- en ondergrondgegevens. Door een goed overzicht van de beschikbare gegevens en de tot stand gebracht samenwerking met de aanbieders, kunnen provincies de gegevens ook bij toekomstige toepassingsvragen optimaler benutten. Bovendien biedt een goed overzicht van de beschikbare gegevens een beter beeld van ontbrekende informatie, waarmee geld gericht kan worden ingezet in het opvullen van de hiaten.

Organisatie

PM

Planning

De startprojecten worden in 2003 voorbereid (lopende opdracht VROM). In 2004 kan daardoor snel begonnen worden met de

uitvoering van de startprojecten, zoals beschreven in deze aanvraag. De uitvoering van de startprojecten kent een doorlooptijd van ca. 10 maanden.

Kostenraming

Door verschil in complexiteit variëren de kosten per startproject. De *gemiddelde* kosten voor de uitvoering van de startprojecten worden geraamd op EURO 60.000,- per startproject. Het zwaartepunt van de kosten ligt bij de stappen 3 en 4.

De totale kosten voor de uitvoering van de vijf startprojecten wordt begroot op EURO 300.000,-. Vanuit het IPM wordt een bijdrage van 50% gevraagd, derhalve een totale aanvraag van EURO 150.000,-. De financiering van het overige deel zal vanuit de ministeries van VROM, LNV, VenW of de gemeenten (VNG) en waterschappen (UNIE) moeten plaatsvinden. De inbreng van deze partijen is afhankelijk van de definitieve selectie van de startprojecten.

Projectleider

Per startproject zal t.z.t. een trekker benoemd worden. De contactpersoon in het vakberaad Bodem (Boog) is de heer A. Niessen van de provincie Utrecht.

Contactpersoon IPO

Joyce Klink

Toekenning

€90.000,-

(BO-24)

Inventarisatie mogelijkheden bevorderen biologische landbouw via de RO-lijn

Doel

Inzicht krijgen in de mogelijkheden die de RO-lijn (RO-lijn wel breed geïnterpreteerd, niet alleen de wet op de RO) biedt om biologische landbouw te bevorderen.

Inhoud

Tot nu toe is het beleid voor de biologische landbouw zowel landelijk als in de provincies m.n. gericht op het stimuleren van de omschakeling van agrariërs en op het bevorderen van de vraag naar biologische producten.

Het RO-spoor (breed geïnterpreteerd) van het bevorderen van de biologische landbouw door dit gericht in te zetten bij het halen van milieudoelen in gebiedsgerichte projecten en kwetsbare gebieden wordt nog maar mondjesmaat gevolgd. Dit komt doordat erg onduidelijk is welke mogelijkheden er zijn.

Ondanks dat dit spoor nog niet zo erg gevolgd wordt, wordt dit wel als een hele goede weg (en ook als randvoorwaarde) gezien ter bevordering van de biologische landbouw.

LNV-directie noordwest heeft in oktober 2002 een symposium georganiseerd met als titel: 'biologische landbouw en kwetsbare gebieden'. Dit symposium heeft nog geen concrete antwoorden opgeleverd in de vorm 'te bewandelen RO-wegen' maar heeft wel de vraagstelling over het RO-spoor duidelijker gemaakt. Onderhavig project kan voortborduren op de resultaten van het symposium.

Resultaat

Inzicht in de mogelijkheden van het bevorderen van de biologische landbouw via de RO-lijn en inzicht in de werkwijze voor implementatie hiervan.

Inhoud D.m.v. inventarisatie antwoord geven op de volgende vragen: (NB Met inventarisatie wordt zowel het bijeen zoeken van praktijkvoorbeelden in het hele land bedoeld als een overzicht van creatieve nieuwe mogelijkheden.)

1. Wat zijn de wettelijke mogelijkheden voor het bevorderen van de biologische landbouw? bv Pachtwet (voorbeeld gemeente Boxmeer) bv Wet Ammoniak en Veehouderij Extensiveringsgebieden reconstructie. In het kader van de Wet Ammoniak en Veehouderij zijn er uitbreidingsmogelijkheden voor biologische veehouderijbedrijven in een zone van 250 meter rondom verzuringsgevoelige natuurgebieden. In de gangbare landbouw zijn deze mogelijkheden er alleen voor melkveehouderijen (tot 110 melkkoeien en 77 stuks jongvee). De biologische bedrijven krijgen geen eisen opgelegd ten aanzien van huisvesting en ook geen emissie plafond in de 250 meter zones.

2. Welke wetten bieden handvaten om de biologische landbouw te stimuleren?

3. Zijn er praktijkvoorbeelden (positief, negatief, leerpunten)?

4. Wat zijn de mogelijkheden voor het bevorderen van de biologische landbouw op het niveau van streekplan en bestemmingsplan (voorbeeld bestemmingsplan gemeente Houten)?

5. Welke ervaringen zijn er met deze instrumenten in Nederland opgedaan?

6. Waaraan moet voldaan zijn?
7. geef een korte analyse van de gevonden voorbeelden
8. Wat zijn de mogelijkheden voor het bevorderen van biologische landbouw in kwetsbare gebieden zoals grondwater-beschermingsgebieden, bufferzones rond natuurgebieden e.a. kwetsbare gebieden?
9. Welke andere en eventueel nieuwe instrumenten kunnen gevonden worden om de biologische landbouw te stimuleren?
10. Wat werkt goed, wat is effectief? (bijvoorbeeld grondbank)

Eindprodukt Een notitie waarin:

1. de inventarisatieresultaten zo beknopt mogelijk voor de 6 vragen worden weergegeven.
 2. zo praktisch invulbaar mogelijk, stapsgewijs, de implementatie van de mogelijkheden is weergegeven. Met daarbij steeds de aandachtspunten en de valkuilen.
- En een presentatie van de resultaten voor de landelijke coördinatoren en andere genodigden waarvoor dit inzicht interessant is.

Organisatie

Opdracht uitbesteden aan een adviesbureau.
 Begeleiding door een projectgroep bestaande uit:
 twee afgevaardigden uit het overleg provinciale contactpersonen biologische landbouw, één afgevaardigde LNV-directie noordwest, één afgevaardigde LNV landelijk, één afgevaardigde IPO, één afgevaardigde LTO, één provinciaal vertegenwoordiger met RO-kennis

Planning

Aanvang ca. november, doorlooptijd ca. 6 maanden

Kostenraming

ca. €20.000

Projectleider

M. Gerretsen (Utrecht), provinciaal overleg contactpersonen biologische landbouw

Contactpersoon IPO

Joyce Klink

Toekenning

€15.000 (budget 2003)

BO-19	Hoe omgaan met nazorg bij bodemsaneringsprojecten?
Doel	Het onderzoeken van de mogelijkheden om de nazorg bij bodemsaneringsprojecten te organiseren op basis van technische, juridische en financiële aspecten.
Resultaat	Analyse van de organisatie van nazorg bij bodemsaneringsprojecten op basis van technische, juridische en financiële aspecten. Aandachtspunten zijn wie wordt verantwoordelijk voor nazorg, welke technische en juridische randvoorwaarden (bijvoorbeeld in contractvorm) moeten worden gesteld en welke financiële constructies als afkoop, borgstelling, etc. spelen een rol.
Inhoud	Na afloop van de uitvoering van een bodemsanering blijft vaak in meer of mindere mate restverontreiniging achter. Deze restverontreiniging moet in de toekomst worden beheerd, tot het tijdstip dat uiteindelijk alle restverontreiniging is verdwenen. Daarbij moet aandacht worden besteed aan eventuele gebruiksbeperkingen die de restverontreiniging met zich meebrengt. Onderzocht kan worden in hoeverre een organisatie (al dan niet speciaal daarvoor in het leven geroepen) deze nazorg kan afkopen. Daarbij dient dan ook aandacht te zijn welke nazorgsituaties worden afgekocht: overheidssaneringen, saneringen door grootsaneerders, saneringen door bedrijven en/of saneringen door particulieren. Ook interessant is of de provincies een rol willen hebben in de organisatie van de nazorg van saneringen door derden of dat dit wordt overgelaten aan de markt. Een laatste aandachtspunt is welke financiële zekerheden overheden willen van marktpartijen voor nazorg.
Organisatie	Het project wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van het vakberaad bodem (Boog) in samenwerking met het vakberaad afval.
Planning	Start eind 2003 en oplevering in 2004
Kostenraming	€50.000
Projectleider	Mevrouw J. Beerepoot (provincie Groningen). Projectsecretaris is de heer E. Adema (provincie Groningen)
Contactpersoon IPO	Joyce Klink
Toekenning	€45.000 (budget 2003)

Water

(MW-14)

Versterking uitvoering verdrogingsbestrijding/ onderzoek verdrogingsmonitoring

Doel	Het opstellen van uitgangspunten voor een samenhangend programma voor verdrogingsmonitoring dat zowel de EU als ook het rijk, de provincies en de water- en terreinbeheerders bedient.
Resultaat	Een rapportage die bouwstenen aandraagt voor discussie en besluitvorming over: <ul style="list-style-type: none">- de uniformiteit die de provincies inzake verdrogingsmonitoring nastreven;- de aanpak van verdrogingsmonitoring die elke afzonderlijke provincie met haar water- en terreinbeheerders gaat volgen;- de verdrogingsmonitoring voor de Europese Kaderrichtlijn Water.
Inhoud	Het onderzoek omvat de volgende zaken: <ul style="list-style-type: none">- een inventarisatie van de verdrogingsmonitoringsbehoefte van EU, rijk, provincies, water- en terreinbeheerders;- een inventarisatie van het huidige aanbod;- een inventarisatie van de huidige kennis van zaken;- uitgangspunten voor een samenhangend monitoringsprogramma;- visies voor de verdeling van de verantwoordelijkheden;- een of twee pilots waarin de verschillende benaderingen met elkaar worden vergeleken (facultatief) een afsluitend symposium (facultatief).
Organisatie	Een projectgroep bestaande uit vertegenwoordigers van provincies, rijk (RIZA, RIVM), waterschappen en terreinbeheerders begeleidt het onderzoek, dat uitgevoerd wordt door adviesbureau Accanto.
Planning	2004 eerste helft: onderdelen 1 tot en met 5, tweede helft: onderdelen 6 en 7
Kostenraming	€55.000 (waarvan €35.000 voor onderzoeksonderdelen 1 tot en met 5, het restant blijft voorlopig behouden voor onderdelen 6 en 7 die later worden aanbesteed).
Projectleider	mevrouw T. Steenbruggen (provincie Fryslân)
Contactpersoon IPO	Joyce F.J. Klink
Toekenning	€55.000 (budget 2003)

(VIBO)	Ontgrondingen/Alternatieven beton- en metselzand
Doel	Inzicht krijgen in de mogelijkheden van alternatieven voor de winning van beton- en metselzand op landlocaties.
Inhoud	Er worden in samenwerking met het ministerie van Verkeer en Waterstaat een aantal onderzoeken opgedragen aan adviesbureaus en onderzoeksinstituten om de mogelijkheden van alternatieven voor de winning van beton- en metselzand op landlocaties na te gaan.
Resultaat	Onderzoeksrapporten waarin de mogelijkheden staan aangegeven voor alternatieven voor de winning van beton- en metselzand op landlocaties.
Organisatie	VIBO staat voor "V&W en IPO Bouwgrondstoffen Onderzoek". In de VIBO-werkgroep zitten vertegenwoordigers van provincies en het ministerie van Verkeer en Waterstaat. Het onderwerp ontgrondingen heeft raakvlakken met water, milieu en ruimtelijke ordening. Er is voor gekozen om dit onderwerp onder de Brede Overleg- en Adviesgroep Water te positioneren.
Planning	Het onderzoek heeft een looptijd van 4 jaar. De aanvankelijke planning was 2002 t/m 2005. Het project gaat nu definitief van start per 1-1-2004 en heeft een looptijd t/m 2007.
Kostenraming	De verdeling van de financiële bijdragen door de twaalf provincies is op 27 juni 2002 door het algemeen bestuur van het IPO vastgesteld op € 453.780 (één miljoen gulden) per jaar gedurende vier jaar volgens onderstaande opzet: een bijdrage uit de bestaande IPM-gelden van €90.756 per jaar voor de komende vier jaar (afgesproken door portefeuillehouders Milieu 6-12-2001); een bijdrage van €217.814 per jaar voor de komende vier jaar (60% van het restant van het provinciale aandeel na aftrek van de IPM middelen) van alle provincies, te verdelen volgens de IPO-verdeelsleutel; en een bijdrage van ten minste €580.840 over de totale looptijd van vier jaar in de vorm van onderzoek gefinancierd door de provincies ten behoeve van hun eigen beleid, dat bijdraagt aan de doelstellingen van het beoogde onderzoek. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat draagt eveneens €453.780 (één miljoen gulden) per jaar bij gedurende vier jaar. Door de ontstane vertraging is de bijdrage uit IPM (ad a.) tot op heden niet daadwerkelijk toegekend. Voor 2004 wordt een IPM bijdrage gevraagd van 90.756,- euro voor 2004.
Projectleider	Contactpersoon vanaf april 2004 is de heer L. Bakker (Flevoland), en tot die tijd mevrouw drs. I.A. Roelse (Noord-Brabant)
Contactpersoon IPO	Joyce Klink
Toekenning	PM.

(MW-7B)

Proefproject Waterprestatie op Locatie / Duurzaam Water

Doel

Het doel van het proefproject is: meer en beter aandacht besteden aan de duurzaamheidsaspecten van water bij planontwikkelingsprojecten (zowel nieuwbouw als herstructurering). Hiertoe wordt door de gezamenlijke provincies een proefproject uitgevoerd waarbij ervaring wordt opgedaan met het duurzaamheidsinstrument 'WPL' (waterprestatie op locatie) dat thans door TNO en het environmental research-bureau IVAM wordt ontwikkeld.

Inhoud

De inhoud van het proefproject bestaat eruit dat voor enkele plannen onderzocht wordt in hoeverre er voor water sprake is van duurzaamheidsprincipes en welke verbeteringsuggesties er zijn. Bij de keuze van de projecten is het aanbevelenswaardig om zowel een plan met een herstructuringsopgave te kiezen, als ook een plan voor een nieuwbouwsituatie onder de loep te nemen.

Het proefproject biedt de wetenschappelijke instituten die met de ontwikkeling van het instrument bezig zijn, het voordeel dat zij praktijkervaring opdoen; voor de provincies levert het als voordeel op dat men inzage krijgt en betrokken raakt bij de concreet maken van wat duurzaamheid voor water precies betekent.

WPL is te beschouwen als een inhoudelijke aanvulling op de watertoets (die meer bestuurlijk en procedureel geïntendeerd is).

Aanvullende inhoudelijke informatie over WPL: Het bij genoemde partijen in ontwikkeling zijnde instrument 'WPL' is vergelijkbaar met reeds bestaande instrumenten zoals EPL (voor het beleidsveld energie) en VPL (verkeer). WPL beoogt inzichtelijk te maken wat de consequenties van bepaalde keuzes zijn voor het 'duurzaamheidsgehalte' van het betreffende plan. Waar mogelijk wordt dit teruggevoerd op LCA-achtige berekeningen (life cycle analysis); WPL weegt evenwel ook 'zachte' procescomponenten mee. WPL biedt ondersteuning aan de betrokken actoren om vooraf in gezamenlijkheid te bepalen welke duurzaamheidsambities voor water in het betreffende plan worden beoogd.

Overigens wordt WPL (evenals EPL, VPL) beschouwd als een module van een overkoepelend instrument DPL waarmee beoogd wordt op termijn een integrale duurzaamheidsscan uit te kunnen voeren.

Resultaat

Wateradviezen voor twee (of meer) ruimtelijke plannen waarbij het duurzaamheidsgehalte voor wat betreft het onderdeel water zo goed mogelijk bepaald en geobjectiveerd is op grond van huidige kennisstand. Per beoordeeld plan wordt het resultaat in een rapport beschreven. Tevens vinden er tenminste twee mondelinge presentaties plaats voor geïnteresseerden.

Start- en einddatum

Het project is in 2002 opgestart en wordt in 2004 afgerond.

Capaciteit	<p>Het betreft hier de capaciteit van de provinciale medewerkers en niet de uren van de onderzoekers. De benodigde capaciteit vanuit de provincies is naar schatting per plan:</p> <p>Beschikbaar stellen van informatie over het betreffende plan: 5 dagdelen;</p> <p>Deelnemen aan klankbordgroepen e.d.: 4 dagdelen;</p> <p>Incidentele workshop: 2 dagdelen;</p> <p>Bespreking eindadviezen: 1 dagdeel.</p> <p>In totaal per plan dus ordegrötte 12 dagdelen.</p>
Kostenraming	<p>De opdrachtverlening aan TNO-MEP heeft reeds plaatsgevonden in 2002.</p>
Projectleider	<p>De projectleider is de heer drs. G.H.F. Timmermans, provincie Utrecht.</p>
Contactpersoon IPO	<p>Joyce Klink</p>
Toekenning	<p>Budget 2002.</p>

(iWSR)	Instrumentarium watersysteemrapportages
Doel	Instandhouden en verbeteren van het instrumentarium Watersysteemrapportages (iWSR): methodiek, software, gebruikers-ondersteuning en helpdesk. Aanpassen van dit instrumentarium aan nieuwe ontwikkelingen (KRW, WB 21).
Inhoud	Provincies, waterschappen en RIZA hebben afspraken gemaakt over de beheer- en onderhoudsfase van iWSR voor de periode van 2001 tot en met 2004 middels de go-no go notitie. Op grond van de vervroegde evaluatie in 2003 heeft de Stuurgroep RWSR op 30 oktober 2003 geconcludeerd dat voor 2004 en verder meer middelen nodig zijn voor beheer en onderhoud, en dat voor 2004 een eenmalige impuls nodig is om iWSR aan te passen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Beleidsmonitor Water (BMW). Tevens is besloten om de jaarlijkse indexering op 4% te stellen. Het betreft ambities, de bijbehorende financiering wordt nog gezocht. In de Brede Overleg- en Adviesgroep Water (Boag water) van 18-12-2003 wordt de provincies gevraagd om budget te reserveren voor deze ambities.
Resultaat	Landelijk dekkend beeld van de situatie van de watersystemen. Eenduidige rapportage en digitale informatie conform gezamenlijke standaard.
Organisatie	Provincies in samenwerking met Rijkswaterstaat/RIZA en de Unie van Waterschappen. Voorzitter van de Stuurgroep RWSR/iWSR is mevrouw T. Klitsie van de provincie Noord-Brabant, voorzitter van de Projectgroep RWSR/iWSR is mevrouw Van Lieshout van de provincie Fryslân.
Planning	De reeds gemaakte afspraken betreffen 2001 t/m 2004. In de Brede Overleg- en Adviesgroep Water (Boag water) wordt (aanvullende) besluitvorming gevraagd over 2004 en verder.
Kostenraming	<p>Voor de beheer- en onderhoudsfase is destijds voor 2001 t/m 2004 een bedrag afgesproken van € 163.360,87 euro per jaar (f360.000), opgebouwd uit:</p> <p>provincies €108.907,25 euro (f240.000), Rijkswaterstaat/RIZA €27.226,81 euro (f60.000), en de Unie van Waterschappen €27.226,81 euro (f60.000).</p> <p>De Boag water van 19-12-2002 heeft ingestemd met indexering van de provinciebijdrage met 4% tot 113.263,54 euro voor 2003.</p> <p>In de Boag water van 18-12-2003 wordt voor beheer en onderhoud een hogere interprovinciale bijdrage gevraagd, onderbouwd door een evaluatie. Hoewel noodzakelijk geacht is op 19 februari besloten eenmalig 100.000 euro extra beschikbaar te stellen, om te vermijden dat reeds in mei het project zou moeten eindigen, en om toch enige mogelijkheid te bieden om de samenwerking tussen iWSR en iBever voor de Kaderrichtlijn Water tot stand te laten komen, alsmede de ontwikkeling van iWSR als standaard binnen IDSW</p> <p>In totaal wordt van de provincies in 2004 213.263,54 euro gevraagd.</p>

Projectleider	Mevrouw J. Sebus (provincie Zuid-Holland)
Contactpersoon IPO	Joyce Klink
Toekenning	109.000 euro ten laste van de interprovinciale watergeldstroom IPW (kassiersfunctie bij het IPO)

(Depot+)**Project Bagger Depots-plus – fase twee****Doel**

Hoe kan de beschikbare, toekomstige en te ontwikkelen capaciteit voor het bergen van bagger ook de middellange en lange termijn optimaal (in termen van volume en kosten) worden benut.
Bepalen hoeveel depotcapaciteit moet worden ontwikkeld

Inhoud

Met gebruik van de in fase één al geïnventariseerde gegevens (bestaande en in voorbereiding zijnde depotcapaciteit) en nieuw te inventariseren gegevens (nieuwe -vormen van- berging) worden lange-termijn scenario's ontwikkeld. Aanbodscenario's, incl ontwikkelingen daarin door ander baggerbeleid, worden in beeld gebracht. Tevens worden de technische en juridische knelpunten hiervan in beeld gebracht.

De optimale schaal van de bestemming worden bepaald. Aan de hand daarvan worden voorstellen gedaan voor te realiseren depots.

Er wordt een oplossing gegenereerd voor een continue optimalisatie door periodieke toetsing van aanbod versus bestemmingcapaciteit.

Het bekendmaken van de tussenstappen en het organiseren van bijeenkomsten met belanghebbenden moeten zorgen voor draagvlak van het beleid.

Resultaat

Een voorstel waarin is aangegeven op welke wijze zo effectief en efficiënt mogelijk gebruik kan worden gemaakt van bestaande en toekomstige depotcapaciteit. Daarbij wordt ook aangegeven waar (welke regio), voor hoeveel en welke kwaliteit (welke partij, welke kwaliteit bagger) nieuwe depotcapaciteit kan worden gerealiseerd. Een voorstel voor scenario-ontwikkeling (platform, deelname, instrumenten, etc)

Organisatie

Projectgroep bestaande uit Rijk (V&W, VROM, RWS), IPO, VNG en UvW, met medewerking van het AOO. Onderzoeken worden uitbesteed aan deelnemende partijen of derden. Rapportage aan StuWaBo, en BO-TJS

Planning

Januari 2004 t/m oktober 2004

Kostenraming

De totale kosten voor het project bedragen €200.000,= In dit bedrag is voorzien dat VenW haar bijdrage aan het project continueert, door het beschikbaar stellen van de medewerking van AKWA (technische ondersteuning) en de levering van de projectleider en de ondersteuning daarvan door de provincie Utrecht.

Daarnaast is voor het uitzoeken van een aantal juridische vraagstukken die spelen bij het openstellen van de bestaande depots een bedrag van € 50.000,= nodig. (Beoordelen vergunningen, contracten, beleidstukken, vraagstukken met betrekking tot de Europese regelgeving ten aanzien van staatssteun, kartelvorming etc). In het bestuurlijk Overleg Waterbodems, waarin vertegenwoordigd IPO, VNG, Unie van Waterschappen, VROM en VenW is afgesproken het project Depot+ door IPO zal worden gefinancierd (Zie verslag van het Bestuurlijk Overleg Waterbodems van 30 oktober 2003).

Daarmee wordt IPO gevraagd om voor 2004 een bedrag van €50.000,-- ter beschikking te stellen van het project Depot+.

Projectleider

Mevrouw J. Kuipers – Oldenhuis (provincie Utrecht)

Contactpersoon IPO

Joyce Klink

Toekenning

Ten laste van de interprovinciale watergeldstroom IPW (kassiersfunctie bij het IPO).

(STOWA)	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
Doel	Bijdrage leveren aan de organisatie Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA)
Inhoud	De kerntaak van STOWA is het ondersteunen van waterbeherende instellingen met het (doen) verrichten van toegepast onderzoek. Alle waterbeheerders - provincies, waterschappen en het ministerie van Verkeer en Waterstaat - werken in de stichting samen.
Resultaat	Instandhouding STOWA
Organisatie	De provincies zijn vertegenwoordigd in het stichtingsbestuur en in de programmacommissies.
Planning	Betreft bijdrage voor 2004
Kostenraming	Voor 2003 was de bijdrage €155.140. De gevraagde bijdrage wordt geïndexeerd met het prijsindexcijfer van het voorafgaande jaar. Het prijsindexcijfer over 2003 is naar verwachting ca. 2,5%. De bijdrage voor 2004 zou dan 160.000 euro worden, middels de kassiersfunctie van het IPO.
Trekker	Contactpersoon is de secretaris van de Brede Overleg- en Adviesgroep Water (BOAG-W) de heer ing. E.C. Hazenoot (provincie Utrecht).
Contactpersoon IPO	Joyce Klink
Toekenning	Ten laste van de interprovinciale watergeldstroom IPW (kassiersfunctie bij het IPO).

(IdsW)	Informatie Desk standaarden Water
Doel	Tot stand brengen van gezamenlijke gegevensstandaarden Water
Inhoud	Bijdrage ten behoeve van de licenties IDsW plus een bijdrage aan de gegevensinfrastructuur IDsW. De bijdrage voor de gegevensinfrastructuur liep voorheen via de CIW.
Resultaat	Oprichten en instandhouden van de infodesk Water
Planning	In het kader van de op 18 december 2002 gesloten samenwerkingsovereenkomst IDsW en faciliteringsovereenkomst stellen de gezamenlijke provincies jaarlijks gedurende 4 jaar (2003-2006) een financiële bijdrage aan het RIZA beschikbaar.
Kostenraming	De bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd op 2003. In 2003 was de bijdrage €43.260 (licenties) + €51.390 (gegevensinfrastructuur/CIW) € 94.650. In de betalingsovereenkomst is afgesproken dat voor de jaren 2004, 2005 en 2006 een eventuele verhoging van de bijdrage jaarlijks opnieuw wordt vastgesteld, waarbij de index van het prijsniveau wordt meegewogen en waarbij januari 2003 = 100. De index voor 2004 is door IDsW bepaald op 4%. Het gevraagde bedrag voor 2004 is derhalve 98.436 euro.
Projectleider	Contactpersoon is mevrouw S.E.N. van Lieshout van de provincie Fryslân.
Contactpersoon IPO	Joyce Klink
Toekenning	Ten laste van de interprovinciale watergeldstroom IPW (kassiersfunctie bij het IPO)

(AHN-2)

Actueel Hoogtebestand Nederland

Doel

Instandhouding Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)

Inhoud

Het AHN is een gezamenlijk initiatief van provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat. In de periode van 1997 – 2003 is hiermee een gedetailleerd landsdekkend uniform hoogtebestand gerealiseerd.

De stuurgroep AHN (die namens de initiatiefnemers verantwoordelijk is voor het AHN) beschouwt het beheer van het AHN als een overheidstaak die het best geregeld zou kunnen worden door benoeming van het AHN tot Authentieke Registratie (AR). Uit een uitgevoerde verkenning door Twijnstra en Gudde blijkt echter dat het daarvoor, gezien de eisen die aan Authentieke Registraties worden gesteld, nog te vroeg is. Dit betekent dat voor de instandhouding van dit initiatief iets anders geregeld moet worden.

Door de Stuurgroep AHN is de volgende ‘missie’ geformuleerd:

“Het AHN is hét hoogtebestand in Nederland voor alle overheden die hoogte-informatie nodig hebben voor het efficiënt en effectief uitvoeren van hun primaire taken. Het AHN wordt beheerd en geactualiseerd volgens afgesproken kwaliteitseisen.”

De stuurgroep is tot de conclusie gekomen, dat om deze missie te realiseren, er voorzieningen moeten komen voor:

- a. het beheer en onderhoud van het AHN, inclusief gebruikersondersteuning., promotie en verkoop aan derden.
- b. actualisatie en verdere ontwikkeling van het AHN.

Voorgesteld wordt om voor het gedeelte onder a. te kiezen voor een gezamenlijke financiering door provincies, Unie van Waterschappen en Rijkswaterstaat en voor het gedeelte onder b. voor een financiering door direct bij het te actualiseren gebied betrokkenen.

Dit bijdrageverzoek richt zich op de interprovinciale bijdrage voor deel a (beheer en onderhoud AHN).

Resultaat

Een nieuwe AHN-organisatie, gezamenlijk gefinancierd door provincies, Unie en Rijkswaterstaat gebaseerd op:

Een nieuw convenant waarin provincies, Unie en Rijkswaterstaat afspraken over beheer, onderhoud en actualisatie van het AHN vastleggen.

Een stuurgroep AHN met 2 vertegenwoordigers per convenantpartij (waarvan minstens 1 op managementniveau).

Een overeenkomst tussen de stuurgroep AHN en de Adviesdienst Geo-Informatie (AGI, voorheen Meetkundige Dienst) inzake beheer en onderhoud van het AHN, incl. gebruikersondersteuning, promotie en PR.

Een standaardcontract inzake actualiseringovereenkomsten.

Organisatie

De Stuurgroep stelt voor, de uitvoering van beheer en gebruikersondersteuning neer te leggen bij een uitvoeringsorganisatie. Vooralsnog wordt er van uitgegaan dat dit de Adviesdienst Geo Informatie (AGI, voorheen Meetkundige Dienst) zal zijn.

Jaarlijks stelt de uitvoeringsorganisatie een werkplan en een

begroting op, waarin de uit te voeren taken worden gespecificeerd. Op basis daarvan besluit de stuurgroep AHN over prioriteitstelling en budgetten. De beheerorganisatie legt jaarlijks verantwoording af aan de Stuurgroep AHN over resultaten, verrichte werkzaamheden en besteding van middelen .

Aansturing van de uitvoeringsorganisatie namens de participanten geschiedt door de Stuurgroep AHN; daarnaast heeft de Stuurgroep ook een eigen verantwoordelijkheid wat betreft communicatie met en verantwoording aan de participanten AHN. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de uitvoeringsorganisatie.

Voor een goede invulling van deze taken zijn voldoende capaciteit en een professionele invulling van de rol van secretaris Stuurgroep AHN noodzakelijk.

Vanuit de provincies is het AHN-initiatief steeds gesteund vanuit de waterhoek. Aangezien het AHN ook voor andere provinciale beleidsterreinen van groot belang is, zal in 2004 werk gemaakt worden van verbreding van het draagvlak en wordt tevens ingezet op verbreding van de financiële dekking voor de daaropvolgende jaren.

Planning

Oktober: Instemmen convenantpartijen met bijdrage van € 67.000,- per partij.

November: Vaststelling visie stuurgroep AHN

December: Ondertekening nieuw convenant mbt AHN-organisatie door provincies, Unie van Waterschappen en Rijkswaterstaat

Januari 2004: Ingangsdatum nieuwe AHN-organisatie

Kostenraming

De kosten voor de stuurgroep bestaat ruwweg uit drie onderdelen:

Uitvoeringsorganisatie, Secretaris en Vergaderkosten

De totale kosten hiervan worden geraamd op €200.000,- .

De gevraagde bijdrage per partij komt hiermee op €67.000,-

Voor 2004 wordt voorgesteld dit bedrag te dekken uit het IPW. Voor de daarop volgende jaren wordt getracht om tot een bredere dekking van dit bedrag te komen.

Projectleider

Voorzitter stuurgroep AHN: Dhr. B. Ludikhuizen van waterschap Velt en Vecht. De heer A.A. van de Straat van de provincie Zeeland zit namens de provincies in de stuurgroep.

Contactpersoon IPO

Joyce Klink

Toekenning

Ten laste van de interprovinciale watergeldstroom IPW (kassiersfunctie bij het IPO).

Monitoring

(BEM-01)

Naar een (kosten-)effectieve monitoring

Doel

Het realiseren van een beter gestructureerde en onderling afgestemde, beleidsrelevante en kosteneffectieve monitoring op het terrein van milieu, natuur en water.

Het leveren van input voor bij de voorbereiding voor de realisatie van de voorgenomen Europese Kaderrichtlijn Milieurapportages

In het kader van het IPO-herijkingstraject monitoring het opnieuw bezien van de monitoring en rapportageverplichtingen in het kader van productgroep 1 (monitoring op basis van wettelijke verplichtingen, regelingen en afspraken). De resultaten hiervan zullen mede gebruikt worden voor de realisatie van IPO- productgroep 2.

Inhoud

Zowel op Europees als nationaal en provinciaal niveau is er, onderling samenhangend, sprake van een complexe regelgeving op het terrein van milieu, natuur en water, met in vele gevallen daaraan gekoppeld een monitorings verplichting. Vanuit een veelal geldende thematische invalshoek is vaak sprake van onvoldoende onderlinge afstemming. Vanuit de diverse overheidslagen is er behoefte aan het terugdringen van de bureaucratie en verlichting van de administratieve lasten. Op Europees niveau wordt gewerkt aan een opzet richting stroomlijnen van de Europese rapportage verplichtingen. Op nationaal niveau speelt een herijkingstraject van de milieuregelgeving; op provinciaal niveau is een herijkingstraject ingezet m.b.t. de milieu- en natuurmonitoring. Verder bestaat er bij het beleid behoefte aan meer stuurmogelijkheden via de monitoring. Dit wordt bevorderd door de te monitoren indicatoren zo veel mogelijk voor aan in de bron-effectketen te positioneren. Qua kosten-effectiviteit is een verbeteringslag van de monitoring mogelijk door een optimaal gebruik van een combinatie van meten en modelleren en daaraan gerelateerd een keuze van de te monitoren indicator in de meest geëigende plaats in de bron-effect keten en een vanuit de voor het beleid gewenste betrouwbaarheid van de informatie voldoende effectieve meetdichtheid.

In het kader van een op te stellen projectplan zullen een aantal deelprojecten worden geformuleerd voor monitoring en voor datacommunicatie. Hierin zal ook een tijdpad worden aangegeven.

Bij de aanpak voor monitoring wordt onderscheid gemaakt tussen de reeds geïmplementeerde regelgeving, mede gerelateerd aan de ontwikkeling van de voorgenomen EU-regelgeving op het terrein van Milieurapportages en de nog te implementeren regelgeving zoals in Europees verband de Kaderrichtlijn water en de Kaderrichtlijn geluid.

Deelprojecten:

Inventarisatie monitorings- en rapportageverplichtingen, incl. uitvoerder en opdrachtgever(s), wijze van data-inzameling en benodigde efforts.

Opstellen evaluatiekader.

Evaluatie van de huidige monitorings inspanning, inclusief

voorstellen tot voor onderlinge afstemming en schrappen van monitorings onderdelen

Studie naar de kosten-effectiviteit van de monitorings inspanning, resulterend in voorstellen tot verbetering.

Onderzoek naar de huidige data-communicatie en studie naar de mogelijkheden tot afstemming en verbetering.

Resultaat

Een overzicht van de huidige monitoring- en rapportageverplichtingen in Europees, nationaal en provinciaal kader. Een beeld van wie wat voor wie doet, op welke wijze de monitoring plaats vindt en welke efforts daarmee zijn gemoeid.

Een beeld van het feitelijk gebruik door de diverse overheden van de aangeleverde monitorings informatie.

Inzicht in dubbelingen en witte vlekken.

Een toetsingskader waar huidige en voorgenomen monitorings- en rapportage- verplichtingen tegen kunnen worden afgezet.

Een beeld overbodige metingen.

Voorstellen gericht op aanpassing van de monitoring. Praktische aanbevelingen te betrekken bij toekomstige monitoringsafspraken.

voor betere bruikbaarheid van de bestuurder (o.a. doorwerking en prestatie monitoring)

voor verbetering van de kosteneffectiviteit (combi met modelleren, andere plaats in de bron-effectketen, aanpassing meetintensiteit

Een beeld van de huidige data-communicatiestructuren.

Voorstellen ter verbetering van de datacommunicatie.

Organisatie

Het project is een samenwerkingsproject, waarin zowel het IPO als DGM en RIVM participeren. Opdrachtgever is de Stuurgroep bij de samenwerkingsovereenkomst DGM/IPO/RIVM. Ook zal samenwerking worden gezocht met andere departementen en organisaties (LNV, V&W, RIZA, gemeenten, waterschappen). Het betreft een paraplu-project met lijnen naar diverse andere projecten (Aarhus, verzamelen data IPO-MWLN 2004, transitie-monitoring, etc.). Het project wordt opgehangen aan een stuurgroep onder DUIV (evt. de Stuurgroep bij de samenwerkingsovereenkomst); als projectleider treedt een provinciaal directeur op. De deelprojectleiding wordt ondergebracht bij zowel provinciale medewerkers als medewerkers van VROM/DGM en RIVM.

Relatie met andere IPM-projecten

Het project heeft een relatie met diverse andere IPM-projecten zoals Aarhus.

Planning

2003 – 2004 nader uit te werken in het als eerste, op basis van dit voorstel uit te werken projectplan. Naast de inhoud is hierbij een gedegen bestuurlijke ophanging van en draagvlak voor het project en een voldoende zwaar projectmanagement essentieel.

Kostenraming

VROM/DGM €100.000

IPO €60.000

RIVM €60.000(cap. en/of geld)

Voor de start van het project is door IPO voor 2003 reeds een budget van €20.000 ter beschikking besteld.

Opdrachtgever	Stuurgroep DGM/IPO/RIVM J.v.d. Vlist (dgDGM) Voorzitter directeurenberaad Milieu en Water (tot 1 april 2004: H. Goumans (dir. Milieu en Groen Z. Holland) N.D. van Egmond (dir. RIVM-MNP) DG Landbouw, DG Water. Via de Stuurgroep worden contacten onderhouden met DUIV
Projectleider en Deelprojectleiders	Algemeen projectleider: Y. Brouwer, sectorhoofd provincie Fryslân (lid directeurenberaad Milieu en Water). Deelprojectleiders: nader te bepalen.
Contactpersoon IPO	Eric de Rijk
Toekenning	€60.000,--

(BEM-02) Strategische monitoringskader (productgroep 2 van de Notitie Herijking Monitor)

Doel In het kader van de Notitie Herijking Monitor wordt het IPM-project *Strategische monitoringsproducten* uitgevoerd. Dit project heeft tot doel de concrete realisatie van strategische monitorproducten op basis van de (nog op te stellen) meerjarenplanning van de BOAG's Water, Landelijk Gebied en Milieu. Dit project wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking tussen het IVM en de BOAG's/IPO-secretariaat.

Resultaat Fase 1 Blauwdruk strategische monitoringsproducten
Stap 1: Stake-holder analyse bij BOAG's (op basis van meerjarenplan IPO). Wensen en ideeën worden in beeld gebracht;
Stap 2: Houtskoolschets monitoringsproducten: per BOAG vindt een vertaalslag plaats van de monitoringswensen naar een schets van de mogelijke producten en wat daarvoor gedaan moet worden: de houtskoolschets;
Stap 3: Concept blauwdruk strategische monitoringsproducten : de houtskoolschetsen worden vertaald in een concept blauwdruk. In de concept blauwdruk wordt een gedetailleerde omschrijving van het product en het programma van eisen vastgelegd. Dit is in feite het projectplan om het strategische monitorproduct tot uitvoering te brengen. Tevens wordt hierbij aandacht besteedt aan de meerjarenplanning, de planning&control cyclus en de organisatie van de uitvoering.
Na elke stap vindt terugkoppeling met de BOAG's plaats. Definitieve besluitvorming over de concept blauwdruk wordt gecoördineerd door de IPO-adviescommissie Milieu.

Fase 2 Uitvoering c.q. realisatie van strategische monitorproducten
Hiervoor worden separate werkgroepen ingesteld. De projectgroep coördineert deze werkgroepen (bewaking van planning, kwaliteit enz.).

Inhoud Dit project heeft tot doel bij te dragen aan de realisatie van Productgroep 2 in het kader van de Notitie Herijking Monitor.

Organisatie Dagelijkse projectleiding:
Projectleider 680 uur
Beleidsconsultant 250 uur
Secretaris 250 uur
De kosten hiervan komen voor rekening van de Provincie Fryslân.

Klankbordgroep:
Contactpersonen monitoring BOAG's (3x) 40 uur
Voorzitter IVM 40 uur
Adviseur RIVM 40 uur
Projectleider 40 uur
Beleidsconsultant 40 uur
Secretaris 40 uur
IPO-adviseur 40 uur

Voor de uitvoering c.q. realisatie van de strategische monitoringproducten worden er separate werkgroepen ingesteld.

Indien noodzakelijk zal er voor fase 1 externe ondersteuning aangetrokken worden. Voor fase 2 zullen er per product kosten zijn voor bijvoorbeeld:

Communicatie-advies (zoals het opstellen van een communicatieplan): pm per product;

Adviesbureau (bijvoorbeeld voor het uitbesteden van monitoringswerkzaamheden in verband met waarborging van de onafhankelijkheid): pm per product;

Uitvoering c.q. realisatie (bijvoorbeeld drukkosten van rapportages en public relations): pm per product.

De totale kosten hiervan worden vooralsnog begroot op €80.000,-.

Planning	Januari 2003-medio 2004
Financiering	€80.000,- te reserveren voor de uitvoering van concrete strategische monitorproducten in het kader van de (nog op te stellen) meerjarenplanning.
Projectleider	Paul van Amersfoort (provincie Fryslân)
Contactpersoon IPO	Eric de Rijk
Toekenning	€80.000,--

(BEM-03)

Samenwerkingsovereenkomst DGM/IPO/RIVM.

Doel	Scheppen van goede randvoorwaarden voor de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst.
Inhoud	<p>Het project is gericht op de organisatie en procedurele aspecten van de samenwerking tussen IPO, DGM en RIVM in het kader van de Samenwerkingsovereenkomst. Het omvat primair de werkzaamheden van de begeleidingscommissie bij de samenwerkingsovereenkomst en de Stuurgroep (zie hoofdstuk III).</p> <p>Onderdeel van de coördinatie is ook het beheer van de gezamenlijke ipo.rivm website. Op deze website wordt informatie gegeven over de samenwerking(sprojecten) van IPO, DGM en RIVM.</p>
Resultaat	Meerjaren- en werkprogramma en voortgangsrapportage/evaluatie samenwerkingsovereenkomst. Actuele IPO/RIVM website.
Organisatie	De uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst wordt aangestuurd door een stuurgroep en een begeleidingsgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de drie partijen. Namens het IPO neemt o.a. de voorzitter van het IVM (Jan Marijs) aan de begeleidingsgroep deel. Voorzitterschap: alternerend per jaar.
Planning	Doorlopend
Capaciteit	IPO-vakberaad: IVM DGM-directie: BWL en LMV RIVM-inzet: 7 mw/jaar (waarvan 2 mw voor website) IPO-inzet: 3 mw/jaar
Kostenraming	IPO: €10.000/jaar (waarvan €2500 voor website) DGM: €10.000/jaar
Projectleider	Jan Marijs (Flevoland)
Contactpersoon IPO	Eric de Rijk
Toekenning	€10.000,--

(BEM-09)

Project Implementatie Arhus (PRIMA)

Doel

Het doel is, dat provincies op vergelijkbare wijze de op basis van het verdrag van Arhus tot stand gekomen EU-richtlijn implementeren, alsmede een goede implementatie ervan op IPO-niveau bereiken. Dit project richt zich op de eerste pijler (toegang tot milieu-informatie).

Resultaat

De tweede fase wordt met een rapportage afgesloten. Inzichten uit fase I, waarvan de rapportage december 2003 komt, werken door naar de nadere invulling van de opzet van fase II. Eindresultaat is een voorstel voor gefaseerde implementatie door provincies/IPO en de stappen die daarvoor gezet moeten worden, waarbij is afgestemd met de mede-overheden in DUIV-verband.

Inhoud

Reikwijdte. Het project richt zich primair op de eerste pijler van het Verdrag van Aarhus: de toegang van het publiek tot milieu-informatie. De tweede pijler (publieke participatie) en de derde pijler (toegang tot de rechter) krijgen in de samenwerking met de mede-overheden in DUIV-verband ook aandacht. Dit project (BEM-09) is de IPO- uitwerking van het bredere DUIV-project. In 2003 wordt de eerste fase (scoping) uitgevoerd. In 2004 komt de tweede fase aan de orde met de volgende inhoud:

Fase II. Voorstel voor implementatie

Voorstel voor een vergelijkbare uitvoeringspraktijk bij provincies voor toegang tot milieu-informatie op verzoek en de eventuele vergoeding die daarvoor gevraagd wordt. Aangeven in welke mate dit anders is dan de huidige praktijk, welke eventuele extra middelen daarvoor nodig zijn.

Voorstel voor een vergelijkbare uitvoeringspraktijk bij provincies voor actieve verspreiding van milieu-informatie. Aangeven in welke mate dit anders is dan de huidige praktijk, welke eventuele extra middelen daarvoor nodig zijn.

Voorstel voor implementatie op IPO-niveau voor de actieve verspreiding van milieu-informatie, in relatie met de IPO-monitoringsproducten en de wijze waarop informatie op het internet wordt aangeboden. Dit is samenhang met het onder b) genoemde voorstel voor de provinciale uitvoeringspraktijk.

Aanpak.

- De bestaande DUIV-projectgroep met deelname vanuit IPO, VNG, UvW en DGM wordt voortgezet. IPO levert de projectleider. In de projectgroep wordt juridische, monitorings, informatiekundige en communicatie expertise ingebracht. De IPO-inbreng in dit DUIV-project vormt dit IPM-project.

- Workshops in de onderscheiden fasen van het project, gericht op het verzamelen van informatie over de provinciale uitvoeringspraktijk en het verkrijgen van draagvlak voor implementatievoorstellen.

Organisatie

2004:nader te ramen na afronding fase I.

In ieder geval participatie projectleider (R. Groen) en andere IPO-deelnemer (H de Baas)

Planning	Start fase II: februari 2004, afronding uiterlijk 1 oktober 2004
Financiering	Fase 2 (2004): nader te ramen na afronding fase I. Schatting voor de IPM-bijdrage voor deze tweede fase is € 35000. (VROM zal een vergelijkbaar bedrag ramen)
Projectleider	De heer R.H. Groen (Zuid-Holland)
Contactpersoon IPO	Eric de Rijk
Toekenning	€35.000,--

Doel

Het verder ontwikkelen van een eenduidige systematiek om de verschillende activiteiten en instrumenten op dit gebied te ontsluiten en te integreren.

Inhoud

Eén van de aandachtspunten van de Commissie Alders is gericht op de intensivering van de communicatie. Uit de evaluatie van de samenwerkingsovereenkomst blijkt ook op projectniveau de wenselijkheid van communicatie over projectresultaten en beschikbare informatie richting potentiële gebruikers en geïnteresseerden. In het kader van het samenwerkingsproject “regionale emissieregistratie” is het systeem ERbij opgezet, bedoeld als kennisuitwisselingsplatform voor deskundigen op dat terrein, ook wat betreft de uitwisseling van data en informatie tussen de regionale en landelijke niveaus, met mogelijkheden voor discussies en debat. Verder biedt het plaats aan informatie over vergaderdata en –plaatsen, vergaderstukken en een agendafunctie. Ook Prolis, Dalis, Ming (zie onder gebiedsgericht beleid) en het Geluidplatform in Nederland EMPARA (Regionalisering Landelijk Beeld Verstoring) bieden diverse mogelijkheden voor procesondersteuning en communicatie met betrokkenen op een bepaald beleidsterrein.

Voorgesteld wordt, met gebruikmaking en integratie van de reeds ontwikkelde systemen een interactief communicatieplatform te ontwikkelen, bruikbaar voor onderzoekers, beleidsmedewerkers, bestuurders en hun achterban, op diverse beleidsterreinen. Hierbij kan via zoekprofielen en trefwoorden de benodigde informatie worden gezocht. Extra meerwaarde hierbij is, dat vanuit een bepaald beleidsterrein lateraal naar verwante onderwerpen kan worden gezocht en onderlinge relaties bloot gelegd. Doel hiervan is de informatie-ontsluiting binnen een bepaalde groep en naar andere doelgroepen, bestuurders, publiek etc., ook bij andere onderdelen van het beleid. De feitelijke archieffunctie kan hierbij worden ondergebracht bij systemen zoals Dalis

Resultaat

Inzet interprovinciaal interactief communicatieplatform als koepel over andere communicatienetwerken zoals Prolis, Dalis, Ming, Empara, luchtkwaliteit, bodem- en grondwaterkwaliteit, etc.

Organisatie

De aanpak wordt als volgt gefaseerd voorgesteld.

Inventarisatie en analyse van informatiebehoeften van potentiële gebruikers.

Toelichting: Er zijn in de laatste jaren in IPM-land een aantal initiatieven ondernomen waarbij webapplicaties zijn ontwikkeld. Een deel daarvan is wel bekend, maar het is goed mogelijk dat er meerdere interessante applicaties, uitwisselingsforums en sites zijn. Een inventarisatie via een rondgang langs de verschillende vakberaden zou deze bloei aan het licht kunnen brengen. De inventarisatie dient als basis voor een nog op te zetten beheerstructuur. In die structuur moet duidelijk worden welke

initiatieven onder de noemer van IPO/IPM kunnen worden gebracht, waarna er afspraken kunnen worden gemaakt over het beheer (technisch, organisatorisch en inhoudelijk) en de beheerkosten. Gebruik maken van ervaringen aan de toeleverende en gebruikerskant bij potentiële bouwstenen van het communicatieplatform zoals Erbij, Prolis, Dalis, Ming en Geluid in Nederland.

Eénduidig formuleren en prioriteren van te realiseren doelstellingen. Uitwerken van een gefaseerd traject voor verdere ontwikkeling in de diepte en in breedte (met concrete doelen, doelgroepen en inhoudelijke ontwikkeling in termen van functionaliteit per fase).

Uitbreiden functionaliteiten ERbij

Toelichting: Een aantal werkzaamheden dienen te worden verricht ter continuering en verbetering van het ERbij forum, te denken valt onder andere aan:

- Koppeling aan relevante sites
- Verbeteren zoekfunctie
- Aanpassen grafische interfaces
- Aanpassen notificaties

Opzetten beheerstructuur. De ontwikkeling van het Erbij forum geeft een beeld van de beheeraspecten. Met het forum Erbij als pilot kunnen de ervaringen met het beheer worden ingezet voor de opzet van een algemene beheerstructuur.

Voor geconstateerde behoeften zoveel mogelijk gebruik maken van beschikbare standaardpakketten voor community- of forumsoftware.

Uitvoering van een pilot gericht op de verkenning van de toegevoegde waarde van een communicatieplatform.

Communicatie. De bovengenoemde inventarisatie wordt teruggekoppeld naar de potentiële gebruikers om op deze wijze een draagvlak te creëren. Hiervoor moet een communicatieplan worden opgesteld en uitgevoerd. In 2002 is al een eerste aanzet gemaakt voor een plan.

Planning

Looptijd van januari 2003-medio 2004

Kostenraming

€ 20.000,--

De eerste fase van het project is reeds in 2002 gestart. Hiervoor was € 6.800,-- gevoteerd. Voor de genoemde activiteiten in 2003/2004 wordt een bedrag gevraagd van €25000. De personele inzet:

RIVM-inzet: 6 mensweken

IPO-inzet: 6 mensweken

Gelieerd RIVM-project: M/408651 Regionale Verkenningen

Projectleider

M. Severijnen (provincie Limburg)

Contactpersoon IPO

Eric de Rijk

Toekenning

€18.920,-- (budget 2003)

Overig

(Alders)

Koepelproject 2004

Doel

In IPO-verband is besloten dat een overkoepelend project zal worden uitgevoerd, in aanvulling op de afzonderlijke projecten van de provincies, voor de implementatie van het advies van de ad hoc IPO-commissie Milieu (commissie Alders). Dit koepelproject verbindt de afzonderlijke projecten en voegt daar een kwaliteitsslag aan toe. Dit project heeft tot doel:

Intervisie en leren van elkaar (benchmarking en wederzijdse coaching):

Ervaringen en kennis, die binnen de projecten afzonderlijk worden opgedaan met het aanpakken van hardnekkige milieuproblemen wat inhoud en proces betreft en met het in gang zetten van transities en innovaties, worden operationeel gemaakt voor a) kwaliteitsverbetering van de projecten zelf en b) verbreding voor gebruik door andere provincies in vergelijkbare situaties (nb: voor dit onderdeel zal link worden gelegd met het Aldersproject van Noord-Brabant).

‘Vliegwiel effect’ bewerkstelligen: De werkwijze en ervaringen die worden opgedaan met de 12 provinciale Aldersprojecten zullen worden verbreed naar een meer algemeen gebruik door de provincies op het terrein van milieu en ruimtelijke ordening. Tevens zullen netwerken worden opgebouwd van betrokken partijen, intern en extern, om bij te dragen aan de beoogde innovaties.

Verantwoording en monitoring: Door middel van monitoring wordt inzicht gegeven in de voortgang van de projecten. De monitoring richt zich in eerste instantie op de proceskant, waarbij voor zover mogelijk zal worden aangesloten bij activiteiten die in het kader van interprovinciale monitoring zullen worden uitgevoerd (zie o.a. samenwerkingsovereenkomst DGM-IPO-RIVM). Daarnaast zal de aandacht gericht zijn op het monitoren van transities en innovaties, een geheel nieuw aspect waarin thans niet wordt voorzien.

Enthousiasmeren: Betrokkenen zullen worden geënthousiasmeerd en er zal zorg voor worden gedragen dat de Alders-aanpak daadwerkelijk gaat leven.

Inhoud

De implementatie van het advies van de commissie is één van de belangrijkste speerpunten van de IPO-Meerjarenagenda Milieu voor de periode 2004 – 2007.

Met de projecten die worden uitgevoerd in het kader van de implementatie van het advies van de commissie Alders zetten de provincies concrete stappen om middels innovaties de richting in te slaan naar duurzame ontwikkeling en de lange termijn transities die het NMP4 daarvoor nodig acht (de kiemfase van transities). De provincies bieden de projecten aan in de vorm van een offerte aan het rijk. De projecten betreffen dynamische werkprocessen, zeker waar het gaat om het ingaan van transities. De resultaten worden verbreed tot een meer algemene werkwijze van de provincies op het terrein van milieu en ruimtelijke ordening, gericht op duurzame ontwikkeling. Gedurende de rit moet hiervan worden geleerd om verdere stappen te

zetten die bijdragen aan het oplossen van hardnekkige milieuproblemen en duurzame ontwikkeling. Van het rijk wordt onder meer beleidsruimte gevraagd in de trant van de Stad & Milieubenadering, om de voorgestelde aanpak waar te kunnen maken. Ofschoon door de provincies afzonderlijke projecten worden ingediend zal de uitvoering en uitwerking van deze projecten gericht zijn op bundeling van kennis en inzet voor wat betreft de inhoud, met name voor de projecten die vergelijkbare problemen oppakken, en op intervisie gericht op de proceskant. Dit zal resulteren in een versterking en kwaliteitsverbetering van de afzonderlijke projecten en een meerwaarde van de beoogde aanpak. Het Koepelproject voorziet hierin onder meer door intervisie en wederzijdse coaching (benchmarking), evaluatie en monitoring, 'vliegwiel' bewerkstelligen en opbouwen van een netwerk van betrokken partijen, en door het enthousiasmeren van betrokkenen.

In het kader van IPM is in 2003 een voorbereidende opdracht verstrekt die eind 2003 resulteert in een advies en aanbevelingen voor de opzet van het Koepelproject 2004.

Resultaat

In 2004 is een systematiek en organisatie opgezet die voorziet in intervisie en benchmarking en in verantwoording en monitoring om de komende kabinetsperiode de offerte van de gezamenlijke provincies aan het rijk voor de aanpak van hardnekkige milieuproblemen goed te kunnen uitvoeren. De eerste stappen zijn gezet om verbreding van de werkwijze in gang te zetten en de Alders-aanpak gaat daadwerkelijk leven.

Organisatie

Een projectorganisatie zal worden opgesteld op grond van het advies en de aanbevelingen van de voorbereidende opdracht uitgevoerd in 2003. Zoals het er nu naar uitziet zal de eindverantwoordelijkheid liggen bij een in te stellen bestuurlijke stuurgroep. Projectgroep/kerngroep is verantwoordelijk voor de uitvoering, waarbij de Brede Overleg- en Adviesgroep Milieu als klankbordgroep zal fungeren. De verschillende vakberaden zullen hierbij nauw worden betrokken.

Een extern adviesbureau zal worden ingehuurd voor a) procesbegeleiding in de uitvoering van het koepelproject en b) inhoudelijk advies geven over de uitvoering en uitwerking van het project inzake de 4 genoemde aspecten (intervisie en leren van elkaar; 'vliegwiel effect' bewerkstelligen; verantwoording en monitoring; enthousiasmeren). Het externe bureau zal daaraan een actieve en belangrijke bijdrage leveren.

Planning

Januari 2004 zal op grond van het advies en de aanbevelingen van de voorbereidende opdracht en concretiseringsslag gemaakt worden van het onderhavige projectvoorstel. Op grond daarvan zullen offertes worden aangevraagd aan 4 externe adviesbureaus. Opdracht verlening in februari 2004 en start met uitvoering project en opzetten projectorganisatie. Eind 2004 is project beëindigd.

Financiering

€100.000,--

Projectleider

Henk Menninga (provincie Groningen; vz. BALG)

Contactpersoon IPO Hugo van de Baan/Frank Puijn

Toekenning €50.000

(EUR/KEM)**Kerngroep Europees Milieubeleid (KEM)**

Doel	<p>Het betrekken van de provincies bij de ontwikkeling van Europees milieubeleid.</p> <p>De Interprovinciale Milieuagenda geeft aan dat het versterken van de invloed van de provincies op het Europese beleid tot de kerntaken van het IPO behoort. Als coördinerend instrument draagt de interprovinciale Kerngroep Europees Milieubeleid (KEM) in belangrijke mate bij aan het bereiken van dat doel, mede door het onderhouden van een deugdelijk netwerk van contactpersonen bij de provincies en bij de vakberaden en Brede Overleg- en Adviesgroepen Milieu, Water en Landelijk Gebied.</p> <p>Het betrekken van de provincies bij de ontwikkeling van het Europees milieubeleid vindt op departementaal niveau (VROM /LNV/ Verkeer en Waterstaat), maar ook rechtstreeks vanuit Brussel, meer en meer ingang. Provinciale deskundigen nemen deel aan werkgroepen en implementatiegroepen m.b.t. Europese richtlijnen en verordeningen. Om aan de ene kant de kennis over Europese milieuregelgeving gericht te kunnen verspreiden en aan de andere kant de provinciale deskundigheid te kunnen mobiliseren om adequate inbreng in het Europees milieubeleid te kunnen leveren, zijn faciliteiten nodig zoals in dit IPM-project bedoeld.</p> <p>Continuering is in elk geval in 2004 noodzakelijk om de opgaande lijn van intensivering van de provinciale bemoeienis met Europa vast te houden.</p>
Inhoud	<p>Informatievoorziening, bevordering van kennis over Europees milieubeleid, beïnvloeding van Europees milieubeleid en bevordering van de samenwerking tussen regio's in Europees verband.</p>
Resultaat	<p>De Kerngroep Europees Milieubeleid (KEM) informeert de provincies over relevante Europese beleidsontwikkelingen op het gebied van milieu en water, mobiliseert deskundigen op verschillende Europese dossiers, organiseert themabijeenkomsten, levert inbreng in Europese gremia en onderhoudt werkcontacten met het Huis van de Nederlandse provincies in Brussel en de departementen van VROM, Ven W en LNV. De KEM werkt aan de hand van een jaarlijks Werkplan Europees Milieubeleid.</p> <p>Het project draagt bij tot participatie in de beleidsvorming op Europees niveau en erkenning van de provincie als volwaardig actor in het Europese beleidsvormingsproces.</p>
Start- en einddatum	<p>Doorlopend proces</p>
Kostenraming	<p>€ 5000,-. Voor activiteiten die uit Werkplan 2004 zullen voortvloeien. Als vaste last drukt in ieder geval het abonnement van de elektronische versie van Bates Issue Tracker op dit budget. De Bates Issue Tracker is een maandelijks bulletin, dat door het Brussels bureau Eamonn Bates Environment verspreid wordt en dat informatie bevat over alle lopende en op korte termijn actuele</p>

dossiers op milieugebied van de Europese Commissie.

Capaciteit

Uren KEM-leden worden niet in rekening gebracht. Projectkosten beperkt tot materiële uitgaven. (vergaderkosten, elektronisch abonnement Bates Issue Tracker)

Trekkers

Kerngroep Europees Milieubeleid: Kees van Essen (ZH), Jan Kunst (Gr), Peter Kuppens (L), Petra Stigter (NB) en Ruud Bruggeman (IPO)

Contactpersoon IPO

Ruud Bruggeman

Toekenning

€5.000,--

4. OVERZICHT MILIEUPROJECTEN 2003

INTERPROVINCIALE

<i>Proj.nr.</i>		<i>VERANTWOORDELIJK GEDEPUTEERDE</i>	<i>PROJEC</i>
VAKBERAAD BEDRIJVEN EN MILIEU			
BE-01	Doelgroepenbeleid incl. DMI-coördinator	H.J.Nap-Borger (O)/Poppelaars (Z)	E.v.d. W
BE-05/06	Rapportage Vergunningverlening/Handhaving	H.J.Nap-Borger (O)/Poppelaars (Z)	P.J. van Z
BE-06	Continuering professionalisering handhaving	H.J.Nap-Borger (O)/Poppelaars (Z)	H. Hams
MEN-04	Energie in de milieuvergunning	P.Rombouts (U)	A.Deeler
MEC-05	Doorwerking provinciale menukaart energie	P.Rombouts (U)	H.Meuler
IMPEL	IMPEL Uitwisselingsprogramma bedrijven en Europa	H.J.Nap-Borger (O)/Poppelaars (Z)	P.J. van Z E.Eggink
BE-06c	Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO)	H.J.Nap-Borger (O)/Poppelaars (Z)	A.Deeler
NIEUW	projecten uit Agenda Bedrijven en Milieu	H.J.Nap-Borger (O)/Poppelaars (Z)	E. Eggink
NIEUW	Uitvoering Vuurwerkbesluit	Poppelaars (Z)	Vacature

STEDELIJK GEBIED EN MILIEU

NIEUW	Agenda stedelijk gebied en milieu en projecten 2003	P.Rombouts (U)	W. Brand
MEC-09a	Onderzoek naar mogelijke ontwikkeling van een	P.Rombouts (U)	D. Dubbe
	Energieprestatie op locatie voor bedrijventerreinen		
NIEUW	Haalbaarheidsstudie Prov. VerkeersMilieuModel	P.Rombouts (U)	J. Witten
	(PVMM)		
NIEUW	Ontwikkelen van indicatoren ontkoppeling milieu en	P.Rombouts (U)	F. Coever
	economie		
NIEUW	Monitoring duurzame bedrijventerreinen	P.Rombouts (U)	A.v.d. Ak
NIEUW	Lokale luchtkwaliteit	P.Rombouts (U)	L. vd. Me

<i>Proj.nr.</i>		<i>VERANTWOORDELIJK GEDEPUTEERDE</i>	<i>PROJEC</i>
LANDELIJK GEBIED EN MILIEU			
OM-2	Werkprogramma landelijk gebied en milieu	R. Jansen (Gr) / L. Verheijen (NB)	L. Loesbe
NIEUW	Duurzame plattelandsontwikkeling	R. Jansen (Gr) / L. Verheijen (NB)	K.van He
VELD	Vergelijking Emissiemodellen Landbouwpraktijk	R. Jansen (Gr) / L. Verheijen (NB)	R. Smeer
NIEUW	Duurzame energieopwekking in het landelijk gebied	R. Jansen (Gr) / L. Verheijen (NB)	Pm
NIEUW	Bevordering van biologische landbouw via	RO-R. Jansen (Gr) / L. Verheijen (NB)	Pm
	instrumentarium		
NIEUW	Samenwerken aan extensivering melkveehouderij	R. Jansen (Gr) / L. Verheijen (NB)	Pm

AFVALSTOFFEN

AF-01	Implementatie en uitvoering landelijk Afvalbeheerplan	L. Huizer (ZH) / H.A.J. Aalderink (G)	G. Boum
-------	---	---------------------------------------	---------

AF-02	Aanpassen melding- en registratiesysteem Afval Provinciale Milieuverordening (2002)	L. Huizer (ZH) / H.A.J. Aalderink (G)	G. Boum
AF-04a	Nazorg van stortplaatsen (Leemtewet 1)	L. Huizer (ZH) / H.A.J. Aalderink (G)	J.W. Tak
AF-06A	Met preventie naar duurzaam ondernemen	L. Huizer (ZH) / H.A.J. Aalderink (G)	A. Minne G.de Lee
AF-06C	Milieu- en Winst –site (beheer en onderhoud)	L.. Huizer (ZH) / H.A.J. Aalderink (G)	A. Minn

BODEM

OM-09 ^E	Bodem- en landelijk gebied (2002)	Jansen (Gr.) Verheijen (NB)	F. Kok
NIEUW	Hoe omgaan met nazorg?	Musschenga (Gr)/ Dijks (Dr)	J. Janssen
	Vorbereiding milieu-inbreng ISV-2	Musschenga (Gr)/ Dijks (Dr)	F. Kok (Z)
NIEUW	Integraal bodembeheer	Musschenga (Gr)/ Dijks (Dr)	Pm
BO-08	Gasfabriekterreinen (Wbb-budget)	H.A.J. Aalderink (Gld)	J. Janssen
AF-04b	Nazorg voormalige stortplaatsen NAVOS (Wbb-budget)	Musschenga (Gr)	J. van der
BEVER	Implementatie Bever (Wbb-budget)	Musschenga (Gr)	F. Kok (Z)

Proj.nr.

**VERANTWOORDELIJK
GEDEPUTEERDE**

PROJEC

INTEGRAAL WATERBEHEER

MW-11	Verdrogingskaart 2003	Swierstra (Dr) / Verheijen (NB)	G.Zimme
MW-14	Versterking uitvoering verdrogingsbestrijding	Swierstra (Dr) / Verheijen (NB)	C. Geuje
NIEUW	EU Kaderrichtlijn water-grondwater	Swierstra (Dr) / Verheijen (NB)	Pm
MW-3a	Waterbeheer 21e eeuw (IPW-budget)	Pm	Pm
MW-10	Beheer en onderhoud RSWR-project (IPW-budget)	Swierstra (Dr) / Verheijen (NB)	G.Mieder J.Sebus (
MW-16	Ontgrondingen/beton- en metselzand	Verheijen (NB)	F.van Ler
STOWA	Stowa (IPW-budget)	Kamp (OV)	Pm
IdsW	Infodesk Water (IPW-budget)	Pm	S. van Li

MONITORING

BEM-01	Opstellen interprovinciale rapportage milieu, water, natuur en landbouw 2003	Poppelaars (Z)	P. van Ar
BEM-02	Analyse van het beleidsrendement	Poppelaars (Z)	P.D. Wek
BEM-03	Samenwerkingsprojecten IPO-RIVM	Poppelaars (Z)	J. Marijs
BEN-03a	Implementatie actualisering interprov. Indictorensset	Poppelaars (Z)	J. Marijs

Proj.nr.

**VERANTWOORDELIJK
GEDEPUTEERDE**

PROJEC

BEM-05	Beleidsvaluatie 2003	Poppelaars (Z)	J.B. Broer
BEM-07	Interactief datasysteem 2 ^e fase	Poppelaars (Z)	M. Severin
NIEUW	Implementatie Eur. Richtlijn milieu-informatie fase 1	Poppelaars (Z)	R. Groen

OVERIG

Pm-posten	Stelpost Milieuworkshops	nvt	nvt
KEM-1	Kerngroep Europees Milieubeleid	H.A.J. Aalderink (Gld)	K. van E
NIEUW	ENCORE-conferentie 2003	H.A.J. Aalderink (Gld)	Vacature
NIEUW	Overkoepeld project Implementatie provinciale Aldersprojecten	S. Swierstra (Dr.)	Vacature
NIEUW	Onderzoek provinciale apparaatskosten		Pm
NIEUW	Interprovinciale website		Pm